Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERSEMBE
12
HAZIRAN 1980
10 LIRA

621 yıl önce Anadolu'dan fışkıran bir ışık, çağlar ötesinin halk adamı ve devrimci

ŞEYH BEDRETTİN

● Ne düşünmüş ● Ne yazmış ● Ne yapmıştı

İsmet Zeki Eyüboğlu'nun incelemesi

Yarın: Aydınlık'ta

CHP'nin önümüzdeki hafta gensoru vermesi bekleniyor

Ecevit, AP'nin yerine kalıcı bir hükümetin kurulabileceği görüşünde

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, dün toplanan CHP Ortak Grubunda bir konuşma yaparak AP hükümetinin düşürülerek yerine kalıcı bir hükümetin kurulabileceğini söyledi.

Ecevit konuşmasında, partisinin Genel Yönetim Kurulunun da AP hükümetinin düşürülmesinden yana olduğunu belirtti.

Hükümeti düşürüp düşürmeme konusunu görüşen CHP Ortak Grubunda söz alan Antalya Milletvekili Deniz Baykal, hükümetin ne amaçla düşürülmek istendiğini sordu. Baykal, ''Erken seçime gitmek için mi, yoksa yerine kalıcı bir hükümet kurmak üzere mi AP hükümeti düşürülecek?'' dedi. Erken seçime karşı olduğunu bildiren Baykal, ''Erken seçime gideceksek o zaman Demirel'in oyununa gelmiş oluruz. Çünkü biz daha etkin muhalefet yapmadan birdenbire seçime gitmemiz partimiz için doğru olmaz'' dedi.

Antalya Milletvekili Deniz Baykal'ın sorusunu cevaplandıran Bülent Ecevit, yaptığı temaslar sonucunda 81'e kadar kalıcı bir hükümet kurabileceklerini ve hükümeti bu gaye ile düşürmek istediklerini açıkladı.

Gazetemiz baskıya girerken, Ortak Grup toplantısı sürüyordu. CHP Ortak Grubunun görüşü doğrultusunda önümüzdeki hafta hükümete gensoru verilmesi bekleniyor.

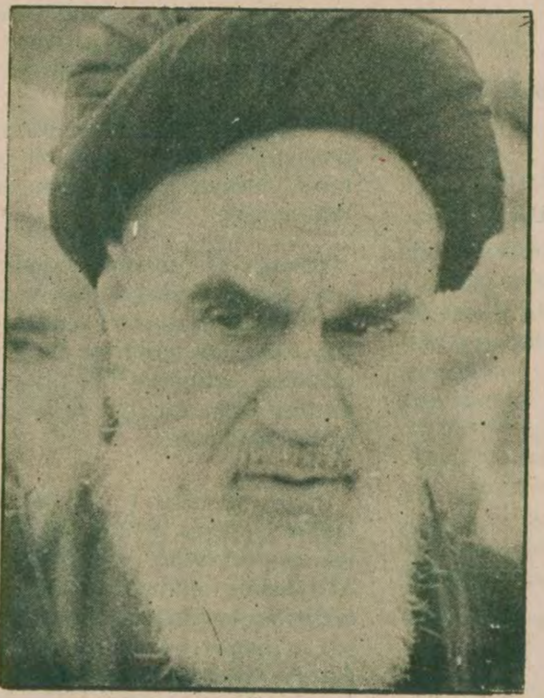

Ayetullah Homeyni

Beni Sadr

Beheşti

Homeyni, devrik Şaha karşı mücadeleyi sona erdireceklerini açıkladı

Homeyni: «Amerika veya Rusya İran'daki karışıklıktan yararlanabilir»

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İRAN lideri Ayetullah Homeyni, ülkede artan anarşi, kargaşalık ve çatışmalar üzerine verdiği demeçte Amerika veya Rusya'nın, karışık ortamdan faydalanarak, İran'ın efendisi pozuna girebileceğini söyledi.

Homeyni birçok alanda kargaşalık olduğunu, devlet dairelerinde doğru dürüst bir iş yapılmadığını, herkesin birlik olalım dediğini ancak kimsenin buna yanaşmadığını, bunun İranlıların kendi devrimlerini kendilerininyoketmelerianlamına geleceğini, böylece de süper güçlerin işini kolaylaştıracağını kaydetti.

Homeyni artık devrik Şaha karşı mücadeleyi sona erdireceklerini ve ülkede giderek artan ekonomik ve sosyal sorunlarla uğraşacaklarını bildirdi.

Öte yandan Devlet Başkanı Beni Sadr'ın ülkede hâlâ kurulamayan otoriteyi sağlamak için bir dizi girişimde bulunacağı söyleniyor. Ülkede birçok olumlu girişimin önüne ise İslam Cumhuriyeti Partisi lideri Ayetullah Beheşti çıkıyor.

Bir ay boyunca halkı oyaladılar

- Üretimi artırma yönünde hiç bir tedbire yanaşmayan hükümet, sigara ve içki karaborsasına yetişmek için zam üstüne zam yaparak karaborsa fiyatların yükselmesine neden oluyor.
- Sigara ve içkiye zam geleceği bir ay önce açıklanmıştı. Söylentileri yalanlayan hükümet, karaborsacılara stok yapma süresi tanıdı

Karaborsanın seviyesini yükseltmekten başka bir işe yaramadı

Son Tekel zammıyla karaborsacılar yine milyarlar vurdu

HABER MERKEZİ

HÜKÜMET yetkilileri son yaptıkları Tekel zammı ve bu zammı açıklamak için geçirdikleri bir aylık süreyle karaborsacıların stok yapmalarına ve bir kez daha milyarlarca liralık haksız kazanç elde etmelerine neden oldular.

Tekel ürünlerine zam yapılmasının düşünüldüğü bundan bir ay önce basın tarafından açığa çıkarılmıştı. Hükümet yetkilileri bu söylentileri yalanlamak için birbirleriyle yarışmış hatta Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili Turgut Özal bu söylentileri karaborsacıların çıkardığını iddia etmişti. Hükümet yetkililerinin bu açıklamaları artık bu tür

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Denktaş güç kaybetti

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI(LEFKOŞE)

KIBRIS'ta yapılan son seçimlerden alınan sonuçlara göre genelde Ulusal Birlik Partisinin(UBP) oyları azalırken, Toplumcu Kurtuluş Partisi(TKP) büyük bir oy artışı sağladı. Ulusal Birlik Partisi geçen seçimlerde oyların yüzde 53'ünü alırken, bu seçimlerde oyların yüzde 39.6'sını alabildi. Bu durum Ulusal Birlik Partisinin hızla güç kaybettiğine yorumlanıyor.

1976 genel seçimlerinde yüzde 21 oy alan Toplumcu Kurtuluş Partisi 1980 yerel seçimlerinde oylarını büyük ölçüde artırarak yüzde 33'e ulaştı. Moskova yanlısı Cumhuriyetçi Türk Partisi ise 1976 yerel seçimlerindeki yüzde 11'lik oy oranını artırarak oyların yüzde 18'ini sağladı.

Ulusal Birlik Partisinden ayrılarak Demokratik Halk Partisini kuranlar bu seçimlerde önemli bir varlık gösteremediler. Demokratik Halk Partisi bu seçimlerde oyların yüzde6'sını toplayabildi.

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Mecidiyeköy'de bulunan cesetlerin yanına "Hiç bir komünist cezasız kalmayacak-ŞİT" imzalı pusula bırakıldı

Faşistler iki genci işkence ile öldürdü

- **Ankara'da iki kişinin silahlı saldırısına uğrayan memur öldü.**
- **CHP Bor İlçe binası bilinmeyen kişilerce yakılmak istendi.**

HABER MERKEZİ

İSTANBUL'un Mecidiyeköy semtinde işkence edildikten sonra boğularak öldürülmüş ve çuvala sarılmış iki ceset bulundu.

Fulya Deresi Şehit Niyazi İlkokulu yanında bulunan cesetlerin üzerinden çıkan kimliklere göre ölenlerin Haluk Kaşıkçı ve Necdet Demir olduğu belirlendi.

Yetkililer olay yerinde ''Hiç bir komünist cezasız kalmayacak'' Şeriatçı İntikam Tugayı-ŞİT'' imzalı bir bildiri bulunduğunu belirttiler.

BİR POLİS MEMURU AĞIR YARALANDI

Hasköy'de görevine gitmek üzere evinden çıkan bir polis memuru uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı.

İstanbul Emniyet Müdürlüğünde görevli bomba uzmanı Halit Ürenay'a dün saat 08.30 sıralarında evinden çıktığında bilinmeyen kişi veya kişilerce yaylım

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Avrupa Konseyi Siyasi Komisyon toplantısı Antalya'da dün başladı

ANTALYA (ÖZEL)

AVRUPA Konseyi Siyasi Komisyonu toplantısı dün Antalya'da çalışmalarına başladı. Üç gün sürecek toplantıda Avrupa-Kuzey Amerika ilişkileri, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği, Avrupa'da demokrasinin terörizme karşı korunması, Kuzey-Güney Avrupa ülkeleri arasındaki ilişkiler,Ortadoğu'nun durumu,Latin Amerika'da insan hakları ve Avrupa'da faşist ırkçı propagandanın yeniden ortaya çıkışına karşı alınacak önlemler görüşülecek.

Bu arada bir İspanyol parlamenter, Latin Amerika'da insan hakları konusunda hazırladığı raporu komisyona sunacak. Thomas Urvin'in başkanlığındaki komisyona 30'a yakın parlamenter katılıyor. Toplantıda Türkiye'yi Cevdet Akçalı ve Turan Güneş temsil ediyor.

Öte yandan Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonu toplantısına bugün Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in de katılarak bir konuşma yapması bekleniyor.

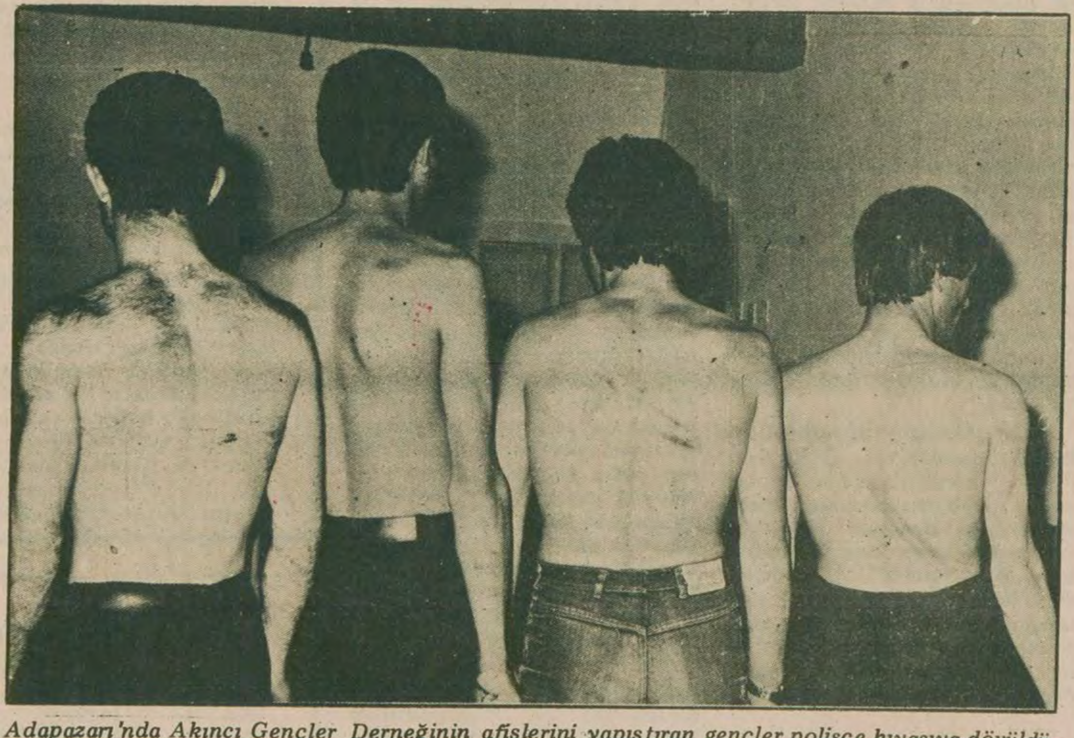

Adapazarı'nda Akıncı Gençler Derneğinin afişlerini yapıştıran gençler polisçe kıyasıya dövüldü. Akıncı gençler 15-20 gün arasında rapor aldılar. *(Fotoğraf: AYDINLIK)*

Sakarya Emniyetinde Akıncı gençler kıyasıya dövüldü

- **Akıncı Gençler Derneğinin açılış gecesinde izinli afiş yapıştıran gençlere polis, ''Bir daha buraya bozkurt rozeti takmadan gelmeyeceksiniz'' diyerek küfür ve hakarette bulundu.**
- **AGD Başkanı Cengiz Sakarya, ''İşkenceci polisleri savcılığa verdik, haklarında tahkikat açtıracağız'' dedi.**
- **Akıncı gençler 15-20 gün arasında değişen raporlar aldılar.**

ADAPAZARI (ÖZEL)

ADAPAZARI'nda Akıncı Gençler Derneğinin açılışı dolayısıyla bastırılan izinli afişleri yapıştıran Akıncı gençlere Emniyet Müdürlüğünde kıyasıya dayak atılarak hakarette bulunuldu.

Karakolda dövülen gençler sırtlarındaki sopa ve cop izlerini gösterek 20 güne varan rapor aldıklarını açıkladılar. Gazetemize bir açıklamada bulunan AGD Başkanı Cengiz Sakarya, ''İşkenceci polisleri savcılığa verdik. Haklarında gerekli tahkikatı açtıracağız'' dedi. Akıncı gençler muhabirimize şunları anlattılar:

''AP hükümetinin halka, Anayasaya saldırı-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Polis ve jandarma seyrediyor

Faşistler Kayaş Yeşilöz'de halkı göçe zorluyor

Alevi yurttaşların evleri ya kurşunlanıyor, ya da yakılıyor.

ANKARA (ÖZEL)

KAYAŞ Yeşilöz'de faşistler halka baskı yaparak, göçe zorluyorlar. Mahallede oturan Alevi yurttaşların evleri ya kurşunlanıyor ya da yakılıyor. Bugüne dek en az 20 evin kurşunlandığı ve kurşunlanan evlerin göçmek zorunda kaldığı bildirildi.

Bu arada, bir yurttaş evini terketmeyince, ev faşistlerce yakıldı, ancak polise ve jandarmaya yapılan başvuruların sonuçsuz kaldığı ve polisin tedbir almadığı bildirildi.

Devamı sa. 6 sü. 8'de),

ODTÜ öğrenci yurtlarında arama yapıldı: 50 öğrenci gözaltında

ANKARA (AA)

ORTADOĞU Teknik Üniversitesi öğrenci yurtlarında dün sabaha karşı yapılan aramalarda 50 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

ODTÜ Öğrenci Temsilciler Konseyi (ÖTK) tarafından yapılan açıklamada, aramada izinli olarak asılan bazı afişlerin parçalandığını belirtilerek şu görüşlere yer verildi:

''Bu olay akademik çalışmaların yanı sıra her türlü sosyal ve siyasal faaliyetleri de birarada yürüten ODTÜ öğrencilerinin Uluslararası 11. Sanat ve Kültür Şenliği gibi tüm halkı kapsayan bir şenliği gerçekleştirmesini çekemeyenlerin bir saldırısıdır.''

Büyük sınav yarın heyecanlanmamak elde mi?

Üniversite kapısına dayananıar çoğalıyor. Kapı genişlemiyor. Kontenjan sabit. Yıllardır giderek patlama noktasına yaklaşan soruna devlet ilgisiz kalıyor.

Bütün eşitsizliklere rağmen

Adaylara yine de iyi şanslar

- **Yarın 35 il merkezinde yapılacak olan sınavlara 467 bin genç katılıyor.**
- **Yetkililer ''heyecanlanmayın'' diyorlar ama 10 kişiden birinin kazanacağını bilip heyecanlanmamak elde mi?**

GENÇLİK SERVİSİ

YARIŞA bir gün kala, büyük sınavın adaylarına ''yine de iyi şanslar'' demek düşüyor bize. Bütün eşitsizliklere rağmen iyi şanslar.

Yarın 35 il merkezinde yapılacak olan Üniversite Seçme Sınavlarında 467 bin 210 gen-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Fransız Kültür Merkezinde (II)

KONFERANS:

Fransız Kültür Merkezinin Konferans Salonunda, Jenne Beaudsoleil konuşuyordu.

Bir ufak ekiptenmiş, Albert Kahn'ın, bıraktığı arşivleri inceleyen. Kendi halinde, sesi son derece fonojenik, giyimi sade, teni boyasız genç bir kadındı.

İnanıyordu söylediklerine. İki de bir:

"Belki budalaca konuşuyorum" diyordu. Kimse, Fransızca "estağfurullah" diyemediği için, meleklere gülümsüyordu herkes...

En çok meleklere gülümseyen Enver Ziya Karal'dı, ünlü profesör. Sonra işte, fotoğraf sergisini gezdik.... Benim aklımda kalan, önünde uzun uzun durduğum bazı fotoğraflar...

Keşke, bunu kırk kez yineleyeceğim, bizimkiler, bir gün ters kalksalar da röprodüksiyonlardan bazılarını satın alsalar...

Bunlardan biri, Atatürk'ün, genç olduğu bir resim. Gülüyor gözle İçini koruyan, mesafeli ifadeyi almamış yüzü!

Bir tanesi, bir jandarma erinin resmi... Nöbette. Dimdik...

Boya gitmemiş. Ene gitmiş. Behçet Kemal'in dizeleri belleğimden döküldü:

..."Çelimsiz, kısa Çopur'...

"Bak şu karşı aşina dağlara güle güle"

"Bir ulustan tek kaldın, sen süzüle süzüle",

"Ordular kımıldanır, an olur bir sözünden",

"Bütün ulus bakıyor, senin bir çift gözünden"...

Sınırda görmüş, böyle bir jandarma erini, kıpırdamadan nöbet tutan, bakışları sınırın ötesini deşen...

Fotoğrafa bakıyor bakıyor, otokrom falan düşünmüyordum...

Hep, çelimsiz, kısa Çopurları düşünüyordum... Adıymış Çopur!

Bazı şeyler hiç değişmemiş Türkiye'de... Burada valiler fesli, ama fesin altında hep o bürokratik, hiyerarşi meraklısı yüzler var. Sonra kalpaklı kaymakamlar var... Kurtuş Savaşının kaymakamları.... Bu gününkilere benziyorlar. Daha bir savaşları var onların!

Garip bir resminin önünde durdum. Ak bir harem ağası. Baş harem ağasıymış... yazıyor altında. Zaten, altlardaki yazıları, hatalı olsa bile, olduğu gibi bırakmışlar, belgelere sadık kalmak için.

Kısa boylu ...bir habaset yumağı... fizik zavallılığını başkalarından çıkaracak nitelikte... Tıpkı işkenceciler gibi....

Tören tahtının yanında bir ikinci resmi var... Seninle her tören, her türlü parlaklığını yitirir, habaset yumağı!... Kuşkusuz, kamçılatırdı, kamçılatabildiğini... Pompayla hava vermek, bisiklet lastiği şişirir gibi var mıydı insanlara o zamanlar, (Osmanlı imparatorluğunun son yılları), bilemem!...

Ne kadar garipki, seçilmiş o yere...

– Niye garip olsun. İnsancıl duygulardan tamamen yıkanmış bir zavallı gelir öyle yerlere...

Bizimkiler, fotoğrafların önünde, şıkıdam şıkıdam, TRT aksanıyla çok yüksek sesle, "bakın biz de çakarız" dercesine, Fransızcalar paralıyorlar...

Bizim yüksek ilimliler, yabancıların, omuzlarını vurup, kollarına sarılıp, samimiyet kesiyorlar. Kokteyl bu...ne kessinler?...

Asma kattayız...

VE FİLM:

Eklemeli filmin bazı yerleri gene nefis, ah bizimkiler, Atatürk'ün 'yüzüncü yıldönümünde kullansalar ne iyi olur...

Film, teknik yoksunluğundan titreşimler içinde olmasına karşın, boğazımı tıkadı...

Gene o genç ifadeli, gülmeye hazır Atatürk... Fotoğraf çekildiğini biliyor, ona göre davranıyor. 'Belki Başkomutanlık Savaşı daha verilmemiş. Belki verildiğinden az sonra... Çünkü yıl 1922.

İsmet Paşa, Lozan'a gidiyor. Böyle bir kısım da var. Gene insanın boğazı tıkanıyor...

Onu trene uğurlamaya, barut çemberinden fırlamış, cepheden yeni dönen genç atlılar götürüyor...

Film sessiz.... İnsanın içi, marşlar söylüyor. Öyle zartlı zurtlu marşlar değil, duygulu, çileli, inançlı!

"Ey vatan, göz yaşların dinsin yetiştik, şimdi biz"... diyor atlılar sessizliklerinde! Çoğu, şu mütevazi, beli kayışlı, üniformalıların yok artık dünyada... Ne kadar ruh var yüzlerinde, ne kadar "varlık" var, kımıldanışlarında...

Erdem, cesaret, onlar için doğal. Alkışa, övülmeye gereksinmeleri yok.... Daha o devir ki:

"Başka bir aşk istemez, aşkınla çarpar kalbimiz" deniyor..

Bu şarkıları, bu marşları yazanları hep merak ederim. Yedek subaydılar diye düşünüyorum, ölmeğe koşmuş!

Filmde gene ağlaşıyorum fena halde: Boğazın önünde, az zaman sonra, dehlenecek, yabancı donanma, uzun tırtıllar gibi sıralanıyor. Saray Burnunda işgal donanması!

Unuttum söylemeyi, aşağıda, resim sergisinde de işgal var...

Yağmurdan hemen sonra, yelkenler, kurusun diye şişirilmiş takaların yamacında.... İnsan Albert Kahn'a da minnettar kalıyor:

"Günün birinde, ister istemez ortadan kalkacak insan faaliyetlerinin bazı görüntülerini, yönlerini, uygulamalarını ve biçimlerini saptamak"... niyetiyle kımıldanmış adam...

Sadece Planet Arşivleri 72 bin otokrom fotoğraf ve 140 bin film... 1910'dan, 1930'a kadar sürmüş, Albert Kahn'ın iflasına kadar.

Konferansçı derli toplu hanım.... Albert Kahn'ın bünyesini anlamak için, fazla uslu...

Bir taraftan bu işleri başlatıp, bir taraftan da, yarım saatte, bahçelerindeki kırmızı çiçekleri değiştirtip bahçıvanlarına mavi çiçek diktirmesini kişiliğinin "dualite"sine bağlıyor... (İki yönlülüğüne.)

Yok canım...

O yaptığına inandırmak zorundaydı, bir kamuoyu oluşturmak zorundaydı. Yaşadığı devir, "belle epoque" dedikleri devirdi, yani, onların bir tür lale devri, "zevkü safa devri..." ...çevresine göre kımıldanmak zorunluğundaydı, bazı bazı.

Şu Fransızlar, büyük adamlarını, gerektiği gibi pek az deşenler ama, bu kez, bize sundukları, yüreğimizi deşecek türden...

"Yıkılmışken, yakılmışken bile, biz böyleydik" diyebilmek ne serinletici bir esinti estirmektir insanın içinde...

Şu kalabalık hele bir boşalsın, seni gene görmeye geleceğim:

"Çelimsiz kısa Çopur" ...ve konuşacağız:

Hâlâ çünkü:

'Bir ulustan sen kaldın, bak süzüle süzüle"....

Sağlam kaldın!

---

düşünce dünyası

Kasa tazminatları ve gelir vergisi istisnası üzerine

Yılmaz Çepoğlu

(Memurlar Derneği Araştırma Bürosu)

Memurlara verilen yan ödemeler artırılacak mı? Esaslarında memurlar lehinde değişiklikler düşünülüyor mu? Bunca eleştiri ve tepkilerden sonra haksızlıklar, adaletsizlikler düzeltilmeyecek mi? 1980 yılına ait yan ödemeler kararnamesi ne zaman açıklanacak?

Hayat pahalılığı ve ağır vergi yükü altında ezilen memurlar bu sorulara cevap arıyor bugünlerde. Bu soruların muhatabı Maliye Bakanlığı ise, memurlara ek haklar sağlamak şöyle dursun, kasa tazminatı adı altında verilen yan ödemelerin bir kısmını gelir vergisi olarak geri alma çabasındadır.

KASA TAZMİNATLARI VE GELİR VERGİSİ İSTİSNASI:

Kasa tazminatları "kefaletli" olarak bilinen ve 2489 sayılı Kefalet Kanunu gereğince, mali sorumluluk taşıyan memurlara verilen bir yan ödeme çeşitidir. Daha doğrusu, ellerinde bulundurdukları parayı, ayniyatı vb. değerleri alıp veren, saklayan ve bunların açığından, kaybından sorumlu tutulan veznedar, tahsildar gibi memurlara verilen yan ödeme uygulamada kasa tazminatı sayılmaktadır. (1)Bu tazminatın önemli bir özelliği, belli bir miktarının gelir vergisi ve mali denge vergisi kapsamı dışında tutulmasıdır. Bu miktar, 1975-1978 yıllarında 600 lira olarak belirlenmişti. 1979 yılında ise, mali risk amacıyla verilen yan ödeme kasa tazminatı sayılarak istisna miktarı 2 bin 500 liraya kadar çıkarılmıştır. (2)

MALİYENİN GÖRÜŞÜ VE GİRİŞİMİ:

Maliye Bakanlığına göre tazminatlarda uygulanan vergi istisnası birkaç kadro ünvanıyla sınırlıdır. Bunlar, 117, 118, 120, 121 ve 124 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer alan veznedar, tahsildar, depo memuru, ambar memuru, kaşp mütemet ve Tekel memurlarıdır. PTT ve TEK (Türkiye Elektrik Kurumu) bu ünvanların dışındaki mali sorumlu memurlar için de vergi istisnası uygulayarak mali mevzuata ters düşmüşlerdir.

Bakanlık bu nedenle bu kuruluşlarda ortaya çıkan "vergi kaybının" peşine düşmüştür.

5 yıllık uygulamadan sonra Maliyenin, istisnalara ilişkin kararı gereğince yukarıdaki kadro ünvanı dışında kalan mali sorumlu memurlara ödenen kasa tazminatları maaşlarıyla birleştirilip gelir vergisine tabi tutulacak. Bu işlem Maliyeye ek vergi geliri sağlarken, mali sorumlu memurların gelirlerinde azalışlara yol açacak. Örneğin, 1979 yılı yan ödeme esaslarına göre, 1800 lira yan ödeme alan 8. derecenin 3. kademesindeki (bekar) bir PTT gişe memurunun eline istisna uygulaması ile 1528 lira geçerken yeni uygulama ile bu miktar 784 liraya düşecektir.

BİNLERCE PTT MEMURUNA BİNLERCE LİRA VERGİ BORCU

Maliye Bakanlığının istisna uygulamasına ilişkin sınırlamaları geçmiş 2 yıl için de geçerlidir. Hangi mali sorumlu memurun ne kadar vergi borcu bulunduğu TEK'te belirlenmiş, bunların aylık taksitler halinde geri alınmasına başlanmıştır. PTT'de ise bu yöndeki çalışmalar tamamlanmak üzeredir. Bundan böyle istisna uygulaması dışında tutulacak ve geçmiş yıllar için vergi borcu ödeyecek mali sorumlu PTT memurları şunlardır:

– Telgraf, telefon ve gişe memurları,

– PTT şube memurları ve bu görevi yürüten dağıtıcılar,

– Radyo, telefon ve televizyon ücreti tahsil eden memurlar,

– Koli kabul ve tesliminden sorumlu memurlar,

– Havale kabül ve ödeme memurları,

– Merkezlerinde veznedar kadrosu bulunmadığından merkez kasasından sorumlu PTT müdürleri, amirleri, şefleri.

Bu ünvanlardaki personelin PTT'de 20 binin üzerinde olduğu tahmin ediliyor. Yapılan hesaplara göre bu memurlar 1978 ve 1979 yılları için 7 bin 400 lira ile 20 bin 400 lira arasında vergi borcu ödeyecekler.

UYGULAMA, ADALET VE EŞİTLİK İLKELERİYLE BAĞDAŞMIYOR

Tazminatlardaki vergi istisnasını sınırlamak adalete uygun bir işlem midir? Maliyenin istisna için aldığı kıstas nedir?

Kıstas, mali sorumlu memur olmak, Kefalet Sandığına üye olup aidat ödemek ve görevin amacına uygun olan kasa tazminatı almak ise; istisnaları kaldırılan PTT'deki mali sorumlu memurlar için de aynı şeyler sözkonusudur.

Fiilen veznedarlık yapmak durumunda bırakılan bir PTT müdürü ile veznedar arasında, Tekel memuru ile PTT havale memuru arasında, taşıdıkları sorumluluk ve görevin özellikleri açısından hiç bir fark yoktur. Soruna Kefalet Kanunu, mali sorumlu memurlar açısından bakıldığında Maliyenin bu girişimi, adalet ve eşitlik ilkeleriyle bağdaşmıyor.

Tazminatlardaki istisna uygulamaları mali sorumluluklarla ilgili ise aynı sorumluluğu taşıyan diğerleri için de uygulanmalıdır. Aksi halde veznedarlara uygulanan istisnanın nedeni açıklanamaz.

UYGULAMA, DANIŞTAY KARARLARINA AYKIRIDIR

Denebilir ki, mevzuatın tekniği ve vergi teknisyenleri açısından sorun adalet ve eşitlik sağlamak değil, mevzuatı uygulamaktır. Adalet ve eşitlik sağlamak başka bir iştir. Kendileriyle görüştüğümüz ve bu çalışmalar için görevlendirilen vergi kontrolörleri bu görüştedir.

Ilk bakışta doğru (ama haksız) gibi gözüken bu görüşün Danıştay kararları karşısında hiç bir değeri yoktur. Tufanbeyli, Çubuk, Kozan, Merzifon ve Keban PTT Müdürlüğü mali sorumlu memurlarının konuyla ilgili başvurularını Danıştay, idare aleyhine sonuçlandırmıştır. Bu durum yetkililerce de bilindiğine göre Maliyenin bu girişimi mevzuatın biçimsel unsurları vb. nedenlerle haklı görülemez. Bundan ötesi kanunsuzluktur.

Bakanlık bu kanunsuzlukta niçin direniyor. Örnek kararların diğerlerine uygulanamayacağını bildiğinden mi? Bu tutum, mevzuatın biçimsel unsurlarını öne çıkararak maddi hakların özünü inkar etmekten başka bir şey değildir

ESAS VERGİ KAYBI VE KAÇAKÇILIĞI:

Biz Maliyenin vergi kayıplarını kovalamadaki hassasiyetine karşı değiliz. Ancak, nedense hedef ve kaynak her zaman olduğu gibi yanlış seçilmektedir. Gelir vergisinin üçte ikisini işçi memur gibi ücretlilerden sağlayan mevzuat, nedense 480 milyarlık vergi kaybı ve kaçakçılığı için harekete geçirilmez. İlgililer dar gelirli memurların değil bir avuç vurguncunun, kaçakçının, istifçinin, toprakağası ve parababasının ardına düşmelidir. Ve vergi kayıplarının esas kaynağı onlardır. Biz memurlara mevzuat ve kanun adına yapılan bunca haksızlık yeter.

KAYNAK:
(1) Resmi Gazete sayı: 16762
(2) Resmi Gazete sayı: 16761

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Yetkililer! Argıncık'ın huzura kavuşması için tedbir alın

Argıncık çoğunluğu dar gelirli işçi ve emekçilerin oturduğu ve Kayseri'ye 3 kilometre uzaklıkta 40 bin nüfuslu güzel bir kasabadır. Gelin görün ki güzel olan her şeye düşman olan faşistler, bu güzelim kasabanın emekçi insanlarına, okuluna giden öğrencisine, küçük sermayedar esnafına düşmandır. Kısacası kendilerinden olmayan herkese düşmandırlar.

Bunlar yol kesip adam döven, esnaftan zorla haraç alıp dergi satan, yollara, duvarlara yazı yazan, Ramazanda davul çalma bahanesi ile bahçelerden meyva çalan, tavuk hırsızlığı, mahallelerde ve okul önlerinde kızlara sarkıntılık edip söz atma ve milli bayramlarda beş on kişi birleşip, Başbuğ Türkeş-Rehberimiz Kur'an Hedefimiz Turan diye slogan atma eylemlerini eksiksiz yerine getiren ülkücülerdir.

Yurt çapında ÜOD, ÜGD, ÜYD'nin ve tüm (Ü)'lerin ipliği pazar çıktığında 1972 yılında kurulan Argıncık Kültür Derneğini ele geçirerek bu dernekte faaliyet göstermeye başladılar. Argıncık'taki tüm saldırı ve zorbalıklar buradan yönetilmektedir. En son yapılan göstermelik kongreden sonra başkanlığa; özellikle Kayabaşı'nda saldırı olaylarına karışan ve geçtiğimiz kış jandarmanın yaptığı bir operasyonda silahı ile birlikte yakalanan komando Paşa Tonbay seçildi. Yardımcısı ise zorla gazete satıp ev kurşunlayanlardan Orhan Şimşek'tir.

Bu derneğin suça bulaşmamış, saldırı ve yaralama olaylarına karışmamış hemen hemen tek bir üyesi dahi yoktur. Dernek üyesi Abdil Türkaslan, birçok yaralama ve saldırı olaylarına katılmış, Çukurlar mevkiindeki tanzim satış mağazasını bombaladıktan sonra jandarmaca yakalanmış ve üzerinde bulunan 12.500 lirayı Argıncık Belediyesinde zabıta memuru olan komando Ahmet İzci'ye 14'lü silah satarak aldığını itiraf etmiştir. Ancak sözkonusu silah bulunamamıştır. Bu silahın 1 dükkan ve 3 evin kurşunlanmasında kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu komando en son 7 Nisanda Mehmet Sakarya isimli bir genci Pervane Mahallesi civarında yine aynı silahla, öldürmek kastıyla yaralamıştır. Daha sonra kaçan saldırgan M. Sakarya'nın kardeşi tarafından Fevzi Çakmak Mahallesinde Ticaret Lisesi önünde 7.65 çaplı bir silah, silahın ağzında mermi olduğu halde ve ÜYD'ye ait makbuzlarla yakalanmış Polisler komandoyu olay yerinde aramamışlardır. Ancak sanık tuvalete gitmek isteyince bir polis tarafından aranmak zorunda kalınmış ve üzerinde yukarıda sayılan (iş malzemeleri) ele geçmiştir. Sanık halen tutuklu olup Ankara Sıkıyönetime gitmesi sözkonusu.

Ayrıca Abdil'le beraber çalışan Kör Ali, Hacı'nın çaldıkları tavuk sayısı 500'ü aşmıştır. Bir keresinde suç üstü yakalanan Abdil bir iyice hırpalanınca, "beni böyle komünistler yaptı" diye anlatmış.

Yine derneğin bir süre başkanlığını yapmış olan Ergün Koç Fevzi Çakmak Lisesinde birçok saldırı olaylarına katılmış olmakla birlikte özellikle Kayabaşı semtindeki saldırıların başını çekiyor. 1979 yılındaki K. Doğan'a ait dükkanın bombalanmasını ve tanzim satışın bombalanmasını, gönül çayevinin bombalanmasını, kitabevinin kurşunlanmasını örgütleyen ve bizzat yapanlardan. Secati Aynacı, Bahattin Aslan, Ali Cona, birkaç kez liseye saldırmışlardır. Bir keresinde Bahattin Aslan bir devrimciyi ölümle tehdit etti, tutuklandı, ancak ailesi oğlunun MHP'lilerce kötü yola düşürüldüğünü öne sürerek davacının davadan vazgeçmesi için ricada bulundu. Davacı anlayışla karşıladı ancak komando hâlâ eylemlerine devam ediyor. (Daha hızlı bir şekilde).

Bunlar, yukarıdan beri saydıklarımız bize ulaşabilen bilgiler. Tüm bu eylemleri yapanların yaşları 14 ila 17 arasında. Öğrenim durumları ise en tahsillisi orta 2'den ayrılma; hemen hepsi işsiz güçsüz, çalışmayan ya da babasının kazandığı ile kıt kanaat geçinip ekmeğin kaç kuruş olduğunu bilmeyen çocuklar; soruyoruz size. Babanız saldırdığınız, dövdüğünüz, okula göndermediğiniz gencin babası ile aynı fabrikada çalışmıyor mu, aynı mahalle bakkalından alış-veriş edip, aynı sokaklardan evlerinize gitmiyor musunuz? Senin alınterini sömüren patron, saldırdığın gencin babasının ahnterini sömürmüyor mu? Aynı halı tüccarı analarımızın, bacılarımızın gözñurlarından milyonlar vurmuyor mu? O okula almadığın arkadaşın da senin gibi sabah ya bir bardak çay içip ya da hiç bir şey yemeden gelmiyor mu? Sizler bir kez olsun yaptıklarınızın muhasebesini yaptınız mı? Yaptığınız eylemlerin halka ve Türkiye'nin yararına olduğunu iddia edebilir misiniz? İşte MHP'nin taktiği bu; işçiden yanaymış gibi görünüp işçi çocuklarını birbirlerine düşürüp ülkeyi zayıf düşürmek istemekteler. Faşistler bu mücadelede yalnız değil; birbirlerine zıt akımlarmış gibi görünmelerine rağmen Rusya'nın ve Rusyacıların istediği de temelde aynısıdır.

Sizin iyi niyetinizi istismar edenlere müsaade etmeyiniz cinayet örgütlerini bir an evvel terk etmeniz sizin ve Türkiye'nin yararınadır.

Tüm yetkililer sizlere sesleniyor ve uyarıyoruz: Bu çocukları ve gençleri bu cinayet şebekelerinin elinden kurtarabilirsiniz, ya da çabuklaştırabilsiniz. Eğer kısa zamanda tedbir alınmazsa, yukarıda saydığımız şartlarda çok Veli Can Oduncular, Ferhat Tüysüzler, Miktat Şimşekler çıkar.

Bizler Argıncıklı devrimciler olarak uyarı görevimizi yerine getirdik; gönlümüz rahat, yüreğimiz ferah. Bundan sonraki görev size düşüyor, siz sayın yetkili ve ilgililer, bu batağı kurutun, çocuklarımızı ve gençlerimizi kurtarın.

K. ÇEKMECE BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

1. Aşağıda yazılı yol inşaa işleri hizalarında belirtilen gün ve saatte kapalı zarf usulü ile ihalesi yapılacaktır.

2. İsteklilerin 26.6.1980 günü saat 17.30'a kadar belediyemize müracaatları ile yeterlik belgelerini almaları gerekir.

3. Bu işe ait şartnameler Belediye Fen İşleri Müdürlüğünde mesai saatleri dahilinde görülebilir.

4. Yeterlik belgesini alan müteahhitler teklif zarflarını 27.6.1980 günü ihale saatinden 1 saat öncesi Encümen Başkanına vermeleri gerekir.

5. İhale 2490 sayılı kanun hükümlerine göre yapılır.

Postadaki gecikmeler kabul edilmeyecektir.

Sıra No	İşin Cinsi	Muhammen Bedel	Geçici Teminat	İhale Günü	İhale Saati
1	Beton Yol (250 dozlu)	4.602.036,64 TL	138.060,10	27.6.1980	15.00

(Basın: 15778 - 689)

ARTIRMA–EKSİLTME VE İHALE KANUNUNUN 7 NCİ MADDESİ GEREĞİNCE

KARTAL–MALTEPE ASKERİ SATIN ALMA KOMİSYON BAŞKANLIĞINDAN

Askeri ihtiyaç için 2490 sayılı kanunun 31 nci maddesine göre, aşağıda cinsleri, miktarları, muhammen bedelleri ve geçici teminat miktarları yazılı yiyecekler karşılığında gösterilen gün ve saatlerde komisyonumuzda satın alınacaktır. Eksiltmeye konulan malın her kalemi ayrı, ayrı istekliye ihale edilebileceği gibi, toptan bir istekliye de ihale edilebilir. Evsaf ve şartnameler ANKARA–İZMİR Levazım Amirliklerinde Komisyonumuzda mesai saatleri dahilinde görülebilir. Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyonumuzda bulundurulması şarttır. Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmez.

Cinsi	Miktarı Kilo	Muhammen Bedeli Lira	Geçici Teminatı Lira	İhalenin Gün	ve Saati	Teslim Garnizonu
Odun	400 Ton	2.320.000 TL.	69.600 TL.	2.7.1980	11.00	Kartal-Maltepe ve Gebze Gmz.

Not: İhalede Ticaret Odası vesikası aranacaktır.

(Basın: 15318 - 688)

---

hukukçu gözüyle

ÖZGÜR AYDINER

Önceki yazımda Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasasında yapılan son eklere değinmiş, bu düzenlemenin kişilerin ve demokratik kuruluşların toplantı, gösteri ve yürüyüşleri ile çalışmalarının yargıç güvencesinden alınıp, çok klasik gerekçelerle, en önemli zamanlarda polisin insiyatifine bırakılmasının kaygı verici olduğunu vurgulamaya çalışmıştım.

Bu kaygı iki nedenden ötürü önemlidir, ciddidir. Bilineceği üzere son yıllarda polis (ne yazık ki) siyasi düşünceси doğrultusunda görev ifa etmektedir. Burada tüm polis örgütümüzü "yanlı" olarak nitelemek büyük haksızlıktır elbette. Ancak şu gerçeği inkar etmek kesinlikle mümkün değildir sanıyorum. Son yıllarda Türkiye insanı kaçakçılarla kol kola gezen Emniyet Genel Müdürü veya öğrenciler okullarında zorbalarla el ele duran polisleri görebilmişlerdir. Özellikle üst düzeyde sayılabilecek yöneticilerin tarafsızlıklarından söz etmek garip bir durum olacaktır. İkincisi ise daha bir önemlidir. Vali ve kaymakamların tutumlarıdır bu da. Bir vali düşünün ki "Ben zaten emekliliğimi kazanmışım, yeni hükümet gelirse emekli olur otururum, vs." gibi zihniyetle görevini sürdürebilmektedir. Demek ki bu beyin sadece kendisini ve kendi gibi düşünenleri kollamak, bunların çıkarlarının bekçiliğini yapmaktan başkaca bir kaygısı yoktur. İçinde bulunduğu "doğru olmayan tutumun" yanlışlığının farkındadır kendisi de. O yüzden suç işlerken, cezalandırılmamanın da hesaplarını yapmaktadır her gün.

İşte yasa metinleri ne denli güzel, anlamlı ve tutarlı sözlerden oluşursa oluşsun, yasanın iyi veya kötülüğü, gerçek amacının ne olduğu ancak uygulama sırasında açığa çıkacaktır. Asıl olan yasa metninden önce uygulanma durumudur. Ülkemizde böylesine "güvenilmiş takdire" bırakılan yasaların (ne yazık ki) "zorbaca keyfiliğin" ellerinde uygulandığını görmemezlikten gelemeyiz. Bu yüzden getirilen ekler, keyfiliğe daha yakın olduğundan, uygulamanın da yakın takipcisi olacağız.

Ancak tablo bu kadar karamsar değildir bence. Çünkü bu ülkede yargıçlar da, mahkemeler de, hukuk da var. Yukarıda yüzeysel biçimde andığımız ünlü vali bey "zorunluluk ve gecikmesinde sakınca bulunan halleri" kendi yansız, yetki ve yasalar çerçevesi içinde "takdirine" göre değil de "keyfiliğinden" ötürü tespit ederse, verdiği emir sonucu polisin yaptığı aramada, el koymada mağdur olanlar doğrudan savcılığa başvuracaklardır. Bu halde polisin gerek kendi yetkilerine dayandığını iddia ederek yaptığı yasal olmayan uygulaması gerekse valinin- kaymakamın keyfice verdiği emir sonucu yapmak zorunda kaldığı "haksızlık" mahkemelerce değerlendirilecektir. Burada şunu söylemekte yarar görüyorum, çoğu hallerde valinin yazılı emri dahi polisin sorumluluğunu ortadan kaldıramayacaktır. (Anayasanın 125. maddesinin 2. fıkrası aynen şöyledir: "Konusu suç teşkil eden emir, hiç bir suretle yerine getirilmez, yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.")

İLAN

ZEYTİNBURNU 3. ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

Esas No : 1979/180
Karar No : 1980/27
Davacı : İst. Muhakemat Müdürlüğü.
Vekili : Av. Zeynep Bilgen
Davalı : Mehmet Çiftçi
Dava : Alacak
Karar tarihi: 14.2.1980

Davacı İst. muhakemat müdürlüğü vekili av. Zeynep Bilgen tarafından davalı Mehmet Çiftçi aleyhine açılan alacak davasının yapılan duruşması sonunda:

Çorum sırıklı köyü, adresinde davalı mehmet çiftçinin vatani görevini ifa ettiği sırada yönetimindeki 11 21 16 plaka sayılı askeri araç ile çarparak ölümüne sebebiyet verdiği küçük abdurrahman için zeytinburnu 1. asliye hukuk mahkemesince verilip kesinleşen karar ile hükmedilip davacı hazine tarafından da davalı mehmet çiftçi nam ve hesabına müttevefa küçük abdurrahmanın babası turan kılıçoğluna ödenmiş bulunan 22121 liranın 1.3.1979 tarihinden itibaren tahakkuk ettirilecek %5 kanuni faiz 1800 lira yargılama gideri, 2214 lira ücreti vekalet ve bakiye 529 lira harcın davalı mehmet çiftçiden tahsili ile davacı hazineye ödenmesine 14.2.1980 tarihinde 1979/180 esas 1980/27 karar sayılı ilamı ile karar verilmiştir.

İş bu kararın neşrinden itibaren başlayacak olan 15 günlük yasal süre içersinde adresi meçhul bulunan davalı tarafından kanun yollarına başvurulmadığı takdirde hükmün kesinleştirileceği karar tebliğini ihtiva eden tebligat yerine geçerli olmak üzere ilan olunur.

(Basın: 16064-691)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş.
adına sahibi ve
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 805

MHP'li müdür atanınca

Karakoçan Yatılı Bölge Okulundan 150 öğrenci okulu terketti

● 30 öğrenci velisi Kaymakama başvurarak müdürün uyarılmasını istedi.

ELAZIĞ (ÖZEL)

YAKLAŞIK 400 öğrencinin okuduğu Karakoçan Yatılı Bölge Okuluna MHP yanlısı Mehmet Çiçek Müdür olarak atanınca okulda huzursuzluk başladı. Mehmet Çiçek daha önce okulda Müdür Muvini iken Okul Disiplin Kurulu tarafından görevinden alınmış ve Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü emrine verilmişti. Ancak MHP yanlısı Çiçek kısa bir süre önce Yatılı Bölge Okuluna Müdür olarak tayin yaptırdı.

Mehmet Çiçek'in Müdür olmasından kısa süre sonra öğrenciler tehdit edilerek dövülmeye başlandı. Okulda kalan polislerin kız öğrencilerin odalarına girdikleri görüldü. Bunun üzerine bazı öğrencilerin korkularından gece okulu terk ederek dağda kaldıkları öne sürülüyor.

Okulun kapanmasına az bir süre kala da 150 öğrenci Müdürün ve polislerin baskısına dayanamayarak okulu terkettiler.

Muhabirimize bir açıklamada bulunan öğrenci velileri MHP yanlısı Müdürün CHP döneminde CHP'li geçindiğini, o zaman Müdür Yardımcısı olduğu için de bir şey yapamadığını anlattılar. Veliler "Çocuklarımızın şikayetini önce ciddiye almadık, abartıyorlar sandık. Müdürü ve Kaymakamı uyardık, ama aldığımız cevaplar olumsuz oldu" dediler.

VELİLER TEKRAR KAYMAKAMA BAŞVURDU

Haksızlıkların ardı kesilmeyince, yaklaşık 30 öğrenci velisi Karakoçan Kaymakamına başvurarak Okul Müdürünün uyarılmasını istedi. Müdürün çeşitli yolsuzluklara da karıştığını anlatan öğrenci velileri bahçede yetiştirilen 150 bin lira değerindeki kavaklığın Müdür tarafından 35 bin liraya satıldığını anlatarak, "Okulda çalışan müstahdemler yetişmiş kavak ağaçlarını 100 bin liraya almak istediler. Ancak Müdür bir pazar günü kavakları Zübeyir Parlar adlı birine kestirdi" dediler.

Malatya Cezaevinde komandoların bahçedeki sanıklara ateş ettikleri silah bulunamadı

● Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane eden MHP'li komandolar Malatya Cezaevinde solcu sanıklara ateş açmış, silahlardan biri bahçede ele geçirilmişti.

MALATYA (ÖZEL)

MALATYA Cezaevinde çeşitli cinayet ve saldırı suçlarından yatan MHP'li tutuklu ve mahkumlar Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane ederek 29 Mayıs günü "Bugün önemli bir gündür" diyerek çeşitli koğuşlara silah sıkıp slogan attılar. 3 solcu mahkumun yaralandığı olaydan sonra koğuşlarda yapılan aramada 6.35 çapında bir silah ele geçirildi. Cezaevi idaresi olayı bahane ederek solcu mahkumlar üzerinde terör estirdi.

OLAY NASIL GELİŞTİ

29 Mayıs günü cezaevindeki üst koğuşlarda kalan MHP'li faşistler öğleyin saat 12.00'de solcuların kaldığı alt koğuşlarda üst kat koğuşları arasındaki pence-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

MHP'liler Almanya'daki Türk işçilere yönelik saldırılarını artırdılar

FRANKFURT (ÖZEL)

MHP'nin Almanya'daki örgütleyicilerinden ve Kesterbach'daki tekstil fabrikasında forarbayt (ustabaşı) olan Hüseyin Keskin ve onun fedaisi durumundaki Ali Cengiz adlı komandolar, Ali Haydar Taş adlı bir işçiye bıçakla saldırmak istediler. 4 Haziran günü meydana gelen olayda Hüseyin Keskin başından yaralandı.

Öte yandan 5 Haziran günü, fabrika işçi yurtlarının önünde oturan 10 kadar işçiye yine Ali Cengiz adındaki komando bıçakla saldırarak işçi Şükrü Aral'ı yaraladıktan sonra kaçtı. Ali Cengiz'in, Türkiye'de çeşitli suçlar işledikten sonra Almanya'ya kaçan komandolardan Akif Özcan, Fehmi ve Mustafa Çiftçi adlı komandoların yanına sığındığı öğrenildi.

Bu arada saldırıya uğrayan işçiler 6 Haziran günü toplanarak saldırılara karşı kendilerini savunma kararı aldılar. Olaylar üzerine Alman polisi yurtlarda arama yaptı. Yapılan aramada birçok bıçak, zincir, şiş ve sopa ele geçirildi. Kesterbach'da durumun gergin olduğu bildiriliyor.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

"Hesap soracağız, kan kusturacağız" diye bildiri dağıtan iki komando yakalandı

GAZİANTEP (ÖZEL)

30 Mayıs Cuma günü, izinsiz bildiri dağıtan iki komando Sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri tarafından yakalanarak tutuklandı.

Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane eden MHP'li komandolar Gaziantep'in bazı semtlerinde terör estirerek, intikam alacaklarını söylediler. Yeşilova Mahallesinde "Komünist katiller, hesap günü nereye kaçacaksınız, şehit ülküdaşımızın intikamı komünist çetelerden kan kusturularak alınacak" yazılı el ilanı dağıtan Yaşar Savaş ve Hüseyin Kılıç isimli iki Eğitim Enstitüsü öğrencisi yapılan ihbar sonucu Sıkıyönetim güvenlik kuvvetlerince yakalanarak tutuklandı.

Sovyet muhalifi General Piyotr Grigorenko davet edildiği Kopenhag'da halka açık bir basın toplantısı düzenleyerek Danimarkali sporcuları Moskova Olimpiyatlarını boykota çağırdı. Grigorenko, toplantı sırasında eşiyle görülüyor. *(Fotoğraf : AYDINLIK)*

Grigorenko: "Batı, Olimpiyatlar konusunda birleşemezse, yarın Sovyet saldırısı karşısında hiç birleşemez"

● Danimarka "Afganistan Komitesi" ve "Uluslararası Sakharov Komitesi"nce davet edilen Grigorenko, Moskova Olimpiyatlarına katılmanın Afganistan işgalini ve Rusya'daki baskılara destek anlamına geleceğini savundu.

KEMAL KOÇ (KOPENHAG)

SOVYET eski generallerinden P. Grigorenko, Danimarka'daki "Afganistan Komitesi ve "Uluslararası Sakharov Komitesi"nin davetlisi olarak Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da halkın da katıldığı bir basın toplantısı düzenledi.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

●●

Genel Kurulda konuşan sendikacı ve delegelerin çoğunluğu, Türk-Iş üst yönetiminin pasif tutumunu eleştirdiler

●●

Zafer Boyar: "Türk-Iş ve DISK'in tabanı, bölünmeden ortak olarak hareket etmek zorundadır"

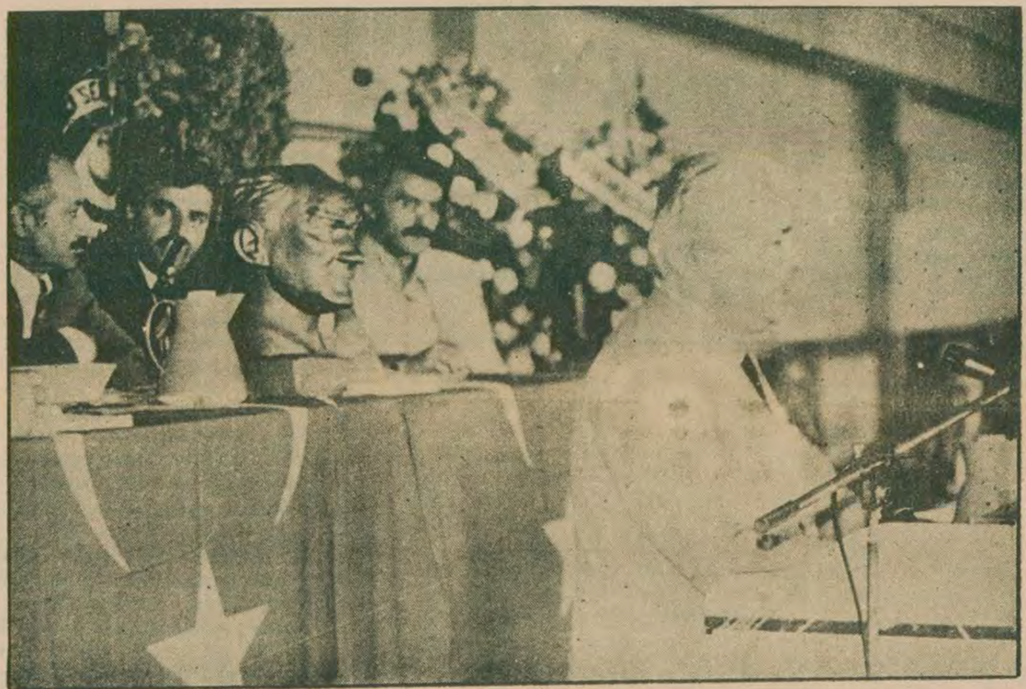

Şerafettin Akova Genel Kurulda konuşurken

Kuzeybatı Demiryolu Sendikası 21. Genel Kurulu toplandı

Akova: "Hükümet ne kıdem tazminatlarını ödedi, ne de Maliyenin tebliğini geri çekti"

İŞÇİ SERVİSİ

KUZEYBATI Bölgesi Demiryolu İşçi Sendikasının 21. Genel Kurulunda bir konuşma yapan DYF-İş Genel Başkanı Şerafettin Akova, hükümetin Türk-İş'e yaptığı vaatleri yerine getirmediğini belirterek, kıdem tazminatlarının hâlâ ödenmediğini ve geri çekileceği söylenen Kıdem Tazminatı Tebliğinin de geri çekilmediğini açıkladı.

"Delegeler ve basın mensupları önünde hükümeti Türk kamuoyuna şikayet ediyorum" diyen Şerafettin Akova, Türk-İş'in de artık gereken tavrı koymasını istedi ve "Türk-İş ağırlığını koyunca hafifliği ortaya çıkar" şeklindeki kanıyı silmek için kararlı tutum alınması gerektiğini belirtti.

TÜRK-İŞ KORİDORLARINDA AĞLAYAN EMEKLİ İŞÇİLER

Aradan 10 gün geçtiği halde kıdem tazminatlarının hâlâ ödenmediğini kaydeden Akova "Ankara'da Türk-İş'in ve ilgili sendikaların koridorlarında beklerken ağlayan emekli işçiler gördüm; buna sebep olanlar utanmalıdır, bunlar acı şeylerdir" dedi.

Kamu kesimindeki sözleşmelerde hükümetin katı ve olumsuz bir tutum takındığını ve yerleşik işleyişleri dahi geriletmek istediğini belirten Akova, DYF-İş olarak buna izin vermeyeceklerini söyledi.

Genel Kurulda bir konuşma yapan İstanbul Demiryolu Sendikası Genel Başkanı Zafer Boyar da Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal sorunlara geniş bir şekilde değinerek, iktidarın "Ekonomik buhranın yükünü işçilerin ve çalışanların, siyasi buhranın yükünü de demokrasinin sırtından çıkarmaya" çalıştığını söyledi.

Boyar böyle bir dönemde sendikaların tek tek mücadelelerinin yeterli etkinliği sağlayamadığını vurgulayarak, işçi tabanında ayrım yapılmasına son verilmesini ve Türk-İş'le DİSK tabanındaki işçilerin böyle bir zor dönemde ortak hareket etmesini istedi. Türk-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

FENERBAHÇE
DİNLENME KAMPI

İçeri alınmayan işçiler, Kongreye siyah çelenk gönderdi

Genel Kurulu konuk olarak izlemek isteyen ancak içeri alınmayan demiryolu işçileri TCDD kampı önünde beklediler ve salona "İçeri alınmayan işçiler" yazılı siyah bir protesto çelengi gönderdiler.

Çoğunluğu Haydarpaşa Merkez Depo'dan olan işçiler sendika yönetiminin demokratik muhalefete karşı tahammülsüz olduğunu ve kendilerinin bu nedenle içeri alınmadığını söylediler ve sendika yönetiminin bu tutumunun çağdışı sendikacılık anlayışı olduğunu belirterek kınadılar.

Demir Döküm işçisi Hüseyin Bandır, iş cinayetine kurban gitti

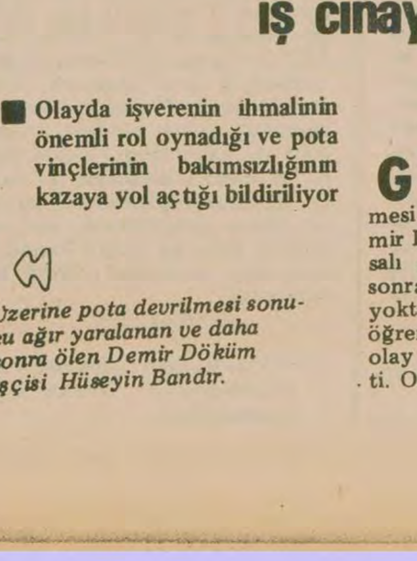

Üzerine pota devrilmesi sonucu ağır yaralanan ve daha sonra ölen Demir Döküm işçisi Hüseyin Bandır.

■ Olayda işverenin ihmalinin önemli rol oynadığı ve pota vinçlerinin bakımsızlığının kazaya yol açtığı bildiriliyor

İŞÇİ SERVİSİ

GEÇTİĞİMİZ hafta cuma günü üzerine pota devrilmesi sonucu ağır yaralanan Demir Döküm işçisi Hüseyin Bandır salı günü sabahı öldü. Kazadan sonra doktorun "Hayati tehlike yoktur" şeklinde rapor verdiği öğrenildi. Ölüm üzerine savcılık olay hakkında araştırmaya girişti. Olayda işverenin ihmalinin önemli rol oynadığı ve pota vinçlerinin bakımsızlığının kazaya yol açtığı belirtiliyor.

Üç çocuk babası Hüseyin Bandır'ın cenazesi Demir Döküm işçileri tarafından kaldırıldı. Sıkı yönetimin fabrika önünde törene izin vermemesi üzerine, işçiler servis arabaları ve kamyonetlerle Kağıthane mezarlığına gittiler ve iş cinayetine kurban giden arkadaşlarını toprağa verdiler.

Avrupa kamuoyu, Türkiye'deki faşist terörden tedirgin

● Uluslararası Af Örgütü 19-30 Mayıs tarihleri arasında Türkiye'deki terör olaylarını inceleyerek Avrupa kamuoyuna duyurdu.

● Alman Sosyal Demokrat Parti milletvekili ve bazı ünlü yazarlar Türkiye'de terörden zarar gören yurttaşlara tıbbi yardım yapılması için hükümete ve Alman kamuoyuna çağrıda bulundu.

FRANKFURT (ÖZEL)

ULUSLARARASI Af Örgütünün kurduğu bir komisyonun Türkiye'de yaptığı araştırmalar sonucu yayınladığı bir bildiride Türkiye'de avukatların, doktorların, gazetecilerin ve sendikacılarla, siyasi parti yöneticilerinin tutuklandıktan sonra işkenceye tabi tutuldukları ve dövüldükleri belirtiliyor.

19-30 Mayıs tarihlerinde Türkiye'de yaptıkları bir araştırma sonucu Uluslararası Af Örgütü, elektrik şokuyla, falakayla insanların işkenceye uğratıldıklarını yerinde tespit etti.

Bildiride ayrıca kadınların ırzına geçilmesi görüşü de yer alıyor.

Özellikle cinayet işlemiş olan yerlerde gözaltına alınan sanıklara daha fazla işkence yapıldığı hazırlanan raporda belirtiliyor.

Uluslararası Af Örgütünün konuyla ilgili bildirisinde, son iki yıldır Türkiye'de 3000 kişinin cinayet sonucu hayatını yitirdiğini belirtilerek Türkiye'deki çeşitli gazetelere atıfta bulunuluyor.

47 gazetecinin siyasi nedenlerle tutuklandığı belirtilen basın açıklamasında, bir kısım gazetecinin de keyfi olarak tutuklandığı açıklanıyor.

Bu arada Almanya'nın Sosyal Demokrat Partisi milletvekillerinden Manfred Coppik, Klaus Kirschner, Klaus Thüsing ve Almanya'nın tanınmış gazete yazarlarından Jürgen Roth, Günter Wallraf ve Gerhard Zwerenz bir açıklama yaparak Türkiye'ye yapılacak ekonomik yardımın Türkiye halkına herhangi bir faydası bulunmadığını belirtiyorlar. Milletvekilleri açıklamalarında terörden zarar gören halka alternatif bir Türkiye yardımı yapılmasını istiyorlar. Terör sonucu yakınlarını kaybedenlere ve sakat kalanlara tıbbi yardım yapılması ve bunların maddi olarak desteklenebilmesi için hükümete ve halka çağrıda bulundular.

Hindistan'dan kabilelerarası çatışma: 300 ölü

YENİ DELHİ (AA/AP)

HİNDİSTAN'ın kuzeydoğusundaki Tripura Eyaletinde yerel kabileler ve azınlıklar arasında dört gün süren çatışmada 300'den fazla insanın öldüğü, 5 bin kişinin de yaralandığı resmen açıklandı.

Eyalet yetkilisi Nri En Wakraboti, Hintli göstericilerin evleri ateşe vermeleri nedeniyle 50 bin kadar Nepalli, Bangladeşli ve Hindistan'ın çeşitli yörelerinden gelen göçmenlerin evsiz kaldıklarını belirtti.

Olaylar Nepalli bir esnafla gençler arasında çıkan çatışmayla başlamıştı.

Bolivya Parlamentosu generallerin seçimlerin ertelenmesi isteğini reddetti

LA PAZ

ÖNCEKİ gece toplanan Bolivya Parlamentosu, 29 Haziran tarihinde yapılacak olan genel seçimlerin bir yıl ertelenmesini isteyen askeri liderlerin önerisini reddetti. Parlementerler, önerinin Anayasaya aykırı olduğunu ve Bolivya'nın daha uzun süre geçici hükümetlerle yönetilmek istemediklerini belirtirlerken, siyasal gözlemciler, generallerin önerisini reddetmekle Bolivya Parlementosunun büyük bir tehlikeye atıldığına ve ordunun heran hükümeti ele geçirmeye çalışabileceğine dikkat çekiyorlar.

Komutanlar pazartesi günü bir bildiri yayınlayarak, genel seçimlerin bir yıl ertelenmesini ve geçici Devlet Başkanı Lidia Gueiler'in görevini bir yıl daha sürdürmesini istemişlerdi.

Bolivya ekonomisinin iflas etmemek için dış yardımlara bağlı olduğunu ve dış borçların ertelenmesinin sağlanması için anayasal düzenin korunmasının gerekli olduğu belirtiliyor.

Batı basını, Türkiye'de darbe ihtimalinin güçlendiğinden sözediyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

TÜRKİYE'de şiddet olaylarının artması, Batı kamuoyunu endişelendiriyor ve Batılı yayın organlarında tartışılıyor. Birçok gazete, Türkiye'de sağ ve sol terörün her gün yaklaşık 10 kişinin ölümüne neden olduğunu, bu arada ekonomik krizin derinleştiğini belirtiyor.

Amerika'da yayınlanan "Newsweek" dergisi son sayısında terörün artık "olağan" hale geldiğini belirterek, "Gazeteler, ekmeğe yapılan zammı, 10 kişinin ölmesinden daha büyük

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Kültür Bakanlığı, Atatürk düşmanları ile Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünü kutlamaya hazırlanıyor

● Kültür Bakanlığı Müsteşarı Bilgiç, DTCF'de dekan iken Atatürk'ün resimlerini binanın bodrumuna koydurmuştu.

ANKARA (ÖZEL)

ATATÜRK'ün doğumunun 100. yıldönümünün kutlanması için UNESCO ile Kültür Bakanlığının ortak düzenlediği hazırlık toplantıları sürüyor. Toplantılara Türkiye dışından 5 bilim adamı katılırken Türkiye'yi temsilen 3 kişi katılıyor.

Hazırlık toplantısında, UNESCO'nun bütün dünyada bu yılı Atatürk Yılı olarak ilan etmesi üzerine, bu yıl içinde Atatürk'ü tanıtma programları tartışılacak.

Ancak böylesine önemli bir gelişmede hükümetin ve Kültür Bakanlığının tutumunun ciddi olmadığı gözleniyor. Kültür Bakanı Tevfik Koraltan'ın toplantıya katılanlara hitaben

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

YORUM

Hitit Müzesinde Atatürk katilleri ve bir Arjantinli

BİR gayri ciddiliktir almış başını gidiyor. Koskoca UNESCO, 1981'i "Atatürk Yılı" ilan etmiş, Paris'te uluslararası bir seminer düzenlenecek, ama kime ne! Kültür Bakanlığı görev icabı üstlenmiş bu işi. Ama genel görünüm "Şu toplantı bitse de gitsek" şeklinde.

Kültür Bakanlığı bu toplantıyı sessiz, sedasız geçiştirmek niyetinde. Bakıyoruz resmi listeye yurtdışından 8, Türkiye'den 5 "ilim adamı" çağrılmış. Koca Türkiye'de Atatürk hakkında söz sahibi 5 kişi mi var? Sonra çağrılan yerli konuşmacıların çoğu neden hep aynı renkten?

İlginç bir nokta, yabancılar Mustafa Kemal'i bizim bakanlıktakilerden ve bir ikisi hariç Türkiyeli konuşmacılardan daha iyi anlamışlar. Zaten kabinenin "en kültürsüz bakanını"

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

günlük

Ecevit'in önerisi ve iki tepki

TÜRKEŞ Ecevit'in "geniş tabanlı hükümet' önerisine karşı çıkmış ve şöyle demiş:

"Bu CHP'nin başka bir şekilde hükümete gelemeyeceğinin idraki ve telaşı ile atılmış bir adımdır ve Ecevit ne yapıp yapıp iktidarın bir ucuna yapışmak, iktidarın bir ucunu kapmak istemektedir."

Türkeş "Geniş tabanlı hükümet" çağrısının telaşı içinde köpürürken bundan bir yıl önce bu çağrıyı çok daha kapsamlı ve ilkeli bir biçimde yapan Türkiye İşçi Köylü Partisine çatmadan edememiş.

"Ecevit'in TKP ile yaptığı ağız beraberliğine şimdi bir yeni parti daha karışmış bulunmaktadır. TKP'nin aksine legal ve küçük bir komünist partisi olan bu parti ile Ecevit, hemen hemen aynı anda aynı sözleri söyleyerek MHP düşmanlığını sürdürmektedir."

Türkeş'in AP'yi MHP'den koparacak, MHP'yi tecrit edip bütün planlarını suya düşürecek böyle bir geniş tabanlı hükümete karşı çıkması doğal. Ancak bu hükümet önerisini yaptığı için Ecevit'e ateş püsküren ve bir yandan da MHP ile mücadele iddiasında olanların tutumuna ne demek gerekir? Demokrat, Ecevit'in önerisi üzerine şöyle bir yorum yapıyor:

"Küçük Kurultayda ilk kez Ecevit'e karşı olumsuz tutum takınanların sayısı çoğunluktaydı. Ve bu 'geniş tabanlı' hükümet önerisine karşı 'tabanın' tepkisi olarak nitelendi."

Sanırız bu, tabanın tepkisinden çok Demokrat'ın tepkisidir. Ne yazık ki, Demokrat, MHP'yi tecrit eden ve bizzat Türkeş'in şiddetle karşı çıktığı "geniş tabanlı hükümet"e tepki göstererek anti-faşist mücadelede bir kötü puan daha almıştır.

örse çekiç

Gülay Göktürk

Grev yasaklamanın kestirme yolu

Grev hakkını ortadan kaldırmak mı istiyorsunuz?

Ne Anayasa değişikliği için uğraşmaya, ne de 274-275 sayılı yasaları değiştirmeye, ne de yeni yasalar çıkarmaya gerek var..

İşverenler meselenin gayet pratik bir çözümünü buldular.

Tekstil İşverenleri Sendikası Başkanı Narin, son açıklamasında, bulunan formülü şöyle ifade ediyor:

"Bir sendika bir işyerinde grev uygulamasından sonra sözleşme imzalamışsa, bu sözleşmeyi geriye kaydırmayacağız. Yani yeni sözleşmenin başlangıç tarihi ile grevin başlangıç tarihi arasında geçen süreye uygulamayacağız. Böylece greve çıkan bir sendika daha sonra sözleşme imzalarsa sözleşmenin uygulanma tarihi grevin bittiği tarih olacaktır. Böylece sendikaların aklına estikçe greve gitmelerine engel olacağız."

Narin'in bu parlak formülü, bundan birkaç ay önce, MESS grevleri arifesinde MESS sözcüleri tarafından da savunulmuştu. Ancak, bu fikir o zamanlar, daha çok işçileri grevden caydırmak için savurulmuş kuru sıkı bir tehdit olarak değerlendirildiğinden, üzerinde yeteri kadar durulmamış, yeteri kadar ciddiye alınmamıştı. Ancak, şimdi aynı tehdidin, tekstil işverenleri tarafından da tekrarlanması, niyetin ciddiyetini artırıyor...

İşverenlerin, bu fikirlerini hayata geçirdiklerini ve böyle bir geleneği yerleştirdiklerini düşünelim.

Bu ne demektir?

Bu, her şartta, grevlerden işçilerin zararlı çıkması, grevin astarının yüzünden pahalıya gelmesi demektir. Bu ekonomik haklar için grev yapmanın "akılsızlık", "enayilik" haline gelmesi demektir.

Kısacası bu, düpedüz ve doğrudan doğruya, Türkiye'de grev yapmanın imkansız hale getirilmesi demektir.

Somut bir örnekle açıklamaya çalışalım.

Tekstil işkolunda şu anda grevde olan işyerlerinde eski sözleşme ağustos sonunda bitmiş, 1 Eylülden itibaren yeni sözleşmenin yürürlük süresi başlamıştı. Sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine 21 Şubatta grevler başladı. Tekstil işverenleri grevden önce saat ücretlerine 25 lira zam vermeyi kabul etmiş, işçi sendikası ise 50 lirada diretmişti.

Diyelim ki, grevler bugünlerde sona erdi ve sendika saat ücretlerine 40 lira zammı kabul ettirdi.

Şimdi ne diyor işveren sözcüleri? "Biz bu 40 lira zammı, haziran ortasından itibaren uygulayacağız. İki yıllık sözleşmeyi 9,5 ay ileri kaydıracağız. Yani 9,5 aylık sözleşme farklarınızı tümüyle yakacağız" diyor.

Eğer Narinler dediklerini kabul ettirir ve sözleşmenin başlangıç tarihini grev bitimine kaydırırlarsa, olacak olan şu: İşçiler, grev sonunda isteklerini kabul ettirmiş olmalarına rağmen, yine de grevden zararlı çıkacaklar. Yan ödemelerden ve sosyal haklardan doğan zararı bir kenara bırakıp sadece ücretleri ele alalım ve basit bir hesap yapalım:

İşçiler, 25 lira zammı grevsiz kabul etselerdi, ayda 240 çalışma saati hesabı ile, iki yıl boyunca alacakları toplam zam farkı:

25 lira X 240 saat X 24 ay = 144.000 lira olacaktı.

İşverenlerin bulduğu formüle göre ise, işçiler grevden sonra, 40 liralık saat ücreti zammını ancak 24-9,5= 14,5 ay boyunca alabileceklerinden, ellerine geçen toplam zam farkı:

40 lira X 240 saat X 14,5 ay= 139.200 lira olacak...

İşverenlerin getirdikleri formülün sonuçlarını daha iyi görebilmek için biraz daha açalım.

Şimdi kendinizi işveren yerine koyun ve düşünün.

Toplusözleşme görüşmelerine başladınız. Ve bu sözleşmeyi mümkün olduğu kadar ucuza kapatmak istiyorsunuz.

Sözleşme görüşmelerini istediğiniz kadar uzatmak elinizde mi? Elinizde.

Görüşmeleri iyice uzattıktan sonra, son derece katı bir tutuma girip, sendikayı greve mecbur bırakmak elinizde mi? Elinizde.

Eğer üretimin aksaması işinize gelmiyorsa, sendika greve çıktıktan çok kısa bir süre sonra, tüm isteklerini kabul ettiğinizi ilan edip grevi bitirmek elinizde mi? Elinizde.

Öyleyse, sudan ucuz bir sözleşme imzalamanın yolunu buldunuz demektir.

Önce, sözleşme görüşmelerini 7 ay, 8 ay, hatta bir yıl sürüncemede bırakır, —ki bunun birçok örnekleri vardır— arkasından hiç bir hak vermeyip işçiyi greve zorlarsınız. Grevin üçüncü günü de sendikanın taleplerini kabul eder, işçiyi işbaşına çağırırsınız.

Böylece, bulduğunuz formül gereğince sözleşme, grevin bitiminden itibaren geçerli olacağından, sözleşme döneminin ilk 7-8 ayını hatta bir yılını bedavaya getirmiş, o kadar süre, işçiyi eski ücreti ile çalıştırmış olursunuz...

İşte önce MESS'in daha sonra da Narinlerin ortaya attığı ve önümüzdeki dönemde dayatmayı düşündükleri formül budur.

Eğer işverenler bu "grev cezasını" herhangi bir grevde uygulamayı başardılar mı, ondan sonra geri aldırmak çok daha zor olacaktır. Bu yüzden, grev hakkını fiilen ortadan kaldıran bu plana hayır demek, işverenlerin bu hesabını boşa çıkarmak, sadece bugün grevde olan tekstil, metal ve cam işçilerinin değil, bütün sendikalı işçilerin meselesidir.

5
M. Tuba Ongun
AET TÜRKİYE İLİŞKİLERİ VE SON GELİŞMELER

Ekonomik ilişkilerin eşitlik temelinde geliştirilmesi gerekiyor...

AET ile iktisadi birleşme, Türkiye'ye taşıyamayacağı yükler bindirir

- Büyük iş çevreleri, sermayenin serbest dolasımının sağlandığı güvenli bir siyasal iktidar ortamında Avrupa tekelleriyle işbirliğinin geliştirilebileceğini düşünüyor
- Anadolu sanayi burjuvazisi ise baştanberi AET'ye karşı olumsuz bir tutum benimsiyor

Demirel'in çıkışı bütün Batı Avrupa çevrelerinde aynı yönde değerlendirildi. Bu, temelde siyasi bir çıkıştı. Demirel işbaşına geldikten sonra hem izlediği dış politikayla, hem de aldığı ekonomik önlemlerle Batıya güven vermeye, Batının tam desteğini sağlamaya çalışıyordu. Türkiye'nin AET'ye tam üye olmak istediğini açıklaması, AET'nin Türkiye'ye sahiplenmesi, ona daha geniş ekonomik destek ve kolaylıklar sağlaması talebinin bir parçasıydı. Bu tutum 1979 yazında Yunanistan'ı tam üye statüsüyle kabul eden AET'yi bir anlamda yumuşatmayı da amaçlıyordu.

AET çevreleri, Türkiye'nin bu koşullarda tam üyeliğinin söz konusu olamayacağını, ancak ilişkilerin canlandırılabileceğini belirtiyorlardı. Sızan haberler, AET'nin Türkiye'nin tarım ürünlerine önemli tavizler sağlayacağı, dokumalara konan kısıtlamaları bir ölçüde ferahlatacağı yönündedir. Türkiyeli işçilere serbest dolaşım hakkının verilmesi ise, henüz olanaksız görülmektedir.

Büyük iş çevrelerinin AET'ye üyelik konusundaki tutumu da AP hükümetiyle paralellik içindedir. Onlar da ağır ekonomik buhran koşullarında, AET'yi (Prof. Besim Üstünel'in İstanbul'da düzenlenen bir toplantıda belirttiği gibi) adeta bir kan bankası gibi görmektedirler. Bugün söz konusu olan kan, dövizdir. Büyük iş çevreleri, bir süredir, döviz darboğazını aşmanın en emin yolunun Türkiye'ye yabancı sermayenin hızlı girişini sağlamak olduğu görüşündedirler. Büyük iş çevreleri, sermayenin serbest dolaşımının sağlandığı güvenli bir siyasal iktidar ortamında, Avrupa tekelleriyle işbirliğinin geliştirilebileceğini düşünmektedir. Oysa birkaç yıl öncesine kadar, büyük burjuvazinin bir çok kesimi de katma protokolün olumsuz etkilerinden dem vuruyordu. Anadolu sanayi burjuvazisi ise, baştan beri genelde AET'ye karşı olumsuz bir tutumu benimsemiştir. TÜSİAD'ın 1977 Haziran-Eylül ayları arasında yaptığı ve 1978 Ocağında yayınlanan ankette, özel kesimdeki sanayicilerin yüzde 65'e yakın bir kısmının AET'ye tam üyeliğe prensipte taraftar olduğu belirtiliyor. Aynı ankette ilginç bir nokta, sanayicilerin yüzde 25'inin 10 yıl içinde, yüzde 33'ünün ise ancak 20 yıl içinde tam üyeliği mümkün görmeleridir. 20 yıldan uzun bir süre gerektiğine inananların oranı yüzde 6'dır. (1)

Gerçekte, şu ya da bu nedenle Türkiye'nin AET'ye üyeliğini savunanların cevaplandıramadıkları nokta şudur: Tam üyelik halinde, ithalat bütünüyle serbestleştirilecek ve Türkiye toplumunda yaygınlaşan tüketim kalıplarının kamçıladığı ithalat, tüketim mallarına yönelecek, döviz sorunu kısa zamanda ağırlaşacak ve ithalatın bileşiminde doğacak değişme yatırım malları ithalini zorlaştıracaktır. Kuşkusuz bu olumsuzluk, bir üçüncü dünya ülkesinin gelişmiş kapitalist ülkelerle iktisadi birleşmeye girmesinin ve bunun ilk adımı olarak, gümrük birliğini gerçekleştirmesinin kaçınılmaz sonucudur. Bunu, şimdi gelişmekte olan genç sanayi dallarının çökmesi izleyecektir.

Türkiye ile AET arasındaki ilişkileri salt ekonomik bakış açısıyla değerlendirmek, hele günümüz koşullarında, çok yetersiz ve yanlış sonuçlar çıkarılmasına yol açabilir. Bugün, savaşa giden dünyada Batı Avrupa, dünya halklarının baş düşmanı Sovyet sosyal-emperyalistlerinin en önemli hedefidir. Birçok ham maddenin temini yönünden dışarıya muhtaç olmasına rağmen, Batı Avrupa dev bir sanayi bölgesidir ve yetişmiş bir insan gücü birikimine sahiptir. Dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 36'sını elinde tutan AET ülkeleri bu nedenlerden ötürü sosyal-emperyalistlerin göz diktiği bölgede yer almaktadır. Türkiye ise, Avrupa'nın zayıf olan güney kanadında son derece stratejik bir konuma sahiptir.

Tarih, Türkiye ile AET devletleri arasında bir kader birliğini gündeme getirmiştir. Türkiye ile AET arasındaki ilişkilerin düzelmesi, hem Türkiye'nin hem AET'nin yararınadır. Bu, Türkiye'nin AET ile iktisadi birleşmeye yönelmesiyle gerçekleşemez. İktisadi birleşme Türkiye'ye taşıyamayacağı yükler bindirir. Ancak AET ile, başta ticaret olmak üzere, ekonomik ilişkilerin iki tarafın da yararını gözeten bir eşitlik temelinde geliştirilmesi, hem tarafların hem de dünya barışının korunmasının zorunlu kıldığı bir tutumdur.

—BİTTİ—

---

(1) AET ile İlişkileri Özel Kesim Nasıl Değerlendiriyor? (TÜSİAD Araştırmaları, No:2)

□YURT HABERLERİ□YURT HABERLERİ□

Kan davaları bitmiyor

Van'da 3 kardeş, 20 yıl önce babalarını öldürenin oğlunu öldürdü

VAN (AA)

Van'ın Özalp ilçesine bağlı Kırcalı köyünde Mehmet Faik Salim, Resul Salim ve Musa Salim adlarında üç kardeş ile arkadaşları Alpaslan, 20 yıl önce babalarını öldüren Mecit İlgen'in oğlu Şefik İlgen'i köy ortasında tabancalarıyla yaylım ateşine tuttular. Şefik İlgen olay yerinde öldü. 4 sanık ise jandarma tarafından yakalanarak gözaltına alındı.

Amasya'da kuduz görülen iki köy karantinaya alındı

AMASYA (AA)

Amasya'nın Göynücek ilçesine bağlı Sığırçayırı ve Delihasan köylerinde kuduz vakası görüldüğünden, her iki köy de karantina altına alındı. Kuduz vakası üzerine Amasya'dan gönderilen sağlık ekipleri çalışmalarına başladılar.

Mersin, sivrisineklere karşı havadan ilaçlanıyor

MERSİN (ÖZEL)

Havaların ısınmasıyla birlikte artan sivrisineklere karşı Mersin ili, havadan, uçaklarla ilaçlanıyor.

Mersin Belediyesi mevsim boyunca şehri ilaçlayacağını açıkladı. İlaçlama ayrıca sokak aralarında da sürüyor. 1 kilogramı 840 kuruşa mal olan ilaçtan bu yıl Mersin'e 1 milyon litre püskürtülecek.

GÜNDEM dışı

Bir izin hikayesi

Aşağıdaki hikayemiz bir ilkokul öğretmeninin kanuni hakkı olan 3 günlük mazeret iznini alabilmek için Vilayet makamına başvurması ile başlayan izin macerasıdır. Hiç katkısız aynen aktarılmıştır;

"1—Önce Vilayet makamına bir dilekçe verdim,

2—Milli Eğitim Müdürlüğüne sevkettiler. Gidip imzalattım. İlköğretim Müdürlüğüne sevkettiler.

3—İlköğretimde bürodan bir memur hanım bir yazı yazdı.

4—Merkez İlköğretim Müdürü bu yazıyı imzaladı.

5—Müdür yazının arkasına öğretmenlik yaptığım Okul Müdürüne hitaben "İzne ayrılmasında bir mahsur var mı, yok mu" diye bir not düştü.

6—Okuluma döndüm. Okul Müdürü "sakınca yoktur" diye bir cevap yazdı imzaladı.

7—Tekrar İlköğretim Müdürlüğüne geldim. Burada "sakınca yoktur" diye ayrıca bir yazı yazıldı.

8—İlköğretim Müdürüne bu yazıyı da imzalattım,

9—İznin "sakıncalı olmadığı"nı ispat ettikten sonra sıra onay almaya geldi. Tekrar Milli Eğitim Müdürlüğüne gittim.

10—Burada ikinci defa evrakları kayıt işlemine tabi tuttular.

11—Kayıt olunca İlköğretim Bürosuna gittim.

12—İlköğretim Bürosundan sevken Milli Eğitim Müdür Muavinine bir imza atıp gönderdiler.

13—Muavin de bir imza atıp Milli Eğitim Müdürüne havale etti.

14—Milli Eğitim Müdürü de bir imza atıp evrakları Vali Muavinine havale etti.

15—Bu imza işlemini de tamamladıktan sonra kayıt bürosuna tekrar geri dönerek evrakı kaydettirdim.

16—Buradan tekrar İlköğretim Bürosuna gönderdiler. Burada evrakları alıp birisini bana verdiler,

17—Alınan evrakı tekrar İlköğretim Müdürlüğüne götürdüm,

18—Ve evrakı böylece tamamlayarak teslim ettikten sonra üç günlük izni hakettim"

İşte size bir memurun 18 hamlede barikatları başarıyla tamamlayıp mecburi izin alma hikayesi. Kanunlar ne der; bir memur yılda 10 gün mazeret izni kullanabilir mi? Kullanır. Ama bunun için bir gününü ayırması ve 18 kapı dolaşması gerekir. Bu da yetmez, hele bize hikayesini anlatan öğretmen gibi bir ilçedeyse, 20 km. yolu 2 kez, her seferinde 2 vasıta değiştirip, yine her seferinde 100 liradan toplam 400 lira ödemesi de gerekir.

Şimdi, "Kardeşim bu adamın hakkı değil mi, okul müdürü atsın bir imza versin izni, sonra da bir yazıyla bildirsin Milli Eğitime" diyenler çıkabilir. Böyle düşünenler mantıksızlık yapıyorlar. Peki bu 18 kapı olmazsa bu bürolar ne iş yapacak? Onca memur, müdürün işsiz kalmasını mı istiyorsunuz?

Bunu söyleyenlerin esas niyeti bizce işleri kolaylaştırıp sonra öğretmenlerin zırt pırt izin alarak tüymelerini sağlamak...

Öyle değil mi Sayın Fersoy?...

GEDİK

Galiba erken seçim gerçekten gündeme geldi...

Nereden mi anladık?

Gayet kolay. Siz de sabah radyodan 6'daki Köy Haberlerini dinleyin...

Asfaltlanan köy yollarını peş peşe saydıklarını bizzat duyacak ve siz de inanacaksınız.

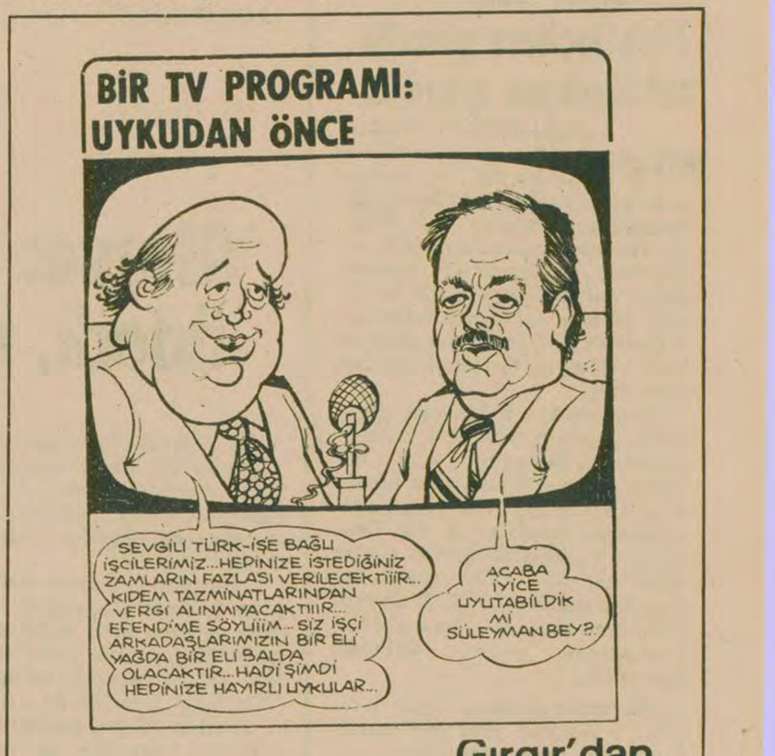
BİR TV PROGRAMI: UYKUDAN ÖNCE
SEVGİLİ TÜRK-İŞE BAĞLI İŞÇİLERİMİZ...HEPİNİZE İSTEDİĞİNİZ ZAMLARIN FAZLASI VERİLECEKTİİİR... KIDEM TAZMİNATLARINDAN VERGİ ALINMIYACAKTIIIR... EFENDİ'ME SÖYLİİİM... SİZ İŞÇİ ARKADAŞLARIMIZIN BİR ELİ YAĞDA BİR ELİ BALDA OLACAKTIR...HADİ ŞİMDİ HEPİNİZE HAYIRLI UYKULAR...
ACABA İYİCE UYUTABİLDİK Mİ SÜLEYMAN BEY?

Gırgır'dan

MHP ve doğa yasası

Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra MHP Genel İdare Kurulu Üyesi Taha Akyol aynen şunları söylemiş:

"MHP'de görüş birliği olduğu için bu onulmaz acıya rağmen 'itidal' siyasetini vurgulamıştır"...

Peki ya MHP'lilerin katlettiği asker, polis ve 40'a yakın vatandaş ne oluyor? Yakılan, saldırıya uğrayan CHP, TİKP binaları, dükkanlar ne oluyor? Taha Akyol'un cevabı ise şu:

"Bu olaylar toprak işgalinden ve jandarmayla vuruşmaktan çok daha mutedil, doğa yasalarının bir tepkisidir."

Şimdi Taha Akyol'un sözlerindeki şifreyi çözmeye başlayalım. "İtidal siyaseti'nin karşılığı 'tepki göstermek'tir. "Acının" karşılığı "doğa yasalarını uygulamaktır". Nedir "doğa yasaları"?..Katletme, yakma ve yıkma, 40 ölü. Bu da "mutedil" yani "ılımlı" yani başka olaylar kadar zararlı olmayan bir yasanın sonucudur ve normal karşılanması gerekir.

Şimdi şifreye uygun alarak Akyol'un sözlerinin tercümesini tamamlayalım:

"MHP'de görüş birliği olduğu için normal doğa yasalarının uygulanması gereği vurgulanmıştır. Bunun sonucu 40 kişinin öldürülmesi MHP'nin bu ılımlı doğa yasası sayesinde olmuştur."

Taha Akyol bu...Konuştu mu esaslı konuşuyor. Bakalım başka neler demiş:

"Gün Sazak gibi büyük bir değeri kaybettiği halde, MHP'nin gösterdiği vakar herkese örnek olmalıdır" demiş.

Herkes Akyol'un sözüne uyup MHP'nin doğa yasalarını ve gösterdiği "vakar"ı kendine örnek almaya kalkarsa vay Türkiye'nin haline...

Günün haberi

Buenos Aires'in ufak bir semt takımından iki futbolcu, aynı kızı sevdiklerini anladıkları vakit sorunu penaltı atışları ile çözmeye karar vermişlerdir. Çaresiz kalan genç kız, penaltı atışlarını kazananla evleneceğine söz vermesine rağmen, daha sonra yarışmayı yöneten hakeme aşık olunca işler karışmıştır. Sonunda genç kız hakemle evlenmiş, iki futbolcu ise ortada kalmıştır.

MARDİN TOPRAKSU EKİP BAŞMÜHENDİSLİĞİNDEN

Sıra No:	İşin Yeri	İşin Çeşidi	Keşif Bedeli (TL)	Geçici Teminat (TL)	İhale Tarihi	İhale Saati
1	Mardin-Merkez-Aran (Zoni) 1. Kısım.	Sulama Tesisi (Bent-Kanal)	3.999.999.-TL	120.000.-TL.	30.6.1980	10.00
2	Mardin-Nusaybin-Akarsu (İstilil)	Sulama Tesisi (Bent-Kanal)	3.207.599.-TL	96.228.-TL	30.6.1980	14.00

Sıra No. (1) ve (2) de belirtilen işler, karşılarında gösterilen gün ve saatte 2490 sayılı yasanın 31. maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile Mardin TOPRAKSU Ekip Başmühendisliği binasında eksiltmeye çıkarılacaktır.

Bu işe ait eksiltme dosyası Mardin TOPRAKSU Ekip Başmühendisliğinde görülebilir. İsteklilerin belge için müracaatın son günü olan 27.6.1980 Cuma günü saat 15.00'e kadar Mardin TOPRAKSU Ekip Başmühendisliğine müracaatla verecekleri dilekçelerine:

1- En az işin keşif bedeli kadar (C) grubu müteahhitlik karnesini,

2- Yapı araçları bildirisi,

a) Miktarları ve çeşiti eksiltme dosyasında belirtilen inşaat makinalarına sahip olduğuna dair noter tasdikli demirbaş ve amortisman kayıtları ile 1980 yılı içinde bu makinalara sahip olduklarını belirtir faturaları (Proforma fatura kabul edilmez) veya inşaat makinalarını ihale konusu iş için kiraladığına dair noter tasdikli kira mukavelesi.

3) Bankalardan alınmış banka kredisi mektuplarının ekli olduğu mali durum bildirisi,

4) Müteahhidin bu işte çalıştıracağı teknik personele ait teknik personel bildirisi ile bu bildiride belirtilen teknik personelin ilgili iş için noter tasdikli taahhütnameleri,

5) Dilekçenin veriliş tarihinde müteahhidin elinde bulunan işleri açıklayan taahhüt bildirisi,

6) İsteklilerin iş yerini görüp tetkik ettiklerine dair işin ait olduğu kontrolluktan alınmış tasdikli belge,

7) Kanuni ikematgah belgelerini ekleyerek bu iş için yeterlik belgesi almaları gereklidir.

Yukarıda 2.3.4.5 No.da vazılı belgelerin bizzat müteahhit tarafından imzalanması zorunludur.

İhaleye gireceklerin yeterlik belgeleri ile birlikte usulüne uygun olarak alınmış geçici teminat makbuz veya banka mektubunu, aslı veya noterden tasdikli 1980 yılı Ticaret ve Sanayi Odası belgesini, usulüne uygun olarak 2490 sayılı yasa gereğince hazırlayacakları teklif mektuplarını en geç ihale saatinden bir saat önce Komisyon Başkanlığına vermeleri gereklidir.

Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz. Duyurulur.

(Basın: 16057 - 690)

İLAN
T.C.
İSTANBUL
4. SULH HUKUK
HAKİMLİĞİ

1979/1262

Davacı Ayşe Ulukan tarafından, muris Hüseyin Kuş'tan veraset istenmiş olmakla, yapılan duruşmasında:

Halen Samsun Mesken Evleri Fuatpaşa Caddesi No.48, kat 3'te ikamet eden murisin eşi Tuşan Kuş'a (Kuşoğlu) bu adreste olduğu halde çıkartılan tebligatları almadığı anlaşıldığından keyfiyetin ilanen tebliğine karar verildiğinden, duruşma günü 14.7.1980 saat 9'da mahkemede hazır bulunup intifa ve mülkiyet hakkında da beyanda bulunmadığı takdirde mülkiyet hakkını tercih etmiş sayılacağı ilanen tebliğ olunur. 20.5.1980

(Basın:4160-692)

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Akıldane işbaşında

Ecevit kırk yılın biri, ayağı yere basan, dünya ve bölge durumunu değerlendiren, sözde solculara karşı vaziyet alan bir konuşma yaptı ya.

Akıldanelerin nasırına basılmış gibi oldu.

Şimdiye kadar verdikleri akıllar boşa gitti diye mi nedir, bir feryat bir figan.

Peki, Ecevit Küçük Kurultay'da ne demiş de bu kadar kızmışlar?

Bir Sovyet yetkilisinin Türkiye'yi uzaydan izlediklerini anlattığını söylemiş. Sonra da "Bazıları Sovyetleri izlememize karşı çıkıyorlar. Biz izlemediğimiz zaman onlar uydularını üstümüzde uçurmayacaklar mı?" demiş.

Bir buna çok kızmış akıldaneler. Vay efendim, böyle şey söylenir miymiş?

Neden söylenmez mi?

Söylenirse Sovyetler bizi nükleer mezarlık yaparmış da ondan.

İlahi akıldaneler! Sanki Afganistan'da üs veya tesis vardı da Sovyetler onun için mezarlık yapmaya giriştiler.

Rusya ile savunma işbirliği anlaşması Ecevit zamanında hazırlanırken akıldanenin hiç sesi çıkmıyordu. Şimdi birdenbire celallendi.

U-2'lerin uçurulması için Rusya'dan izin isteyelim diye akıl vermişlerdi Ecevit'e. Belki savunma işbirliği anlaşmasının yürürlüğe girebilmesi için de Rusya'dan izin istemek aklını veririz diye düşünüp ondan susmuşlardır.

Peki başka ne demiş de bu kadar kızmışlar?

"Slogan sosyalistleri, kendilerini solcu sananlar, ayakları havada solcular karşısında komplekse kapılmayalım" demiş.

Bir de buna çok kızmışlar.

"Yoksa gerçekten Ecevit parti dışı soldan kompleks mi duyuyor?" diyorlar.

"Acaba CHP dışı solun görüş ve sloganları parti tabanını etkilemeye mi başladı?" diyorlar.

"Eğer böyle ise CHP kendi sloganlarına özenle eğilmeli" diyorlar.

Bu sloganlar CHP'yi etkiliyorsa ve CHP de sloganlarını ona göre gözden geçirecekse acaba ortaya nasıl sloganlar çıkar dersiniz?

Mesela, "Katil Oligarşi" yerine "Katil Seçkinlerin Azınlığı", "Tek Yol Devrim" yerine "Yollardan Biri Devrim" veya daha kısası "Bir Yol Devrim", "Kurtuluşa Kadar Savaş, Taksime Kadar Barış".

Akıldaneye sorarsanız, böyle bir örgüte hemen bir isim de uydurulabilir. Mesela CHP-ML ya da MLCHP veya CHP-C ML (Cumhuriyet Halk Partisi Cephesi Marksist- Leninist)

Bunlar 14 Ekim yenilgisinden sonra halka çok kızmışlardı. Ecevit'e, Demirel'i bırak yeni bir MC kursun. Halka kan kustursun. Bize oy vermeyenlerin akılları başlarına gelsin. Sonra da Demirel'i zorlamışlardı, haydi kur şu MC'yi millet bunu istiyor. Muhakkak kurman lazım demişlerdi.

Halka olan kızgınlıkları hâlâ geçmemiş olacak ki, şimdi de CHP'yi Moskovacıların safında "iç savaşa" sokmak ister gibiler.

Buna karşı çıkmasına da kızıyorlar.

Ne dersiniz, bu akıldaneler şimdiye kadar patlıcanın değil, efendinin dalkavuğu iken, birdenbire neden patlıcanın dalkavukluğunu yapmaya başladılar?

Yoksa Ecevit'in sahte sola çattığını görünce bunca emeklerinin boşa gideceğinden korktular da sahte solun CHP'nin kanadı altındaki yerini sağlamlaştırmaya mı çalışıyorlar?

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

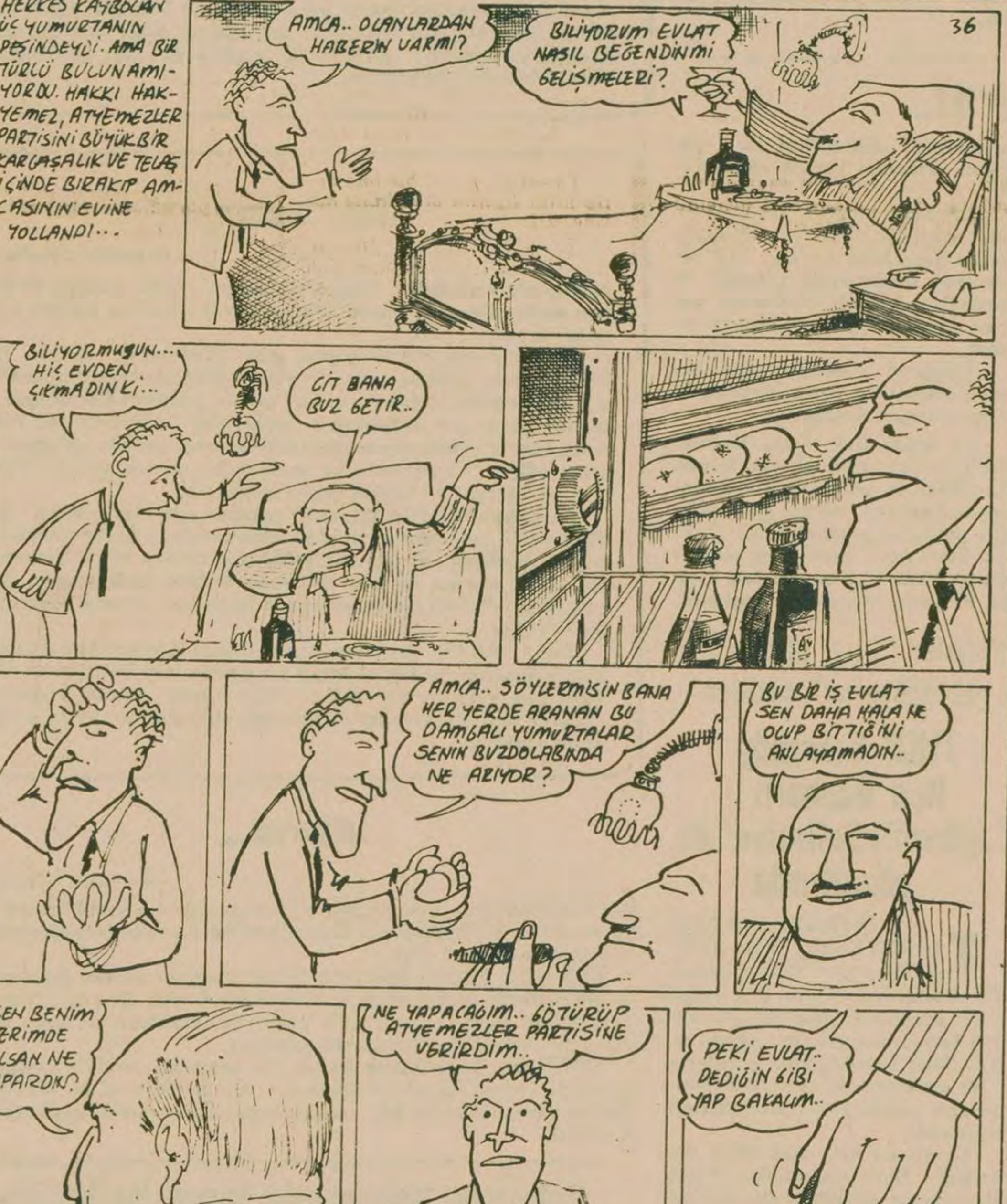
HERKES KAYBOLAN ÜÇ YUMURTANIN PEŞİNDEYDİ. AMA BİR TÜRLÜ BULUNAMIYORDU. HAKKI HAKYEMEZ, ATYEMEZLER PARTİSİNİ BÜYÜK BİR KARGAŞALIK VE TELAŞ İÇİNDE BIRAKIP AMCASININ EVİNE YOLLANDI...
36
AMCA.. OLANLARDAN HABERİN VARMI?
BİLİYORUM EVLAT NASIL BEĞENDİN Mİ GELİŞMELERİ?
BİLİYORMUSUN... HİÇ EVDEN ÇIKMADIN Kİ...
GİT BANA BUZ GETİR..
AMCA.. SÖYLERMİSİN BANA HER YERDE ARANAN BU DAMGALI YUMURTALAR SENİN BUZDOLABINDA NE ARIYOR?
BU BİR İŞ EVLAT SEN DAHA HALA NE OLUP BİTTİĞİNİ ANLAYAMADIN..
SEN BENİM YERİMDE OLSAN NE YAPARDIN?
NE YAPACAĞIM.. GÖTÜRÜP ATYEMEZLER PARTİSİNE VERİRDİM..
PEKİ EVLAT.. DEDİĞİN GİBİ YAP BAKALIM..

DEVAMI YARIN

BULMACA

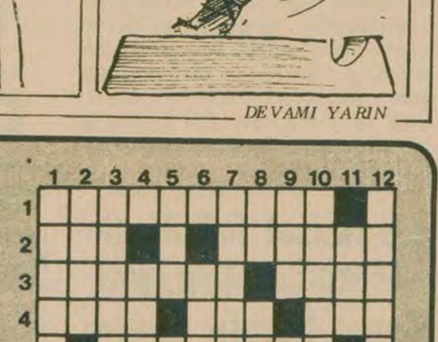

SOLDAN SAĞA: 1) Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde devrimi gerçekleştirmek için halkların yürüttükleri savaş yöntemi. 2) Bayağı-Ülkemizde feodalizmin temel kalıntısı. 3) TERZİ Kuzeybatıdan esen yel-Mekke yakınında tarihi bir dağ. 4) İkna olmamakta direnme-TERSİ mektuplara yapıştırdığımız-Spor karşılaşması. 5) Bir cins şeker. 6) TERSİ yüksek yerden dökülen doğal su akıntısı-Birkaç katlı somya. 7) TERSİ eski bir medeniyet- Bir nida-TERSİ bir nota. 8) Trabzon'un bir ilçesi-Tugaylardan oluşan askeri birim-Güzel, çok iyi.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Vahdettin'e kadar Hz. Muhammed'e vekillik eden kimselere verilen ad. 2) Arap Yarımadasının güneyinde bir liman-TERSİ karada yaşayan en büyük hayvan. 3) İnsanın güven sağlayan niteliği, değer. 4) Fizikte eylemsizlik. 5) Kale duvarı-Bir nota. 6) Metallerin karıştırılmasıyla elde edilen maddeler. 7) Hava boşluğu, boşluk. 8) Bir balıkçı aleti-Trenlerin yanaştığı yüksekçe yer. 9) İran'da Rıza Pehlevi'ye kadar hükümdarlık edenlere verilen ad-TERSİ durum. 10) Çok sıcak ya da soğuk olmayan iklim. 11) TERSİ saf-Kapılara takılan uyarıcı alet. 12) Akaçlar açarak bataklığı kurutma.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Karamizah. 2) Alabora-okul. 3) Milat -eruşA. 4) BM-Norodom. 5) Atropin-Sa. 6) cnİ-İbik-Poz. 7) Yalaz-Trakya. 8) Alenen-Oktan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Kamboçya. 2) Alim-Nal. 3) raLailE. 4) Abant-An. 5) Motorize. 6) İr-roB. 7) zA-opiT. 8) edikrO. 9)Horon-Ak. 10) Kum-PKT. 11) Tuş-Soya. 12) Lafazan

---

DÜNYAYA BAKIŞ

4

2. Dünya Savaşı öncesi ve GÜNÜMÜZ

- Batı sanayisi için Basra Körfezi, kanı pompalayan kalp, su yolları ise kanı taşıyan damarlarıdır
- Sovyetler kan damarlarını kıskaca almayı başarırsa, Batı sanayileri durur hale gelecektir

Rusya'nın şimdiki hedefi: Batının kan damarlarını kıskaca almak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÖNCEKİ yazılarımızda Hitler'in Avrupa'da saldırgan tutumuna teslimiyetle cevap verilmesinin savaşı hızlandırdığını, Nazi Almanyasının bir yandan barış propagandası yaparak saldırmazlık ve dostluk anlaşmaları imzaladığını, bir yandan da gizlice savaş planları yaptığını anlatmıştık.

Sonunda savaş patlak verdi. Bu savaşta Nazi Almanyası, Mussolini İtalyası, Franco İspanyası ve Japonya faşist kampı oluşturdu. Saldırıya uğrayan SSCB, İngiltere ve Fransa'da demokrasi cephesinde yer alıyordu. Bu cepheye daha sonra ABD de katıldı.

1939-1945 arasında önce Avrupa'da, sonra da bütün dünyada patlak veren savaş sonunda müttefik ülkeler zafer kazandı.

Peki bütün bunları neden hatırlatıyoruz? Bugünkü durum nedir? Sovyetler Birliği de tıpkı o zamanın Almanyası gibi barış ve yumuşamadan söz etmektedir. Hitler aynı yolu izleyerek tüm dünyaya savaş açtı. Acaba Sovyetler Birliği de böyle bir şey mi yapacak? Bu sorulara cevap verebilmek için şöyle geriye dönüp olgulara bakmak gerekir.

DÜNYA JANDARMASI

İKİNCİ savaştan en kârlı çıkan, toprakları çatışma alanının dışında olan ABD idi. ABD savaş sonrası hakim emperyalist ülke olarak, tüm dünyada jandarma olmak iddiasıyla ortaya atıldı. Sosyalist SSCB'ye karşı saldırgan NATO'yu örgütledi. Birleşmiş Milletleri kullanarak Kore'de savaşı başlattı. Ulusal kurtuluş hareketlerini bastırmaya çalıştı. Askeri müdahalelere kadar varan girişimlerle kendine bağımlı faşist yönetimleri başa geçirdi, nihayet Hindiçini'nde savaşa tutuştu.

KRUŞÇEV'İN UZLAŞMACILIĞI

SOVYETLER Birliği'nde, 1956'da iktidar değişikliği ile başa gelen Kruşçev, ABD'nin askeri, özellikle de nükleer üstünlüğü karşısında, Washington'la uzlaşma yolunu seçti. Hem dünya halklarının dostu destekleyicisi olarak gözükmeye çalıştı, hem de onlara "aman uslu durun, yoksa nükleer tehlike başınızda patlayabilir" dedi. Kruşçev, sık sık "nükleer terör"den söz ederek ABD ile SSCB'nin uzlaşması halinde dünyadaki birçok sorunun çözüleceğini ileri sürdü.

1964'de Kruşçev'in düşüp, Brejnev'in başa gelmesi bir süre için ABD ile uzlaşma politikasının sürdürülmesinden öte, Sovyetler Birliği'nin her alanda silahlanması ve bugün örneklerini gördüğümüz müdahaleci stratejisinin başlangıcı oldu.

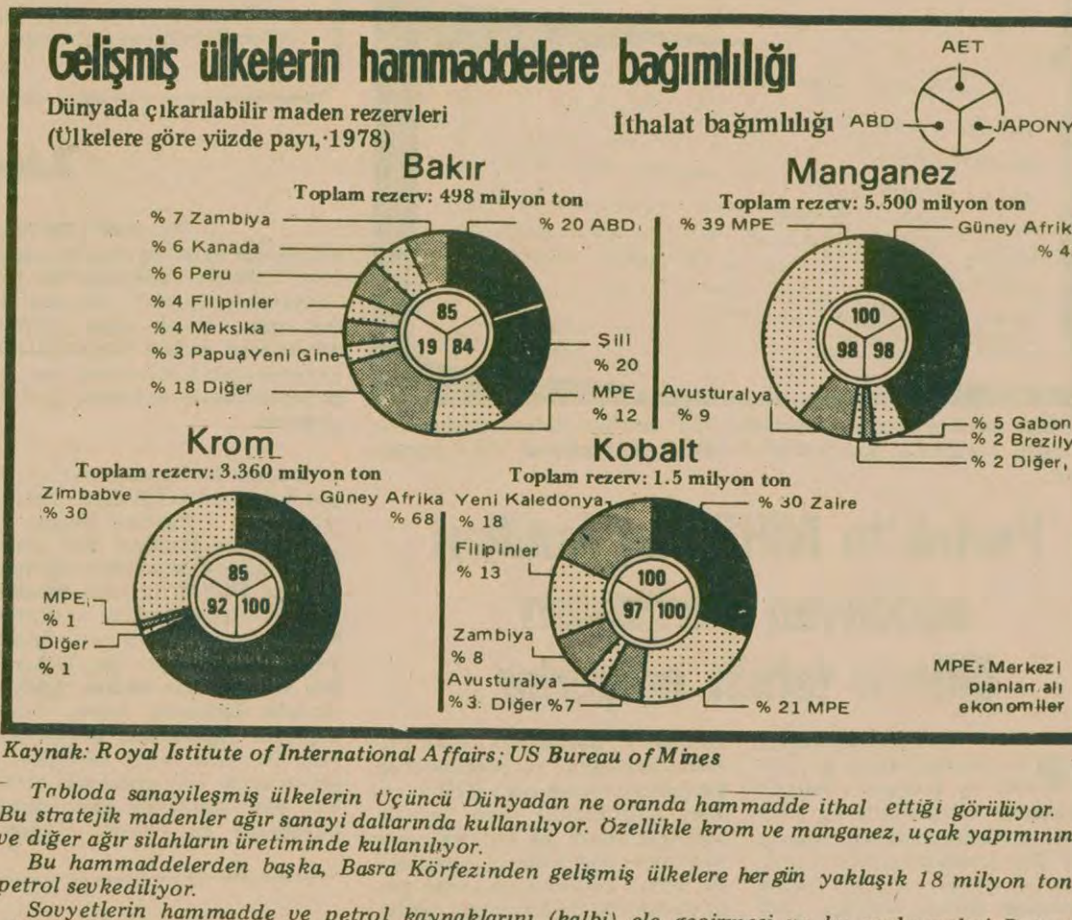

Gelişmiş ülkelerin hammaddelere bağımlılığı

Dünyada çıkarılabilir maden rezervleri (Ülkelere göre yüzde payı, 1978)

İthalat bağımlılığı

Kaynak: Royal Istitute of International Affairs; US Bureau of Mines

Tabloda sanayileşmiş ülkelerin Üçüncü Dünyadan ne oranda hammadde ithal ettiği görülüyor. Bu stratejik madenler ağır sanayi dallarında kullanılıyor. Özellikle krom ve manganez, uçak yapımının ve diğer ağır silahların üretiminde kullanılıyor.

Bu hammaddelerden başka, Basra Körfezinden gelişmiş ülkelere hergün yaklaşık 18 milyon ton petrol sevkediliyor.

Sovyetlerin hammadde ve petrol kaynaklarını (kalbi) ele geçirmesi ve bu malzemeleri Batıya götüren su yolları (damar) üzerinde denetim kurması, gelişmiş ülkelerin sanayisini durdurur hale getirilebilecektir.

MOSKOVA'YA "DETANT" GEREKLİYDİ

KRUŞÇEV—Brejnev yöneticilerinin başa geçmesiyle nitelik değiştirip sosyal-emperyalist bir ülke olan Sovyetler Birliği'nin önünde artık ABD ile hakimiyet alanları elde etmek için yarışmak amacıyla uzun vadeli bir silahlanma programı vardı.

Ve bu amaç ilk kez 1968'de Çekoslovakya'nın işgaliyle gerçekleşiyordu.

Brejnev'in yönetimi altındaki Sovyetler Birliği bundan sonra nükleer alanda da o derece silahlandı ki 1972'de ABD ile SSCB arasında Stratejik Silahların Sınırlandırılması(SALT) anlaşması imzalandı.

Tabii Kremlin yöneticileri tank, top, uçak, savaş gemisi yapımının hızlandırılmasına da özel bir önem verdiler. Sovyetlerin gerek nükleer, gerekse de klasik alanlardaki silahlanması, bir ülkenin kendi milli sınırlarını koruması için gereken silahlanmanın çok ötesindeydi. Bunun böyle olduğunu, bugün Basra Körfezi, Hint Okyanusu, Barent Denizi, Kuzey Denizi, Akdeniz gibi bir çok uluslararası su yolunda Sovyet savaş ve casusluk gemilerinin çoğalmasından Doğu Avrupa ülkelerinde artan sayıda Sovyet savaş birliklerinin bulunmasından da çıkarabiliriz.

Sovyet yöneticileri bu silahlanmalarını usta bir şekilde, "barış, yumuşama" siyasetlerinin arkasına gizlediler ve dünya halklarının bu yöndeki özlemlerini sömürdüler.

HELSİNKİ ANLAŞMASI

1975 Nisanında ABD, Hindiçini'de yürüttüğü savaşta yenilmişti. Aynı yılın ağustos ayında Doğu ve Batı bloklarına mensup 35 ülke Helsinki'de bir araya gelip 'nihai belge'nin altına imza atıyordu. Helsinki Anlaşmasında yazılanlara göre artık bundan böyle müdahale ve savaşlar olmayacak, insan haklarına saygı gösterilecekti.

Ancak daha Helsinki Anlaşmasının mürekkebi kurumadan, 1975 sonbaharında Sovyetler, yanlarına Kübalıları alarak, Atlas Okyanusunu denetleyen kıyılara sahip Angola'ya müdahale ettiler.

1977'de ise aynı oyun Afrika boynuzunun önemli ülkesi Etyopya'da sahneye kondu. 1978' de Kızıldeniz-Hint Okyanusu-Basra Körfezi bölgesinde önemli bir yere sahip Güney Yemen'de ve son olarak Hint Okayusuna giriş yolu üzerinde bulunan Afganistan'da Moskova yanlısı darbeler yapıldı.

1979 başında Sovyetler Birliği'nin desteğindeki Vietnam, Kamboçya'yı işgal etti. Nihayet 1979 sonuna gelindiğinde Brejnev yönetimi Sovyet ordularına Afganistan'ın işgali emrini veriyordu.

İşte Helsinki Anlaşmasının bugüne kadarki meyveleri bunlardır. Batılı ülkeler saldırgan karşısında gereği gibi tutum alamamıştır. ABD ile Batı Avrupa arasındaki görüş ayrılığı halen sürüyor.

AVRUPA'DA DURGUNLUK

İKİNCİ Dünya Savaşı Avrupa'nın içinde patlak vermiş, sonra da dünyaya yayılmıştı. Bugün ise Avrupa nispeten sakin gözüküyor. Bir Berlin meselesi, Balkanlarda kışkırtma gibi konular şimdilik önplanda değil. Önemli bir sınır anlaşmazlığı da yok.

Ayrıca Avrupa'da nisbi bir askeri denge de bulunmaktadır. Gerçi Doğu kuvvetleri Batı kuvvetlerine göre bire üç üstünlüğe sahiptir. Ancak Amerikan nükleer şemsiyesi ve Batı silahlarındaki teknik üstünlükten dolayı Sovyetler Birliği, şimdilik, buraya yönelmiyor.

ORTADOĞU'DA KARGAŞALIK

BATI Avrupa ile doğrudan bir savaşa girmektense bu kıtanın hammadde ve petrol sağladığı kaynakları ele geçirmek daha yeğ tutulabilirdi.

Bu bakımdan petrol yatağı olan Ortadoğu'da çıkarılacak kargaşa ya da burada ele geçirilecek bir mevzi Sovyet yöneticilerinin planlarının gerçekleşmesine hizmet edecekti. Atlas Okyanusunu denetleyen Angola limanları, Afganistan'da Basra Körfezine 400 kilometre mesafede kurulan Farah askeri üssü, Etyopya, Güney Yemen ve bu ülkenin Socotra Adasında kurulan hava ve deniz üsleri, Hint Okyanusunda bulunan 30 kadar Rus savaş gemisi, balıkçı gemisi görünümünde Sovyet casusluk gemileri, Belucileri kışkırtarak Hint Okyanusunda kıyıları olan bir uydu devletin kurulması, Ortadoğu'da milliyetlerin kışkırtılması ve Filistin meselesinin kullanılması, hep Kremlin yöneticilerinin sıcak denizlere inme, hammadde kaynaklarını ve su yollarını ele geçirme planının birer parçalarıdır.

VUCÜT, KALP, DAMAR

BATILI gelişmiş ülkelerin sanayileri bir vücut olarak kabul edilirse, zengin petrol kaynaklarının bulunduğu Basra Körfezi bu vücuda kan pompalayan kalptir. Hint Okyanusundaki önemli geçit yolları olan Basra Körfezi, Hürmüz Boğazı, Babülmendep Boğazı, Süveyş Kanalı, Malaka Boğazı, Madagaskar Boğazı ve Ümit Burnu ise Japonya ve Pasifik, Akdeniz, Batı Avrupa ABD ve Kanada'ya kan taşıyan damarlardır.

İşte Sovyetler Birliği'nin Angola'dan başlayıp Etyopya, Güney Yemen, Hint Okyanusu, Afganistan, Vietnam ve Kuril Adaları aracılığıyla kan damarlarını kıskaca alma harekatı gerçekleşirse Batı sanayileri durur hale gelecektir. Ardından kanı pompalayan kalp, yani Basra Körfezi Sovyet denetimi altına girebilecektir.

Sanayisi için kandan yoksun kalan Batı da artık Sovyet yöneticilerinin baskısı karşısında iyice zayıflayacak, Moskova'nın yapacağı şantajları kabule zorlanacaktır. Avrupalı bazı yorumcular bu durumda, Batı Avrupa'nın bir çeşit "Finlandiyalılaşması" karşısında Sovyetlerin belki de bir savaş çıkarmadan, modern teknolojiye sahip bu ihtiyar kıtayı eline geçirebileceğini ileri sürüyorlar.

Ancak Avrupa'nın Sovyetlere çok şey kaptırmasına karşın, kendi varlığını teslim etmeyeceği de açıktır. İşin bu noktaya gelmesi de yeni bir savaş demektir.

(DEVAM EDECEK)

Pancar sorunu ve çözüm önerileri

sorunlar çözümler

Yıllardır dışardan şeker almıyorduk. Bu yıl yurt dışından 100 bin tondan fazla şeker alacağız. Demirel hükümeti bir yandan kapı kapı dolaşıp yabancı devletlerden para topluyor, bir yandan da şeker ithali için dışarıya 120 milyon dolar ödüyor.

Yurdumuzda şeker pancarı var. Şeker fabrikaları var. Peki neden yeterince şeker yok? Neden; köylüsü, işçisi, memuru, esnafıyla bütün vatandaşlar şekeri hem bulamıyor hem de pahalıya yiyoruz?

TABAN FİYAT 350 KURUŞTAN AŞAĞI OLMAMALIDIR

Kendi şekerimizi kendimiz üretmek istiyor muyuz? Dışarıya döviz ödemekten kurtulmak istiyor muyuz? O halde yapılacak ilk iş şeker pancarı köylüsünün yüzünü güldürmek olmalıdır.

Gübreye ve mazota bel büken zamlar gelmiştir. İşçilik pahalanmıştır. Fiyatlar alıp başını gitmiştir. Bu şartlarda maliyetler tabii ki artacaktır.

Bir dönüm şeker pancarının maliyeti aşağı yukarı 10 bin lira civarındadır:

Birinci-ikinci sürüm	320 lira
Kazayağı	100 lira
Tesviye	50 lira
Merdane	50 lira
Ekim	35 lira
Gübre	100 lira
Yaprak gübre	100 lira
İlaç	600 lira
Çapa	700 lira
Tekleme	1000 lira
Sulama	1400 lira
Söküm	1000 lira
Taşımacılık	400 lira
Yevmiye	1600 lira
İcar (tarla kirası)	2000 lira
TOPLAM	9 455 lira

Beş aşağı beş yukarı hesap ortadadır. Üreticinin geçimini sağlaması ve yeniden üretim yapabilmesi için verilecek tek garanti vardır. Şeker pancarının kilosu 350 kuruştan aşağı olmamalıdır. Yoksa önümüzdeki yıllarda daha çok şeker sıkıntısı çeker ve bu yok halimizde dışarıya avuç dolusu döviz öderiz.

ŞEKERBANK KÖYLÜYE HİZMET ETMELİDİR

Sadece iyi bir taban fiyat vermek yetmez. Üreticiye yeterince kredi de verilmelidir.

5 milyar lira sermayesi olan ve pancar çiftçisine hizmet etsin diye kurulan bir Şekerbank vardır. Sermayesinin yüzde 75'i Pancar Kooperatiflerinin olan bu banka bugün on-onbeş tüccara hizmet etmektedir. Bir avuç vurguncuya milyonlarca kredi vermektedir. Üstelik bir defada 100 milyon, 200 milyon alan tüccarlar bankaya borçlarını da ödememektedirler.

Şekerbank beş on tüccara değil 700 bin pancar çiftçisine hizmet etmelidir.

ÜRETİCİLER PANKOBİRLİK'TE KESİN SÖZ SAHİBİ OLMALIDIR

Günümüzde üreticiler kooperatif yönetimlerinde layıkıyla temsil edilmemektedirler. Demokrasi işlememektedir. Şeker şirketi vasıtasıyla hükümet tepeden her şeye karışmaktadır. Partizanlık almış yürümüştür. Bu uygulamaya mutlaka son verilmelidir.

Birçok maddesi köylünün aleyhine olan Şeker Şirketi sözleşmesi ve kooperatif ana sözleşmesi köylülerin lehine yeniden yazılmalıdır.

FİRE TESPİT KOMİSYONU KURULMALI VE TARTIDA FİRE YÜKSEK TUTULMAMALIDIR

Pancar teslimi bir eziyet olmaktan çıkarılmalıdır. Fire tespiti bölgede kurulacak tarafsız bir komisyonca yapılmalıdır. Komisyon bir üretici, bir işçi ve bir de memur olmak üzere 3 kişiden kurulmalıdır. Üretici temsilcisini köylüler kendi aralarından seçmelidirler. İşçiyi yetkili sendika göndermelidir. Memuru da Şeker Şirketi tayin etmelidir.

Tartıda düşülen fire miktarı hiç bir şekilde yüzde 12'yi geçmemelidir.

ÜRETİCİNİN PARASI BİR DEFADA ÖDENMELİDİR

Yıllardır hükümetler üreticiye parasını taksitle öderler. Böylece köylünün eline geçecek parayı fiyat artışlarına yedirirler. Bu yıl Demirel de aynı yolu izledi. Vergi kaçakçılarını tutmayan Demirel, köylünün parasını haksız yere devletin kasasında tuttu. Taksit taksit köylünün canını aldı.

Pancarın parası üreticiye bir defada ve teslim sırasında ödenmelidir. Taksitle ödeme usulü kaldırılmalıdır.

BUNLAR YAPILMAZSA NE OLUR?

Eğer bu saydığımız tedbirler derhal alınmazsa on binlerce şeker pancarı üreticisi ezilir. Önümüzdeki yıl bir çoğu yeniden üretim yapamaz hale gelir. Şeker pancarı üretimimiz azalır. Dolayısıyla şeker açığımız artar. Her yıl dışarıya milyonlarca dolar döviz ödemek zorunda kalırız. Milli ekonomimiz tahrip olur. Türkiye daha da zayıflar.

İLANEN TEBLİGAT
İSTANBUL BEŞİNCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN
Dosya No: 980/3911

BORÇLU: Reyyan Dener, Bağdat Cad. 433/4 Bostancı Kadıköy

Derviş Tansalar vekili Av. Betül Yücesir tarafından aleyhinize yapılan icra takibinde bir adet bonoya istinaden 350.000 TL ile masraflarının talep edilmesi üzerine yukarıda gösterilen adrese çıkarılan ödeme emri bila tebliğ edilmiş olup zabıta da adresinizi tespit edemediğinden ödeme emrinin 7201 sayılı kanunun 28-31 maddelerine göre ilanen tebliğine karar verilmiştir. İşbu ödeme emri gazetede neşri tarihinden itibaren 15 gün sonra tarafınıza tebliğ edilmiş sayılacaktır. Buna göre işbu ödeme emrinin tebliği tarihinden itibaren borcu ve takip masraflarını on gün içinde ödemeniz takibin dayanağı senet kambiyo senedi niteliğini haiz değilse 5 gün içinde mercie şikayet etmeniz, takip dayanağı senet altındaki imza size ait değilse yine 5 gün içinde ayrıca ve açıkça bir dilekçe ile icra dairesine bildirmeniz, aksi takdirde icra takibindeki kambiyo senedi altındaki imzanın sizden sadır sayılacağı imzayı reddettiğiniz takdirde, merci önünde yapılacak duruşmada hazır bulunmanız, imzanızı haksız yere inkar ettiğiniz takdirde para cezası ile mahkum edileceğiniz,, borçlu olmadığınız veya borcun itfa veya imhal edildiği veya alacağın zaman aşımına uğradığı hakkında itirazınız varsa bunu sebepleriyle birlikte 5 gün içinde tatkik merciine bir dilekçe ile bildirerek merciden itirazın kabulüne dair bir karar getirmediğiniz taktirde cebri icraya devam olunacağı itiraz edilmediği ve borç ödenmediği taktirde on gün içinde 74. madde gereğince mal beyanında bulunmazsanız veya hakikate aykırı beyanda bulunursanız hapisle tazyik olunacağınız ihtaren ve ilanen tebliğ olunur.

(Basın: 4163-693)

Malatya...

(Baştarafı 3. sayfada)

relere bardak atarak halkı ve mahkumları oraya toplamak istediler. Ancak daha önce de aynı tertibe giriştiklerinden mahkumlar toplanmadı. Bunun üzerine üst kattan aşağı inen Ahmet Şahin Özarslan adlı MHP'li komando 6.35 çapında bir silahla ilerici ve devrimci mahkumların bulunduğu bahçeye hedef gözetmeksizin ateş etti. İçeri kaçışan mahkumlar üzerine bu kez de başka bir komando 7.65 çapında bir silahla ateş açtı. Bu arada komandolar "Bugün önemli gündür" diyerek rastgele ateş edip slogan attılar.

Olaydan sonra Sıkıyönetim kuvvetleri ve polisin birlikte yaptıkları baskında bahçede 6.35 çapındaki silah ele geçirildi. Bu arada polisler alt katta kalan ilerici mahkumlara küfür ederek hakarette bulundular ve bir mahkumu kolunda sürükleyerek yukarı çıkarmaya çalıştılar. Ancak diğer mahkumların da direnmesi üzerine solcu sanık cezaevi idaresine götürülerek dövüldü.

7.65 ÇAPINDAKİ SİLAH BULUNAMADI

Bahçede aramalarını sürdüren güvenlik kuvvetleri 7.65 çapında boş mermi kovanları da tespit ettiler. Bunun üzerine koğuşlarda daha sıkı bir arama yapıldı, ancak silah bulunamadı. Polis bu silahın solcular tarafından kullanıldığını öne sürerek 6,7 ve 8. koğuşlardaki mahkumları tehdit ettiler.

Olaydan sonra muhabirimize bir açıklamada bulunan mahkumlar, "Demirel hükümeti hâlâ suçsuz yere kurşunlanan biz mahkumlara ne yapmamızı önerir. Azgınca saldırganlaşan faşistler, bir de Gün Sazak'ın ölümünü istismar ederek halka saldırdılar. MHP'nin saldırılarından söz etmeyen TRT ve Demirel hükümeti MHP'nin propagandasını yapıyor" dediler.

KOĞUŞLARDA AZILI MHP'Lİ KATİLLER VAR

Malatya Cezaevindeki sanıklardan edindiğimiz bilgilere göre, cezaevindeki komandoların başkanlığını Namık Durhan adl. MHP'li katil yürütüyor. Daha önce bu görevi yürüten Turan Özer adlı komando Ülkü Ocaklarından gönderilen 150 bin lirayı şahsi ihtiyaçlarına harcadığından kovularak cezalandırılmıştı. Namık Durhan adlı komandor Gazi Lisesinde iki devrimci öğrencinin katili olarak biliniyor.

Mahkumlara ateş açan komando Ahmet Şahin Özarslan'ın omuzunda ceketine dikili olarak 17 bin 500 lira bulunduğu, Kilis doğumlu ve Güneydoğu bölgesi sorumlusu olduğu söyleniyor. MHP'li katil Özarslan yaralamaktan 14 yıl, iki ay, cinayetten 25 yıl hüküm giymiş ve adam öldürmeye teşebbüsten tutuklu bulunuyor.

Hacı lakabıyla tanınan ve Kilis Ülkü Ocakları Başkanlığını yapan Fahrettin Yılmaz CHP Kilis İlçe Başkanının evini bombalamaktan 5 yıl, bir bayanın çantasını çalmaktan 8 yıl hüküm giymiş bulunuyor. Fahrettin Yılmaz halen cinayet işlemek suçundan Adana Sıkıyönetim Mahkemesince tutuklu olarak yargılanıyor. Cezaevinde bulunan diğer sanıklardan Turan Özer Malatyalı bir devrimciyi öldürmekten yargılanıyor. Malatya'nın Yeşilyurt ilçesi Ülkü Ocakları Başkanının oğlu olan Namık Durhan komandolar arasında çıkan bir çelişmeden dolayı Kayseri'ye sürülmüş, kısa bir süre önce de yeniden Malatya Cezaevine getirilmişti.

Sakarya...

(Baştarafı 1. sayfada)

ya geçtiğinden beridir Sakarya'da MHP saldırıları Türkiye genelinde olduğu gibi yoğunluk kazandı. Önce orta dereceli okulların idarecilerini ve öğretmenlerini kıyıma, sürgüne uğrattılar. Ardından yurtsever kişilere saldırdılar. Yakalanan komandolar birkaç gün sonra serbest bırakıldı. Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra da aynı olaylar tekrarlandı. Burada polisin, ülkücü komandoları, MHP'lileri koruduğu açıktır. Zira Akademi bombalanmış saldırganlar yakalanmamıştır. En son 5 Haziran gecesi polisçe öldürülen ve İGD'li olduğu anlaşılan Memduh Gündoğan olayı bu kanıyı güçlendirmiştir." Gençlerin işaret ettikleri olaylar halen bir aydınlığa kavuşmuş değil.

- Orhan Serttekin adlı şahıs Tütünçiftlik soygununu yapan Acilcilere yataklıktan tutuklandı. Kamuoyuna örgüt lideri olarak lanse edildi. Aynı 'örgüt lideri' çok kısa sürede serbest bırakıldı. Ve bir süre sonra gece 24.00 sularında evinde öldürüldü.
- Akademinin bombalanması olayı da aydınlanmamıştır. Ama halk arasında Türkeş'in Adapazarı'na genelge gönderip 'Akademiyi ümmetçilerden temizleyeceksiniz' söylentisi yaygındır.

"İGD Sekreteri Memduh Gündoğan'ın öldürülmesi olayı da karanlıktır. Basına açıklandığı gibi bildiri dağıtırken çatışma sonucu öldürülmemiştir. Ablasının evine giderken kısa mesafeden ve arkadan kurşunlanarak öldürülmüştür. Olay 01.00'de olmuş, yaralı olarak hastaneye götürülmüştür. Bu, devlet terörünün Adapazarı'nda MHP ile kolkola halka saldırıya geçtiğinin ifadesidir. Adapazarı'nda gizli polis timlerinin siyasi grupların sivrilmiş unsurlarını öldürmek için çalışmalar yürüttükleri söylentileri yaygındır. Gelişen olaylar ve polisin işlediği cinayet bu söylentiyi güçlendirmiştir.

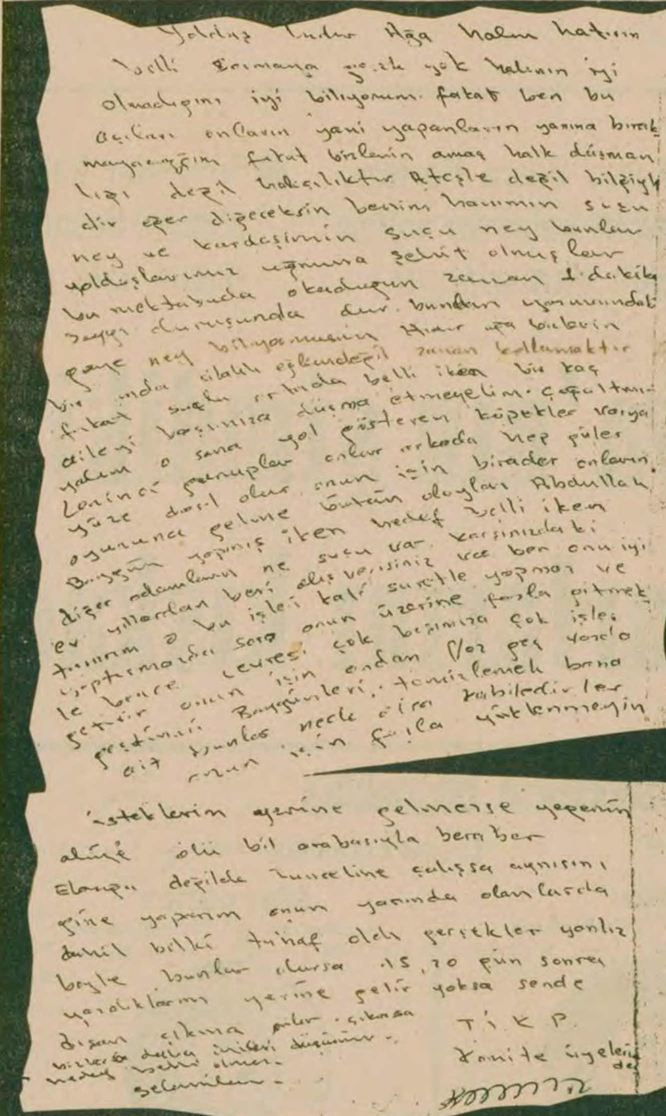

Yıldız Hıdır Ağa halan hatırın
belli [illegible] [illegible] yok halinin iyi
olmadığını iyi biliyorum. fakat ben bu
açıları onların yani yapanların yanına bırak
mayacağım fakat bunların amaç halk düşman
lığı değil hakçılıktır Ateşle değil bilgiyle
dir eğer dizeceksin benim hanımın suçu
ney ve kardeşimin suçu ney bunlar
yoldaşlarımız uğruna şehit olmuşlar
bu mektubuda okuduğun zaman 1 dakika
saygı duruşunda dur. bundan [illegible]
[illegible] ney biliyormusun [illegible] [illegible] bunların
gaye ney silahlı eğlence değil zaman kollamaktır
[illegible] [illegible] belli iken bu kaç
fakat [illegible] [illegible] düşma etmeyelim. çoğaltma
ailesi başınıza yol gösteren köpekler vaiya
yalım o sana yol gösteren arkada hep güler
Lenincı gruplar onlar arkada biraderler onların.
yüze dost olur onun için Abdullah
oyununa gelme bütün oluyor belli iken
Baygün yapmış iken hedef karşınızdaki
diğer adamların ne suçu var. ve ben onu iyi
ev yıllardan beri ediş verisiniz suretle yapmam ve
tanırım o bu işleri kalı üzerine fazla gitmek
yapmamda sonra onun başımıza çok işler
le bence çevresi çok fazla geç yorda
getirir onun için ondan temizlemek bana
gerekmi Baygünleri yapabilirler
ait bunlar neyle cira yüklenmeyin
onun için fiila
isteklerim yerine gelmezse yeğenin
alüne ölü bil arabasıyla beraber
Elanga değilde Tunceline çalışsa aynısını
gine yaparım onun yanında olanlarda
dahil belki tuhaf olan gerçekler yanlız
böyle bunlar olursa 15, 20 gün sonra
yazdıklarım yerine gelir yoksa sende
dışarı çıkma geler. çıkarsa T.İ.K.P.
sizlerde daha [illegible] düşünür. Komite üyeleri
neden sahte olmasın. de
selamlar -

MHP'liler bir süre önce öldürdükleri TİKP taraftarı Sultan Yıldırım'ın eşi Hıdır Yıldırım'a gönderdikleri tehdit mektubuna TİKP imzası attılar.

Pertek'te MHP'liler katilleri açıklayan yurttaşları ölümle tehdit ediyorlar

TUNCELİ (ÖZEL)

MHP'li komandolarca geçtiğimiz ay içerisinde Pertek'in Pınarlar nahiyesinde üç yurttaşın katledilmesinden sonra, MHP'liler şimdi de katilleri açıklayan ve görgü tanıklığı yapan yurttaşları ölümle tehdit ediyorlar.

Geçtiğimiz günlerde Pertek'den mi, Elazığ postanesinden mi atıldığı belli olmayan bir mektup gönderildi. Mektup öldürülen TİKP taraftarı Sultan Yıldırım'ın eşi Hıdır Yıldırım adına postalanmış ve üzerine de "Komite üyeleri" yazılmış. Mektubu gönderenin posta memuruyla anlaşmalı olarak mektubu postaya verdiği, zarfın üzerine dikkatli ve bilinçli bir şekilde vurulan mühürden anlaşılıyor.

Mektupta katil İsmet İnç'in davasından vazgeçmesi ve cinayeti işleyenin Abdullah Baygün olduğu söylenmekte ve vazgeçilmediği takdirde şoförlük yapmakta olan Ahmet Yıldırım'ın oğlu Ali Yıldırım'ın öldürüleceği yer alıyor. Hatırlanacağı üzere katillerden İsmet İnç karakol komutanı Yusuf Yılmaz'ın evinde yakalanmış ve nahiye halkı bu çavuş hakkında da şikayetçi olmuştu.

Mektubu gönderenler mektubun altına da "TİKP Komite üyelerinden" diye imza attılar. Konuyla ilgili olarak TİKP Tunceli İl Başkanlığı şu açıklamada bulundu: "İşi gücü mezhep kavgası yürütmek olan MHP'li caniler yaptıklarını saklı tutabilmek için şimdi de her yola baş vurmaya çalışıyorlar. İşi partimizin adını kullanmaya kadar vardırmalarında da bir anlam vardır. Fakat biz bu canilerin peşini bırakmayacak, tertiplerini kursaklarında bırakacağız. Yakayı ele veren katiller sözüm ona dava uğruna insanları eylemlere sürüklerken şimdi de işledikleri cinayetleri birbirlerinin üzerine atmakta ve kendilerini temize çıkarmaya çalışmaktalar. Katiller bunu yapabilmek için de dava sahiplerini ve görgü tanıklarını ölümle tehdit etmektedirler. İlgilileri bu konuda uyarıyor ve mektupta öldürüleceği söylenen taraftarlarımızın can güvenliklerinin sağlanmasını istiyoruz."

Son Tekel...

(Baştarafı 1. sayfada)

yapılamayan her alanda fiyat yükseltmek, karaborsa fiyatları yükseltmekten başka bir işe yaramaz, ta ki halk artık o malı satın alamaz hale gelsin. İşte o zaman tüketim seviyesi her geçen gün biraz daha daralan üretim seviyesine denk hale gelebilir. Ancak o zaman da çok geniş kitlelerin yeniden üretim için gerekli ihtiyaç maddelerini sağlayamaması ve süretle artan işsizlik üretim faaliyetini baltalamaktan da öte, yıkıma götürür.

Bu durumda yeni açıklanan resmi Tekel ürünleri fiyatlarının üzerinde oluşacak yeni karaborsa Tekel ürünleri fiyatlarından başka bir gelişme beklenmemelidir.

Çukurova...

(Baştarafı 1. sayfada)

ma yapan Tarım-İş Sendikası Şube Başkanı, sendika olarak bu yıl bölgeye 50 bin dolayında tarım işçisinin gelmesini beklediklerini, bunlar için de birisi Ceyhan'da, diğeri de Karataş yolu üzerinde iki adet barınak temin ettiklerini, ayrıca 200 çadır, 200 cibinlik verebileceklerini söyledi. Sendika Başkanı ayrıca Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesiyle ortaklaşa olarak tarım işçilerinin sağlık sorunlarını çözmek için iki adet ambulans temin ettiklerini açıkladı. Çukurova'ya gelmesi beklenen 50 bin civarında tarım işçisine 200 çadır, 200 cibinlik, 2 ambulans ve 2 barınağın nasıl dağıtılacağı konusunda bir açıklama yapılmadı.

KAYIP — Nüfus cüzdanım gaspedilmiştir. Hükümsüzdür.
Mehmet ÖLEGEN

KAYIP — Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Bahattin AKGÜ.

İller Bankasında bir odacının ölmesi üzerine, Mem-Der sorumlular hakkında işlem yapılmasını istedi

ANKARA (ÖZEL)

ÖNCEKİ gün İller Bankasında bir odacının kalp krizinden ölmesi üzerine bir açıklama yapan Mem-Der (Memurlar Derneği) Ankara Şubesi Başkanı Abdurrahman Güzelgün, "Bu sonuçtan idare sorumludur. Çünkü kalbinden rahatsız olan birini daha uygun bir yerde istihdam etmek mümkündür" dedi ve sorumlular hakkında işlem yapılmasını istedi.

Hastalanan küçük memur olduğundan gereken ilginin gösterilmediğini söyleyen Güzelgün, sorunlarını duyurmak için yemek yemeyen İller Bankası çalışanlarının yanında olduklarını belirtti.

Gaziantep'te polis tabancayla vurduğu gencin cebine esrar koymuş...

GAZİANTEP (ÖZEL)

GAZİANTEP'te Hoşgör garajlar civarında meydana gelen bir olayda polisin bir genci tabancayla vurarak omuzundan ağır şekilde yaraladığı daha sonra da yerde yatan gencin cebine esrar koyduğu ileri sürüldü.

İddiaya göre Akyol Karakolunda görevli iki polis memuru garajlar civarında gezerlerken Ali Reisoğlu adlı bir gence sataşarak hakaret ettiler.

Ali Reisoğlu polislerden uzaklaşmaya çalışırken, polis de beylik tabancasıyla gence ateş ederek omuzundan ağır şekilde yaraladı. Ateş eden polis civardaki bir kahveden esrar satışı yapan bir şahsa "Başım belada bana yardım et" dedikten sonra bir paket esrar alıp, yerde yaralı olarak yatan Ali Reisoğlu'nun cebine koydu. Polisler daha sonra yaralı genci alarak Devlet Hastanesine götürdüler.

Bu arada hastaneye kaldırılan Ali Reisoğlu'nun durumunun ağır olduğu ve gence devamlı kan verildiği öğrenildi.

Aftan yararlanamayan kaçak işçiler, kiliselere sığınıyor

Hollanda'da on bini aşkın kaçak işçi hükümeti kınadı

NİYAZİ TERZİ (AMSTERDAM)

Hollanda'nın Amsterdam şehrinde bir araya gelen onbini aşkın kaçak işçi hükümetin "sahte af"fını protesto ettiler. Yürüyüşte başta yabancıların örgütleri olmak üzere iki büyük sendika konfederasyonu, Sosyal Demokrat Parti ve diğer ilerici muhalif partiler ve dini kurumlar yer aldılar. Hollanda basını, eyleme geniş yer verdi. Gazeteler hükümetin anlaşılmaz tutumunu eleştirdiler.

Aftan ancak 400 kişinin yararlanabildiği Hollanda'nın kamuoyu geniş kapsamlı aftan yana. Özellikle dini kurumlar ve kiliseler kaçak işçileri barındırmak için kiliselerin kapılarını kaçak işçilere açtılar. Kiliselere sığınan kaçakların her türlü ihtiyacı dini kurumlar tarafından karşılanıyor. Hükümet aldığı bir kararla kiliselere baskınlar düzenlemeye kalkışınca bütün dini ve siyasi kurumlar, parlamento ve hükümeti sert bir dille eleştirdiler. Bunun üzerine hükümet kiliselerin dokunulmazlığına saygı göstermek zorunda kaldı. Geçen yıl kiliseye sığınan yüzlerce Faslı turiste hükümet oturma ve çalışma müsadesi vermek zorunda kalmıştı.

Kaçak işçilerin kitle gösterilerinin ve kiliselere sığınma eylemlerinin yaygınlaşması bekleniyor.

Adaylara...

(Baştarafı 1. sayfada)

cin yüreği aynı heyecanla çarpacak. Yetkililer adaylara bol bol "heyecanlanmayın" diyorlar ama sakin olmak elde mi? Hem 10 kişiden sadece birinin sınavı kazanacağını bileceksiniz hem de heyecanlanmayacaksınız; zor iş doğrusu.

Bugüne kadar yazılıyor, çiziliyor fırsat eşitsizliği diye. Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi bile bunu kabul ediyor, sayılarla belgeliyor. Aslında ÜSYM devletin kendisine sağladığı olanaklar ve sınırlar içinde olabileceğin en iyisini yapmaya uğraşıyor da. Ama eğitim sistemimizin bütünü, gençlerimizin üniversite kapısı, umut kapısına yığılmasına neden oluyor. İlk, orta, liseyi bitirince iş bulamayan, toplumda hak ettikleri yeri alamayan gençlerimiz dayanıyor bu kapıya. Kapının zorlamakla, dayanmakla genişleyeceği, açılacağı yok. Ortalama 40 bin kişilik yüksek öğrenim kontenjanı her yıl sabit duruyor. Kapıya yüklenenler ise çoğalıyor. 1970'de adayların yarısı, 1980'de ise 10'da biri kapıdan geçebiliyor. Adaylar ile sınavı kazananlar arasındaki sayısal uçurum giderek derinleşiyor. Çünkü devletin sorunu çözmek için herhangi bir çabası görülmüyor. "Bu terazi bu sikleti çekmez, bir gün gelir çelişki patlama noktasına ulaşır" görüşü ise her geçen gün yaygınlık kazanıyor.

ÜSS ile ilgili olarak yazılan, çizilenlerde bölgeler, farklı eğitim türleri, eğitim olanakları, ailelerin ekonomik yapıları gibi eşitsizliklerden yola çıkılarak sınavın eşitsiz, bilgi ve yeteneği ölçemeyen bir eleme olduğu belirtiliyor. Ancak sorunun bununla sınırlı olmadığı, ülkemizdeki eğitim sisteminin bir parçası olduğu ve bu sistemin de ülkemizin bütün yapısal bozukluklarını yansıttığı giderek daha fazla kişi tarafından görülüyor.

Sorun gelip "cuma" gününe dayatınca da bize "yine de iyi şanslar" demek düşüyor.

Genel-İş İzmir Belediyesinde hak grevine hazırlanıyor

İZMİR (ÖZEL)

İZMİR Belediyesi ile 1,2,3 nolu şubeleri arasında yapılan sözleşmenin uygulanmaması nedeniyle Genel-İş İzmir Belediyesinde 17 Haziranda hak grevine hazırlanıyor.

Toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre İzmir Belediyesinde çalışan işçiler 26 yevmiye tutarında ikramiye, kışlık ve yazlık elbise, ayakkabı gibi sosyal haklardan yararlanamadılar.

İzmir Belediye Başkanı Alyanak, Belediyede para bulunmamasını gerekçe göstererek bu zamana kadar 1 Nolu şubede çalışan işçilere hakları olan ikramiye ve çeşitli sosyal haklarını ödemedi. 1 Nolu şube işçilerinin halen 10 bin liraya yakın alacakları bulunuyor.

Yapılan toplusözleşmeye göre 2 ay içinde verilmesi gereken hakların işçilere verilmesi gerekirdi. Konuyla ilgili olarak sendika yöneticileri İzmir Sıkıyönetim Komutanlığına grev için başvuruda bulunduklarını, Sıkıyönetim Komutanlığının da 17 Haziran tarihinde greve izin verdiğini bildirdiler.

Kore Gaziler Derneği Başkanı Dağlıoğlu, ihmal edilmelerinden yakındı "60 bin askeri Kore Savaşına sürdüler, sonra da ortada bıraktılar"

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE Kore Gazileri Derneği Genel Başkanı Halil Dağlıoğlu düzenlediği basın toplantısında, 1976 yılında çıkarılan 1985 sayılı yasanın ayrıcalık yarattığını, 60 bin mevcutlu Kore birliklerinin yalnızca 15 bininin haklarını elde ettiğini söyledi.

Dağlıoğlu şöyle konuştu: "Bu devlet ve bu devletin hükümeti bir savaş emri ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Kore'de savaşa itecek ve kan döktürecek ve sonra da bu askerinin bir bölümüne vatani hizmet aylığı bağlayıp diğer 40 bin askerinin hizmetini, kahramanlığını, vatani hizmet saymayıp, çıkarılan kanunun kapsamı dışına itecek ve Türk askerinin onur ve haysiyetini çıkardığı bu kanunla zedelemiş olacak. Akıl ve mantığın kabul edemediği temel haksızlık bu noktadadır."

Dağlıoğlu sözlerini şöyle bitirdi: "Devlet, kendi itibarını ve bayrağının şanını korumak için kanını döken evlatlarını, güç koşullarda yaşama zorunda bırakamaz."

KAYIP — Nüfus Cüzdanım gaspedilmiştir. Hükümsüzdür.
Mustafa Ali COŞKUNER

Faşistler iki...

(Baştarafı 1. sayfada)

ateşi açıldı. Ürenay ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Kocasinan'da ise henüz kimliği belirlenemeyen bir kişinin bir kahvehaneye açtığı ateş sonucu Tevfik Gülaçtı adlı bir genç öldü. Öldürülen gencin CHP'li olduğu bildirildi.

ANKARA'DA BİR MEMUR ÖLDÜRÜLDÜ

Ankara Seyranbağları'nda Hacı Ali Aktürk adlı memur dün sabah iki kişinin silahlı saldırısı sonucu öldü. Ali Aktürk'ü vuranlar daha sonra kaçtılar.

Yenişehir Ziraat Bankası şubesinde memur olarak çalışan Ali Aktürk, sabah işine gitmek üzere evinden çıktığı sırada kapısının önünde vuruldu.

Seyranbağları Zafertepe Mahallesi su deposu yanı 1033 nolu evde ikamet eden Hacı Ali Aktürk 25 yaşında, evli ve üç çocuk babasıydı.

Ali Aktürk'ün öldürülme nedeni öğrenilemedi.

MHP'Lİ KOMANDOLARIN BAŞKENT LİSESİNE ATEŞ AÇMASI SONUCU 3 KİŞİ YARALANDI

Önceki gün MHP'li komandolar Başkent Lisesine ateş açtılar. Ateş sonucu okulda bulunan öğrenci ve velilerden 3 kişi yaralandı.

Kerdeşini okuldan almaya gelen veli Halil Demir, öğrenci Sedat Ata ve Ünal Ayaz adlı yaralılar Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldılar. Yaralıların durumunun ağır olduğu bildirildi.

Bu arada polisin saldırgan komandolardan birisini yakaladığı ancak komandonun isminin açıklanmadığı öğrenildi.

CHP BOR İLÇE BİNASI YAKILMAK İSTENDİ

CHP Bor ilçe binası henüz kimlikleri belirlenemeyen kişilerce yakılmak istendi, itfaiyenin zamanında müdahalesi ile fazla hazar olmadan yangın söndürüldü.

Edinilen bilgiye göre, gece geç saatlerde CHP ilçe binasına gelen kimlikleri ve kaç kişi oldukları bilinmeyen şahıslar, üzerlerine gazyağı dökülmüş paçavraları tutuşturarak binaya attılar.

Yangının görülmesinden hemen sonra olay yerine yetişen itfaiye yangını söndürdü.

Bu arada Sulh Ceza Hakimi Arda İnel'in evinin girişine henüz kimlikleri tespit edilemeyen kişi veya kişilerce tahrip gücü yüksek patlayıcı madde atıldı. Olayda ölen veya yaralanan olmadı ancak binanın bazı camları kırıldı. Faillerin aranmasına başlandı.

Denktaş...

(Baştarafı 1. sayfada)

Alper Orhon'un Halkçı Partisinin bir tabela partisi haline geldiği 1 Haziran 1980 yerel seçimleriyle açığa çıktı. Halkçı Parti oyların ancak binde 4'ünü alabildi. Bu durumda 1981 genel seçimlerinde iki büyük parti olan Ulusal Birlik Partisi ve TKP'nin çekişeceği ortaya çıktı. TKP'nin bu bir yıllık süre zarfında daha da güç toplayacağı Ulusal Birlik Partisinin ise güç kaybedeceğini söyleyebiliriz.

Ulusal Birlik Partisi bütünlüklü bir yapıya sahip bulunmuyor. Saflarında çeşitli menfaat çelişmeleri bulunan partinin 1981 yılında önemli güç kaybına uğrayacağına mutlak gözüyle bakılıyor.

Toplumcu Kurtuluş Partisi bugün Kıbrıslı demokrat, yurtsever ve ilericileri barındırıyor. Halk UBP'ye alternatif olarak TKP'yi görüyor. TKP bu durumu değerlendirdiği taktirde 1981 yılında Kıbrıs'ın en büyük partisi olabilir.

Grigorenko...

(Baştarafı 3. sayfada)

"Batının bölünmesi, Sovyetlerin saldırı emellerini davet ediyor" sözleriyle konuşmasına başlayan Grigorenko, şöyle dedi:

"Batının Moskova'da yapılacak Olimpiyatları boykot etmesi, Rusya'nın Afganistan'daki işgalini zorlaştıracak. Kremlin'deki yöneticiler, Batının Olimpiyatları boykot edip etmemeleri konusunda anlaşmazlığa düşmelerinden sonra, yarın Sovyetlerin bir saldırısı karşısında hiç birleşemezler.

"Rusya önümüzdeki dönemlerde büyük bir enerji krizi içindedir ve bu nedenle Ortadoğu petrollerini ele geçirmek için Afganistan'ı işgal etmiştir. Afganistan'ın işgalinden sonra, dünya barışı çok büyük tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Rusya'nın bu saldırılarına rağmen ABD ve Batı Avrupa hâlâ yumuşamadan bahsediyor. Bu tavırlar çok tehlikelidir ve dünya savaşına yol açar. Afganistan'da Rusya'ya karşı savaşan özgürlük savaşçılarına tüm dünya ülkeleri yardımda bulunmalıdır. Afgan savaşçılarına en yeni ve en modern silahlar verilmelidir."

General Grigorenko'nun düzenlediği toplantıya katılan 200'e yakın Rusyalı, Polonyalı, Bulgar göçmen, Rusya'da sürgüne gönderilen insan hakları savunucusu Sakharov'a bir destekleme telgrafı çekilmesi konusunda oy birliğiyle bir karar aldılar.

Toplantıda ayrıca Danimarkalı sporcuların Moskova Olimpiyatlarına katılmamaları istenerek, katılmalar halinde bunun Afgan halkına ve Rusya'da insanlara yapılan baskılara katkı anlamını taşıyacağı vurgulandı. Rus, Polonyalı, Bulgar göçmenler ve Grigorenko Olimpiyatların Hitler'in olimpiyatlarından farksız olacağı görüşünü de belirttiler.

MHP'liler...

(Baştarafı 3. sayfada)

Yurtta kalan işçiler kendileriyle görüşen muhabirimize olayları örgütleyen komandoların Mustafa Çiftçi, Fehmi, Hüseyin Keskin ve Türk Federasyonuna bağlı Rüsselsheim Türk Ocağı Başkanının olduğunu açıkladılar. İşçiler, diğer saldırgan komandoların da şunlar olduğunu söylediler: Cahit Kök, Cevdet Köktem, Seyit, Necip, Rasim, Hasan Yenen ve Ramazan Aydın.

Polisler "Bilgi almak için götürüyoruz" dediler

TİKP Bakırköy İlçe Başkanı 2 gündür Selimiye'de gözaltında

İSTANBUL (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Bakırköy İlçe Başkanı Ali Dölek önceki gün sabah saat 8.00 sıralarında güvenlik görevlileri tarafından evinden alındı. Ali Dölek'i evinden alan polislerin "Bir açıklama dolayısıyla Selimiye'den istendiğini" söyledikleri öğrenildi.

Emniyete başvuran TİKP Bakırköy İlçe yöneticileri, "İlçe Başkanının gözaltına alınmadığı, Atışalan'la ilgili bir açıklama hakkında bilgi almak üzere Sıkıyönetimden istendiği" şeklinde bilgi aldılar. TİKP İlçe yöneticileri bilgi almak için bir insanın 2 gün bekletilemeyeceğini, Bakırköy İlçe Başkanı Ali Dölek'in gözaltına alınmasından endişe ettiklerini söylediler.

İ.Ü. İktisat Fakültesi Mezunlar Cemiyeti Genel Kurulu yapıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyetinin 36. Genel Kurulu yapıldı. Genel Kurulda, son yıllarda iktisadi politikalar üretme ve çözümler önerme görevinin önem kazandığı belirtilerek, bu konudaki çalışmaların etkinleştirilmesi gerektiği üzerinde duruldu.

Yapılan seçimler sonunda Genel Başkanlığa Şeref Özgencil, 2. Başkanlığa Sedat Sanatkar, Genel Sekreterliğe Mustafa Aktaş, Genel Sekreter Yardımcılıklarına Eren Arabacı, Ahmet Özpınar, Ünsal Aysun, Veysel Çarıkçıoğlu, Genel Muhasipliğe Selçuk Sancar ve Genel Saymanlığa Ahmet Özkan getirildiler.

Hitit Müzesinde Atatürk katilleri ve bir Arjantinli

(Baştarafı 3. sayfada)

alıp Kültür Bakanı yapmışlar bir. Emin Bilgiç gibi MHP'ye yakınlığı alenen belli olan birini de alıp müsteşar yapmışlar iki. Camilerde Mustafa Kemal'e "yuh" çekilmiş üç. Sen gel bu ortamda Atatürk'ün doğumunun 100. yıldönümünü kutla! Olacak şey değil.

Pazartesi gecesi "Anadolu Medeniyetleri Müzesinde" Sayın Bilgiç'in verdiği bir kokteyl var ki evlere şenlik. Dünyanın en zengin ve en büyük Hitit Müzesini kapatmışlar. MÖ. 5000. yüzyılda bulunmuş o canım tanrıça, tanrı, aslan heykelleri, kabartmalar battaniyelerle kapatılmış. Sanki birileri sansür etmiş. Hitit heykelinin üstünde battaniye, battaniyenin üstünde efendim, votkalar, rakılar, çerezler... Atıştıran atıştırana, Ya kimdi o bayan, kokteylin süper yıldız adayı? Bilmem ne Bakanlığında uzman yardımcısı asistanıymış! Sanki Cannes Film Festivaline kendine yönetmen seçmeye gelmiş. Her konuştuğunda da -aşağı yukarı herkesle diyalog kurdu- "Ben sizi Washington'dan mı tanıyorum?" diye sormaz mı?

Muhataplarından biri ne dese beğenirsiniz?

—Hayır hanımefendi biz sizinle herhalde Mata-Hari'nin sofrasında karşılaşmıştık!

Sanki bir Bunuel filmi seyrediyorsunuz. Frigyalı Kralın 2 metrelik dev heykeli pis pis Emin Bilgiç'e bakıyor. Sanki diyor ki "Hadi Atatürk'ü katlettiniz. Ama bize de mi tasallut?"

Bir başka köşede, tanrıların kurban törenini yansıtan bir kabartmanın önünde bir kaç genç kafa kafaya vermiş, rakıya zam yapılır mı yapılmaz mı onu tartışıyorlar.

Anlatmakla bitmez. Felaket dense yeridir. Yoksa rezalet mi? Ama çoğu kişiler şenlik havasında. Atatürk'ü pişman edecekler sanki doğduğuna. İnsanın yüreği, kafası bir garip oluyor böyle manzalar karşısında.

Ama bir de bu kızgın burukluktan sonra Blanio Villalta ile tanışırsanız, rahatlıyorsunuz. Villalta belki 70 yaşında bir Arjantinli. Onbinlerce kilometre öteden kalkıp gelmiş Ankara'ya. 1930-35 yılları arasında İstanbul'da Arjantin Konsolosu imiş. 5 kitap yazmış Atatürk hakkında. "Genelkurmay Başkanı Evren, madalya verecek bana" diyor gururlu bir şekilde. Sonra da dalıyor anılara.

Villalta, Mustafa Kemal'i anlamış. Bu yüzden de ona hayran. Hem de bilinçli, üstelik de duygusal bir hayranlık besliyor: "Atatürk hakkında fazla konuşamıyorum. Çünkü heyecanlanıyorum, nefesim kesiliyor," diyor.

Oturup konuşuyoruz. Arjantinli yaşlı diplomatla. Mustafa Kemal yine dağ gibi çıkıyor Kocatepe'ye. Villalta'ya "Videla" diyecek oluyorsunuz, ekşitiyor yüzünü hiç bir şey söylemeden "Güzel konuları değiştirmeyelim" diyor sanki.

İşte böyle... Kültür Bakanlığının laubaliliğini biraz olsun siliyor Arjantinli.

Kültür Bakanlığı...

(Baştarafı 3. Sayfada)

yaptığı konuşmada Atatürk'ü sadece milliyetçi ve çağdaş medeniyetçi olarak tanıtması dikkati çekti. O kadar ki, toplantıda daha sonra konuşan UNESCO Genel Müdürü "Atatürk'ün bağımsızlıkçı" mücadelesi üzerinde durmak ihtiyacını hissetti.

Ayrıca Atatürk'ün doğumunu kutlama toplantılarının organizasyonuna Kültür Bakanlığı Müsteşarı Emin Bilgiç'in de katılması dikkati çekti. Emin Bilgiç daha önce dekanlık yaptığı Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesinde Atatürk'ün resimlerini duvarlardan indirtmiş ve fakültenin bodrumuna koydurtmuştu. Öğrencilerin bu tutumu şiddetle protesto etmeleri üzerine Atatürk'ün resimleri tekrar asılmıştı. Emin Bilgiç'in yanı sıra, Kültür Bakanlığının UNESCO ile yapılan ortak toplantılara Türkiye'yi temsilen soktuğu üç kişinin de aynı çevrelerin temsilcileri olduğu görüldü.

Batı basını...

(Baştarafı 3. Sayfada)

başlıklarla veriyorlar. Ekonomi her gün daha kötüye giderken enflasyon yılda yüzde 100'ü geçiyor. Her beş kişiden biri işsiz" diyor.

Birçok Batılı yayın organı gibi "Newsweek" dergisi de Türkiye'deki çıkmazın devam etmesi halinde ordunun darbe yapabileceğini söylüyor. Dergi, krizin, Demirel-Ecevit anlaşmazlığından kaynaklandığını söyleyerek, sıkıyönetime rağmen, son iki yılda siyasi cinayetlerin ciddi şekilde arttığına işaret ediyor. Geçenlerde bu konuda bir yorum yapan "Economist" dergisi de benzer şeyler söylemişti.

Amerikan "Herald Tribune" gazetesi gibi "Newsweek" de, Türkiye'de çıkmazın sürmesi halinde ordunun darbe yapabileceğini söylüyor. Dergi, son yıllarda ordunun böyle davranarak siyasi hayata iki kez müdahale ettiğini hatırlatıyor. Ancak Batılı diplomatların şu sırada buna pek ihtimal vermediğini ekliyor.

Dergi, NATO Bakanlar Toplantısının Ankara'da yapılacağını belirterek, ordunun böyle bir girişiminin Batılı müttefiklerce hoş karşılanmayacağını ifade ediyor. Ancak, ordunun Türkiye'nin bölünmesini engellemek için darbe yapabileceğini de söylüyor.

Akova...

(Baştarafı 3. Sayfada)

İş yönetimini de eleştiren Boyar, "Toplumsal anlaşmayı nasıl delip geçtikse, bu hükümetin Koordinasyon Kurulu prensiplerini de öyle delip geçeğiz" dedi.

Kuzeybatı Bölgesi Sendikası Genel Başkanı Adnan Başaran ve Genel Kurulda konuşan diğer delegelerin büyük bir çoğunluğu da Türk-İş'ten beklediklerini dile getirerek, Konfederasyonun daha etkin bir mücadele yürütmesini istediler.

TCDD'nin Fenerbahçe kampında toplanan ve 175 delegenin katıldığı Genel Kurul çalışmaları geç saatlere kadar sürdü. Haber yayına hazırlandığı sırada henüz seçim sonuçları belirlenmemişti.

Çukurova bölgesinde tarım işçilerinin asgari ücreti 250 lira olarak belirlendi

KEMAL DEMİREL (ADANA)

ÇUKUROVA'da tarım işçilerinin asgari ücreti 250 lira olarak belirlendi. Çukurova'ya bu yıl çapa için 50 bin kadar işçinin gelmesi bekleniyor.

Vali Metin Dirimtekin Başkanlığında Tarım İşverenleri Sendikası temsilcisi, Teknik Ziraat Müdürü, Türk-İş Bölge temsilcisi ve Tarım-İş Sendikası Şube Başkanının da katılmasıyla vilayette yapılan toplantıda, çapa mevsimi için işçilere asgari 250 lira net ücret verilmesi kararlaştırıldı. İşveren ayrıca işçileri taşımayı, tarlaya içecek su götürmeyi ve çalışan her işçi için 20 lira elçilik ücreti ödemeyi kabullendi.

Gün boyu çalışarak 250 lira alacak olan işçiler yemeklerini kendi ceplerinden yiyecek, barınaklarını da kendi imkanlarıyla temin edecekler.

50 BİN İŞÇİYE 200 ÇADIR 2 AMBULANS

Toplantıdan sonra bir açıklama yapan Tarım-İş Sendikası Şube Başkanı, sendika olarak bu yıl bölgeye 50 bin dolayında tarım işçisinin gelmesini beklediklerini, bunlar için de birisi Ceyhan'da, diğeri de Karataş yolu üzerinde iki adet barınak temin ettiklerini, ayrıca 200 çadır, 200 cibinlik verebileceklerini söyledi. Sendika Başkanı ayrıca Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesiyle ortaklaşa olarak tarım işçilerinin sağlık sorunlarını çözmek için iki adet ambulans temin ettiklerini açıkladı. Çukurova'ya gelmesi beklenen 50 bin civarında tarım işçisine 200 çadır, 200 cibinlik, 2 ambulans ve 2 barınağın nasıl dağıtılacağı konusunda bir açıklama yapılmadı.

Kayaş...

(Baştarafı 1. sayfada)

Ayrıca hava karardıktan sonra geceleri Alevi yurttaşların sokağa çıkamadığı, faşistlerin sokaklarda bekleyerek, gelen geçene "Alevi isen geçme, Sünni isen geç" dedikleri öğrenildi.

Faşistler, mahalle halkına "Bize 1000'er lira verin sizin evlerinizi koruyalım" diyorlar.

Kayaş Yeşilöz'de yaşayan yurttaşlar, daha önce de defalarca polise başvurduklarını ancak polisin olaylara seyirci kaldığını ve hiç bir tedbir almadığını belirttiler.

görçek

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Bakış

Yağmur yağıyor inceden camlar buğulu, dışarısını iyi görmüyor, bir sıkıntı bir tedirginlik var sanırsın ortalıkta. Yoksa ülkemizin durumuna gökler de ağlıyor mu diyesim geliyor. Karşılarda yanan ışıklar bile parlaklığını yitirmiş gibi yoksa gizli bir kısıtlama mı var gene bilemiyorum. Evimin içinde yalnızlığıma sarınmışım, bu yazıyı yazmaya çalışıyorum. Üst kattaki komşunun sevimli bir yılandan daha oynak, dur, sus bilmez küçük çocuğu tepiniyor, gürültüsünden başım uğulduyor, sıkılıyorum, kızıyorum, içimden sövüp, sayıyorum ona da soyuna sopuna da. Sonra utanıyorum, kendi kendimi suçluyorum, yargılıyorum, çocukluğumu konu, komşuya ettiklerimi, kırdığım komşu camlarını, çaldığım yemişleri ürküttüğüm kuşları anımsıyorum. Böylece komşu çocuğun yaramazlıklarını kendi çocukluğumla karşılaştırarak bir değerlendirme yoluna gidiyor, kendimi suçlu buluyorum yine.

Bir gün önce yakınımda, Keçeciler Caddesinde bir görevli öldürülmüş görev yerinde. Suçlular yaya olarak kaçmış. Öyle söyledi ulusun yetkili kurumu, şu radyo denen nesne. Oysa yüz metre ilerde Emniyet Amirliği var, yolda Sıkıyönetim görevlileri geziniyor boyuna. Demek suç işlemeyi göze alan bir kimse için önlem önemli değil, yeterli değil. Öyleyse bundan sonra kimse evinden çıkmamalı, özellikle kendinden kuşkusu olanlar evin içinde en açıkgöz hırsızların bile bulamayacakları bir yere saklanmalı. Devletin, görevlilerin, yetkililerin koruyamadıkları kimseler böylece canlarını kurtarmanın yollarını aramalı. Peki yemek içmek işi ne olacak? Benim gibi yalnızların durumu neye varır? Ne yapalım seni de biz mi düşüneceğiz şimdi? Gününde, çağında evleneydin, on çocuğun olaydı, beşi sağcı, beşi solcu. Şimdi onlar birbirlerinin kanını döker, sen de bir kıyıya çekilir analarıyla çekişir, ağlar gözlerini böyle saçma sapan yazılar yazmakla geçirmezdin. En azından gözyaşlarınla yüzün biraz ıslanır, sulanır da öyle kuraktan çatlamış bozkır toprağı gibi kırış kırış olmazdı. Bir de Yunus'tan bir şiir tuttururdun:

Ağlamaktır benim işim
Ağla gözüm şimdengerü
Irmak ola kanlı yaşım
Çağla gözüm şimdengerü

Bir sıcaklık yok mu bu dizelerde günümüzün durumunu, ülkemizin özelliğini yansıtan şimdi? Var besbelli, yapacak başka iş mi kalmış analara, babalara daha? Çevreme, anılarıma, yalnızlığıma, kendime böyle sessiz, gözlerimi bu yazıyı yazdığım makineye dikmiş bakarken birden Ömer Hayyam bağdaş kurup oturdu gönlümde. Gözlerimden, bakışlarımdan, sesimden, yalnızlığımdan, üst kattaki yaramaz yumurcağın gürültüsünden uzak. Gözlerinde bir bilgenin derin bakışı, dudaklarında bir ermişin engin gülüşü vardı. Bırak üzüntüyü, sıkıntıyı da benim Türkçeye çevrilmiş dörtlüklerimden sevdiğim birini oku deyiverdi sessizliğin ötesinde çınlayan bir sesle. Dayanamadım, aldım Sabahattin Eyüboğlu'nun çevirilerini gelişigüzel başladım okumaya:

Ey zaman, bilmez misin ettiğin
kötülükleri?
Sana düşer azapların, tövbelerin
beteri.
Alçakları besler, yoksulları ezer
durursun,
Ya bunak bir ihtiyarsın, ya da
eşeğin biri.

Günümüzde, bizim toplumumuzu soyup soğana çevirenler için söylenmiş gibidir bu dizeler, bundan sekiz yüz elli yıl önce. Biraz daha evirip çevirdim şu dörtlüğe takılıp kaldım:

Felek ne cömert aşağılık insanlara,
Han hamam, dolap değirmen, hep
onlara.
Kendini satmayan adama ekmek
yok
Sen gel de yuf çekme böylesi
dünyaya

Demek kişi kendi içine bakarken de çevresini görebiliyor seyrek de olsa. Evrene kendi özünden açılması böyledir insanın düşünülenle yaşanan arasında içten bir bağlantı kurmak gerçeği anlamaya yardımcı oluyor. Ömer Hayyam'ın tadı da burada işte. En önemsiz olaydan, en önemli eskimeyen özü bulup çıkarıyor.

Gökte bir öküz varmış, adı Pervin
Bir öküz de altındaymış yerin
Sen asıl iki öküz arasında
Tepişmesine bak şu eşeklerin

Evet yeri öküzün boynuzu üstüne otur tan, boynuz görünmesin diye başörtüsünü gerekli gösterip koltuk uğruna tepinenlere bundan daha güzeli söylenemezdi. Hayyam'ın bu dizeleri günümüz için de yenidir, geçerlidir, kişinin düşünme yeteneğini besliyor. İşte güçlü ozan, başarılı yazar bu gerçeği görendir, bu eskimezliğe ulaşandır. Beni etkileyen günlük olayları dile getirebilmem için Hayyam'ın yardımına sığındım, onun ışığıyla aydınlandım yalnızlığımın doldurduğu evimde. Benim gözlerimi kendi dışıma, topluma çeviriverdi birden.

29.4.1980 (3)

«Birçok noktalarda benzerlik bulduğumuz kimselerle arkadaşız, onları severiz»

SAYILI GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

"O vakit insanın her şeyini tartışacağız." dedi Dinçer Sezgin.

"Elbette tartışacağız. Bize devredilen geçmiş kuşakların biriktirdiği mirası aynen kabul etmek, çerini çöpünü ayıklamadan hayatımıza katmak, mantığa, bilince vurmadan üstüne atılmak yok arkadaş! Karanlıklarında debelendiğimiz müthiş çıkmazlar, acılar, dramlar bu gözükapalı tutumumuzun, kolaylıkları seçmemizin, doğrunun saklandığı zorluklarla mücadeleden kaçınmamızın eseridir. Sonuca vardıramadığımız konuyu tekrar deşelim. Kendisini beğenenle başkasını beğenmeyeni birbirine karıştırmamalıyız ayrı ayrı ele almalıyız."

"Başkalarını neden beğenmediğimizi ben şöyle açıklayabilirim: Biz, konuşmamızla, giyinmemizle, yemek yememizle, zevklerimizle, fikirlerimizle, yaşama tarzlarımızla ters düşenleri, aramızdaki boşluğu kapatma olanağından yoksun olanları beğenmeyiz." dedi Dinçer Sezgin.

"Doğrudur." dedim, "İkiyüzlüleri, aleyhimizde konuşanları, şarlatanları, dalkavukları, pire için yorgan yakanları beğenir misin?"

"Beğenmem elbet." dedi Dinçer Sezgin.

"Aldatanı, kandıranı, kuyularımızı kazanı, kötülük, düşmanlık yapanı, saygısızlık edeni?"

"Nasıl beğenirim?"

"O da kendisine benzemediği için seni beğenmez. Toplumdaki durumlarınız, hayatı kavrayışınız değişik çünkü."

"İyi bir yere geldik." dedi Dinçer Sezgin, "Beğenme olgusunun çekirdeğindeki -beğenme- sorunu ağır basıyor demek ki..."

"Evet, birçok noktalarda benzerlik bulduğumuz kimselerle arkadaşız, onları severiz."

"Bir bakıma benzerliklerimizi çoğaltmak amacıyla ilişkiler kurarız, öyle mi?" dedi Dinçer Sezgin.

"Öyle. Bir kadını beğenirsek aşık oluruz, beğenmeyi meydana getiren benzerlikler yüzünden. Tanıdığın kimseler kendilerini beğeniyorlar mı?"

"Beğeniyorlar." dedi Dinçer Sezgin.

"Gördün mü? O vakit kendini beğenmenin beşeri bir duygu olduğunu kabul edeceğiz ve kendilerini beğenenleri sanki başka bir dünyanın yaratığıymış gibi horlamayacağız."

"Oldu abi, gelsene, evde sürdürürüz konuşmayı" dedi Dinçer Sezgin.

"Adresini söyle de yazayım." dedim.

"Yukarı Ayrancı minibüslerine bin, Hoşdere Caddesi ikinci durakta in.... Minibüsün gittiği yöne yuru!"

"Bulurum." dedim, kapattım telefonu. Giyindim, iki paket Birinci sigarasını yeleğimin ceplerine soktum. Azalıyordu sigara. Bayilerde de satılmıyordu, bakalım kime yalvaracaktım gene!... Karamürsel'in oraya kadar yürüdüm, birkaç yolcuyla bekleyen Yukarı Ayrancı otobüsüne atladım, şoföre Hoşdere Caddesi ikinci durağı sordum. "Burda durun, indiririm sizi." dedi. Sıcak ağırdı, pelteleştiriyordu. Camlardan vuran öğle güneşi hamama çevirmişti içerisini, soluk aldırmıyordu. Hareket ettik. Güven parkındaki kulakları sağır eden patlamayı kimse umursamadı. Toprak Mahsulleri Ofisinin, Emekli Sandığının önünden geçtik, tanımadığım semtlere geldik. "İkinci durak." dedi şoför. En eskisi yirmi yıllıktı yapıların. Birden tarihi düşündüm. Tarih, insanın yeryüzünde görünmesi, doğa egemenliğine adaylığını koyması ile başlayan ve yeryüzünden silininceye kadar değişerek sürecek hayatın bütününü kapsayan bir olguydu. İnsanoğlunun her alanda yaptığı işleri, gelişmeleri, ilerlemeleri, icatları, toplumlardaki yükselme ve alçalmaları, savaş ve hastalık dönemlerini, yarattığı uygarlıkları, mücadeleleri saniyesi saniyesine, hiç bir şey atlamadan sayfalarına kaydeden bir defteri kebirdi. Somutluğun soyuta dönüştüğü, birikimlerin ve her çeşit üretimlerin değerlendirildiği, içinden insanla dünyaya ilişkin hikayelerin çıkarıldığı bir malzeme yığınıydı. Bu yığına boyuna yaşantılar ekleniyordu, eklenecekti. Sadece, önemli sayılan -önemlinin kısıtlanışı, sınırlandırılışı, anlamından kaydırılıp daraltılışı- durumları, İsa'dan önce İsa'dan sonra gibi dönüm noktalarını kalın çizgilerle sunan kitapların yerini (tabletler, yazıtlar da dahil) Homeros'tan bu yana edebiyatçıların yapıtları, masallar, destanlar, şiirler, oyunlar, romanlar, hikayeler almıştı. İnsanın geçmişini, bugününü, geleceğini bu tür yapıtlarda bulmak ve oralardan çıkarmak, yeniden ve doğru olarak yorumlamak, eksiksiz bir insanlık serüvenini sağlam temeller üzerinde yükseltmek mümkündü. Edebi yapıtlar bir bakıma yaşananı ölümsüzleştiren canlı belgelerdi. Bu nedenle edebiyatçıya büyük bir iş düşüyordu. Sorumlulukları müthişti. Bugünü yarına hiç bir konuda dalga geçmeden, -bu yazılır şu yazılmaz- seçmesini yapmadan aktarmak zorundaydı... Zihnim ansızın bulandı ve düşüncelerim birbirine karıştı. Bir sigara tellendirdim. Ağaçlar yemyeşildi. Rüzgar esiyor, akasyaların beyaz salkımlarından dağılan mis gibi kokular burnuma çarpıyor, başımı döndürüyordu. Gözlerimi kamaştıran güneş alnımı ısıtıyordu. Çocuklar top oynuyor, uçurtma uçuruyorlardı. İçlerindeki analarının, babalarının varlıklarından kaynaklanan körpe evrenlerde duygular kaynaşıyor, bilmenin, görmenin, anlamanın ve öğretmenin eşsiz tadıyla yaşamanın derinliklerine olgunlaşa olgunlaşa akıyorlardı. Bir zaman üzüntüyle, kaygıyla seyrettim memleketimizin küçük temsilcilerini ve "Tanrım onları her türlü beladan koru yüreklerini acılarla karartma, ocaklarını söndürme!" dedim. Kok kömürü kümesinin birkaç adım ilerisinde ayaküstü söyleşen orta yaşlı adamlar topluluğuna yaklaştım, selam verdim, sokağı sordum. Uzun boylusu, kasketlisi hac işi bir tesbihi çekiyordu. Kolumu tuttu dostlukla. "Şu bayırdan aşşaa gidecen, sağa sapacan!" Bu yakınlığından etkilendim, gözlerim yaşardı, teşekkür ettim, el salladım; Ajda Pekkan'ın (Aman Petrol) şarkısını ve ayak seslerimi dinleyerek, Ajda Pekkan'ın kışkırtıcı bel kıvırmalarını, omuz atmalarını hayal ederek indim yokuşu. Adresteki apartmanın taze çimenle kaplı bahçesinde biri genç, güzel, dolgun, ötekiler geçkince üç kadın birbirlerinin işiteceği seslerle söyleşiyorlardı. Gözlüklü ve hırkalı, tığlarla örtü kenarı işliyordu. Sepetli bir motosiklet ürkütücü patpatlarla toz kaldırarak geçti. Demir kapıyı ittim. Hol karanlıktı, film başlayınca sinemaya girenler gibi karanlığa alışıncaya kadar sakınarak sürüdüm ayaklarımı, kibriti çaktım, numaraları, adları okudum. Dinçer Sezgin yoktu. O sırada öteberi doldurduğu sepetiyle beliren ve düşürdüğü Sana paketini eğilip alan kapıcı, "Kimi aradınız?" dedi.

"Dinçer Beyi."

"Alt katta. Durun sesleneyim!"

"Sana bol mu?"

"Üç tane zor alabildim. Her şey berbat, canımız cenderede."

"Düzelir." dedim.

"Hiç umudum yok, belki biz öldükten sonra..." dedi, karanlığın koyulaştığı basamaklarda tak takları bırakarak en alt kata vardı, kapıyı yumrukladı. "Dinçer Beey, misafiriniz var."

Gün ışığı aydınlattı taşlığı ve Dinçer Sezgin'in sıktığı pilli fenerin sarı yuvarlakları duvarları taradı. "Muzaffer abi, sen misin?"

"Benim ama sana nasıl ulaşacağım? Öyle uzaksın ki...."

Güldü yüzünü görmediğim Dinçer Sezgin. "Abi, şarkıdır o." Feneri oynattı. Epeydir silinmemiş trabzanı kavradım. Bir maden kuyusunun rutubetli derinliğine iniyordum sanki. "Orfe'nin sevgilisini aradığı cehenneme benziyor." dedim.

"Neye, neye?" dedi.

Aklıma başka bir şey geldi. "Yedi kat yerin dibindeki masal dünyasını andırıyor."

"Ama burası cennet gibidir."

Üç, dört, sekiz, derken kucaklaştık, ayakkabılarımı çıkardım, terlik giydim. Küçük bir salona aldı beni. Dayalı döşeliydi. Koltuklar, kanepeler, sehpalar, karşılıklı iki kitaplık, pencere önünde bir çalışma masası, üstünde telefon... İliştim. Sigaramı yaktım. Geniş, ağaçlıklı bir bahçeye bakıyordu salon. Bahçedeki ağaçların yaprakları pır pırlanıyordu.

(DEVAM EDECEK)

M.Belge ve H. Yavuz «Sanatta Gerçekçilik» tartışmasını sürdürdüler

MURAT BELGE

HİLMİ YAVUZ

İSTANBUL (ÖZEL)

Murat Belge ve Hilmi Yavuz, geçtiğimiz hafta içinde, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi konferans salonunda, daha önce aynı yerde yapılan bir açık oturumda başlattıkları "Sanatta Gerçeklik" tartışmasını sürdürdüler.

Bu kez üç saat süren tartışmalar, Belge'nin, Yavuz'un savunduğu Lukacs'ın tezlerine eleştiriler yöneltmesiyle başladı. Belge Lukacs'ın örneğini Fransa ve İngiltere tarihinde bulan klasik bir tarih anlayışını (kapitalizmin, feodalizmi izlemesi) benimsediğini, edebiyat eserlerine de bu tarihsel gelişim modelini ne denli iyi yansıtıp yansıtmadığı açısından baktığını söyledi. Dolayısıyla Lukacs'ın tarihsel gelişimi kendi modeline uymayan toplumlardan iyi roman çıkmayacağı şeklinde değerlendirmelere ulaştığını belirtti. Lukacs için Balzac ve Tolstoy, biraz da Stendhal'ın dışında iyi romancı bulunmadığını anlatan Belge, Lukacs'ın gerçekliğe bakışının da bu "tipik tarih" anlayışıyla, "historisizm"i ile sınırlı kaldığını, kendisinin ise bu bakışı doğru bulmadığını, eleştirdiğini açıkladı.

Yavuz, Belge'nin tipiklik ve "historisizm" konusunda Lukacs'a yönelttiği eleştirilere katıldığını, ancak Belge'nin yeterli bir değerlendirme yapamadığını söyledi. Yavuz, Belge'nin Lukacs'ı 19. yüzyıl Avrupa toplumunu merkez alır gösterirken, onun toplumların geçmiş tarihlerine ve edebiyat yapıtlarına Marksçı bir anlayışla yaklaştığını görmezden geldiğini belirtti. "Lukacs, Homeros'a da kendi döneminde tipik olanı yakaladığı için dikkat çeker" dedi. Lukacs'ın Belge'nin eleştirdiği tarih anlayışının "Şeyleşmiş yapıların tarihi" olduğunu, Homeros döneminde birey ile nesne arasındaki kültürel birliğin (saydamlık), günümüzde ortadan kalktığını vurguladı.

Belge, Yavuz'un sorunu "yabancılaşma" (şeyleşme) olgusuna getirdiğini, kendisinin kapitalizme atfedilen olguyu pek önemsemediğini, bunun nazik bir konu olduğunu, geçmiş yüzyıllarda da aynı olguya rastlandığını söyledi. Daha sonra Belge, kabul edilmeyen doçentlik tezinde savunduğu "Sanat bir üretimdir" şeklindeki görüşlerini açıkladı. Üretimden bir şeyi değiştirme, dönüştürme işlemini anladığını belirten Belge, sanatın da varolan ideolojiyi alıp değiştirme olgusu olduğunu savundu. Örnek olarak aynı konuyu işleyen iki İngiliz yazarından Marlowe'un varolan ideolojiyi yansıtırken, Shakespeare'in bunu dönüştüren, buna yeni bir gözle bakan bir eser verdiğini anlattı.

Belge'nin tezleri karşısında Yavuz, "üretim olarak sanat" yerine "ideoloji olarak sanat"dan söz etmek gerektiğini ileri sürdü. Sanatta kullanılan malzemenin, örneğin resimde yağlıboyanın egemen ideoloji tarafından belirlendiğini, yani üretimin ideolojiye indirgendiğini savundu. Belge ise o malzemeyi kullanarak varolan ideolojiye karşı bir sonuç elde edilebileceğini söyledi. Yağlıboya kullanan Velaskez'in resimlerini göstererek, bunların geleneğin bütününü sorguya çektiğini belirtti.

Murat Belge ile Hilmi Yavuz arasında derinleştirilen "Sanatta Gerçekçilik" tartışmalarının sürdürüleceği öğrenildi.

İmza töreninden bir an (Sağdan): Aziz Nesin, Dritero Agolli, çevirmen, Niko Nikola (Arn. Yaz. Bir. 2. Bşk.)

TYS ile Arnavutluk Yazarlar Birliği arasında kültür anlaşması imzalandı

İSTANBUL(ÖZEL)

Arnavutluk Halk Sosyalist Cumhuriyeti Yazarlar Birliği ile Türkiye Yazarlar Sendikası arasında karşılıklı kültür anlaşması imzalandı.

İmza töreninde konuşan Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı Aziz Nesin, SSCB, Bulgaristan, Romanya ve Çekoslovakyadan sonra 5. Kültür Anlaşmasını imzaladıklarını kaydederek, yakında Federal Almanya ve Yunanistan Yazarlar Birlikleri ile de anlaşma imzalayacaklarını açıkladı.

Öte yandan Arnavutluk Yazarlar Birliğinin dünyada ilk kez bir kültür anlaşmasını Türkiye ile imzaladığını belirten Aziz Nesin, Arnavutluk gezisiyle ilgili izlenimlerini anlattı.

Daha sonra bir konuşma yapan Arnavutluk Yazarlar Birliği Başkanı Dritero Agolli her yazarın amacının insanlar ve halklar arasındaki ilişkilerin daha sağlam temellere oturması olduğunu söyledi. Agolli ayrıca gerçekçi yazarların gericilikle işbirliği yapmadıklarına işaret etti. Agolli toplantıda söylenenlerin eylemlerle de kanıtlanmasını istedi.

Daha sonra imzalanan dostluk anlaşmasında her 2 yılda bir her iki tarafın 2'şer yazar göndererek 15'er günlük bir gezi düzenlemesi öngörülüyor. Anlaşmaya göre taraflar birbirlerine karşılıklı edebiyat dergileri gönderecek, karşılıklı görüşmeler yapacak ve çevirileri destekleyecek.

İmza töreninden sonra Aziz Nesin, Agolli'ye değerli bir türkuaz toprak tabak hediye etti.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

«Kağıt» programı «Yorum var» gerekçesiyle yayından kaldırıldı

Kağıttan devlet desteğinin çekilişinin ve yapılan zamların kitap ve gazete basımını olumsuz etkilediğini inceleyen program, bunun kültürsüzleşmeyi getireceği fikrini verdiği için sansüre uğradı.

Son günlerde yerli yapımlar içerisinde yöneticilerin düşüncesine uygun düşmeyen sosyal içerikli programların büyük bir bölümü ya sansüre uğruyor ya da yayından kaldırılıyor.

Geçtiğimiz perşembe günü eğitim şubesi yapımcılarından Necmettin Varil tarafından gerçekleştirilen "Kağıt" adlı program haftalık çizelgede yer aldı. Denetimciler tarafından yayınlanır oluru alan program TV Daire Başkanı Erdinç Sağlam tarafından izlenerek yayınlanması sakıncalı bulundu.

TV Daire Başkanının programın kaldırılması konusundaki gerekçesi şu: Programda "yorum" yapılmış. Diğer bir gerekçe ise "Yıllık kağıt üretimimiz doksan bin ton civarındadır, oysa dört büyük gazetenin yüz bin ton üzerinde kağıt tüketimi söz konusudur. Sürekli sayfa sayıları yüksek olan bu gazetelerin ekleriyle, reklam ve dedikodu sayfalarıyla kağıt dış alımının yaratıcılarıdır" sözleri olmuştur.

"Efendim nereden biliyorsun, kanıtlaya bilir misin şu söylediklerini" diyor Sayın TV Daire Başkanı Erdinç Sağlam.

Ayrıca toplumsal bilinçlenmemizin temel unsurlarından olan gazete ve kitabın yayınında kağıdın önemi büyüktür. Bu alanda sübvansiyon döneminde kağıdın büyük bir ticari mal olduğu, böyle bir unsurun üreten ile tüketen arasına girmesi gerektiğini vurgulayan, yani vurguncuların aradan çekilmesini isteyen bir program olması "Kağıt"ın yayından kaldırılmasına etki eden unsurlardan biriydi.

Yasaklanan veya yayından kaldırılan her program için "önümüzdeki günlerde ekrana gelecek" diye söz veren TV yetkilileri "Kağıt" programı için de aynı şeyleri söylemekle yetiniyorlar.

18.05

Siyah İnci

Elmas satılıyor

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan bölümünde Siyah İnci, Elmas Frederick kasabasının yakınlarında büyük bir çiftliğe satılar. Orada Siyah İnciyi zor günler beklemektedir.

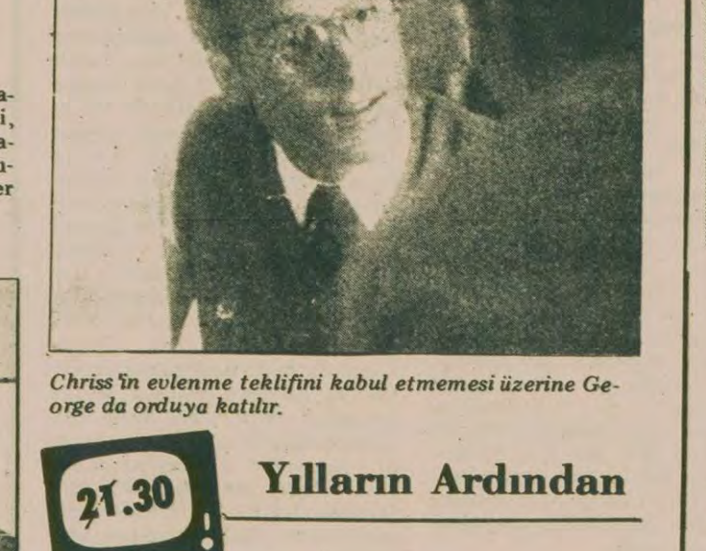

Chriss'in evlenme teklifini kabul etmemesi üzerine George da orduya katılır.

21.30

Yılların Ardından

Savaş başlar, grup dağılır

Savaşın başlamasıyla birlikte 5 gencin üniversite arkadaşlığı da sona erer.

Russ deniz kuvvetlerine yazılarak şehri terketmiş, Russ'tan hamile kalan Chriss kendisini başından beri seven çalışkan George'u reddederek hırslı Dal ile evlenmiştir. Ancak Dal Chriss'in bebek beklediğinden habersizdir. Chriss'in evlenme teklifini kabul etmemesi üzerine orduya başvuran George piyade olur ve denizaşırı bir ülkeye gönderilir.

Hava kuvvetlerine katılan Terry Almanlar tarafından tutuklanır ve Gestapo'nun eline düşer. Buradan kurtulmayı başaracaktır ama askere gitmeden önce evlendiği karısı Ann bir başkasıyla ilişki kurmuştur.

Beşinci Harward'lı Jean'ın ise dizinin ilk bölümünde De Gaulle ile birlikte ülkesini kurtarmaya giderken öldüğünü öğrenmiştik.

YAPIMCILAR TV İÇİN NE DİYOR?

«Yerli yapımlar için asgari koşullar sağlanmalıdır»

Dış kaynaklı filmlerin yayınlayıp, kültür emperyalizminin ülkemize germesine, yayılmasına izin vermemeliyiz. Kültürel kalkınmamız için bu ilk koşuldur. Yalnız, bu "yabancı kaynaklı yapımlara karşıyız" demekle sağlanamaz. Yerli drama yapımları için asgari koşullar sağlanmalıdır. Bunlar:

a) Televizyon pahalı bir oyuncaktır. Bu nedenle de "Bir dizi kaç paraya çıkar?" şeklindeki sorular anlamsızdır. Demekki kesenin ağzını açmalıyız.

b) Personel tüm özlük haklarına kavuşturulmalıdır.

c) Prodüktörlerin parasal sıkıntılarının önüne geçilmelidir. Maaş, tazminat, harcırah, ikramiye ve ek çalışma ücretleri yeniden ayarlanmalıdır. Eline yeterince para geçmeyen bir prodüktör sağlıklı çalışamaz.

d) Yapım için tüm olanaklar sağlanmalıdır. Kamera, kurgu, laboratuvar, kopya, baskı, seslendirme, film çekimi koşulları, yemek ve otel sorunları çözümlenmelidir.

e) Drama ekiplerinin eleman eksiklikleri süretle giderilmeli, geçici görevlerle bu işi yürütmeye çalışılmamalıdır.

f) Drama yapanları özendirmeli ve desteklemelidir. İyi program yapanlara verilmek üzere prim sistemi getirilmelidir.

g) Yöneticiler yapılan yerli dramalara karşı hoşgörülü olmalıdır. İlk yapılanların aksaklıklarını hoşgörü ile karşılamalı, filmin eksikleri yüzünden prodüktörü suçlamamalıdır. Dünya sinemasına baktığımızda çok iyi filmler yapan birçok ustanın çok kötü filimlerinin de olduğu gözümüzden kaçmıyor. Bu nedenle de yapılan her yerli dramanın "başyapıt" olmasını beklememeliyiz.

h) Bürokratik engellere karşı, en azından genelgelerle, yönetmeliklerle gerekli tüm önlemler alınmalı, böylece bürokrasinin prodüktöre ilk kurşun atan kurum olması önlenmelidir.

ı) Yerli yazarlarımızı, sanatçılarımızı özendirmeli ve desteklemeliyiz.

Bu işe ilkin gönül vermek gerek. Daha sonra da yılmadan çalışmak ve bu işin peşini bırakmamak. Şu anki yayın saatleri azaltılmalıdır. Günde 2-3, tatil günlerinde 3-4 dış kaynaklı dizi yayınlamak yerine yayın saati azaltılarak başlangıçta yabancı yapım oranı düşürülmeli, yerli yapımlar arttıkça da yabancı yapımlar kaldırılmalıdır. TRT Kurumu kendi yayın politikası doğrultusunda tutarlı çalışmalarını sürdürürken, izleyici de bu yolda şartlanmaya çalışmalıdır. Yabancı dizileri sürekli hoşgörü ile karşılayan, bu hoşgörüyü yerli dizilere göstermeyen izleyici yerli yapımı desteklemeye zorlamalıdır.

Bu denli işe yürek koyabilmek gerek. Ancak bu denli yürekli olursak, kültür emperyalizminin ülkemizde yayılmasına engel oluruz. Ülkemizin 70 sente muhtaç olduğu bir dönemde yabancı dizilere avuç dolusu döviz ödemenin yurtseverlikle bağlantısı olduğu söylenemez. TRT bu konuda doğru yola girdikçe, basını da, izleyiciyi de yanında bulacaktır. Televizyon prodüktörlerinin de bu konuda dirayetli, çalışkan olmaları ve yerli yapım konusunda hiç bir ödün vermemeleri gereklidir. Şimdiye değin hiç bir konuda biraraya gelemeyen televizyon prodüktörlerinden ulusumuzu ilgilendiren bu önemli konuda daha duyarlı olmasını beklemekteyiz.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

itiraf.3

«DAVADAN DÖNEN» ADNAN ÖZÇİFTÇİ ANLATIYOR

«Çorum ÜGD Teşkilatında Başkan, şahsi meselesi olan bir arkadaşı bir olaya gönderdi. Arkasından da polisi gönderip burası kurşunlanacak diyor. Polis gidip arkadaşı yakalıyor»

«Silah almak için, MHP İstanbul İl İkinci Başkanı Yılma Durak'la görüştüm»

«Bizi Yılma Durak'la tanıştıran Hüseyin Bakırcı her gidişimizde 500, 800, 1000 lira veriyordu. Tabii bu harçlık niteliğinde veriliyordu»

"Doğunun Başbuğu" olarak bilinen Yılma Durak, şu anda MHP İstanbul İkinci Başkanlığı görevini sürdürüyor.

"Davadan dönen" Adnan Özçiftçi, MHP'lilerin gençleri yanına çekmek için neler yaptıklarını şöyle anlatıyor:

A.Ö — Okulda çoğunluğu sağlamak için bir takım yollar izledik. Yeni gelen birinci sınıfları kendimize çekmek, kullanmak daha kolaydı. Çünkü o şahıs okula yeni gelmiş her şeyden habersiz toy bir delikanlıydı. Çocukluktan delikanlılık çağına geçmek üzere olan bir kişi. Bu çocuklar birtakım heveslerle doludur, kendilerini topluma kabul ettirmek için. Sivillikten askerliğe geçişte hele yabancı bir ortama geldikleri için askeri okuldaki şahıslarla arkadaşlık kurmak kolaydı. Her grup birinci sınıfların yatakhanesine giderdi. Orada kendi hemşerileriyle genellikle arkadaşlık kurarlardı. Bunları dışarda sinemaya, çay bahçesine götürürdük. Çay bahçelerinde onların nelerden hoşlandığı tespit edilirdi. Hoşlandığı şeyleri onlarla beraber yapmaya çalışırdık. Mesela kağıt oynamanın hastasıdır. Onunla bir kişi ilgilenirdi. Devamlı hafta sonları gidip kağıt oynardı. Yine o kişinin bazı şeylere karşı zaafı vardır. Her faaliyette o arkadaşların yanına gönderirdik, git işte falan abi seninle ilgilenir gibisinden. O arkadaş ordan onunla iyice arkadaş olurdu.

Kitabevine gidiş

Bu arkadaşlık, neticesinde gene bunları daha çocukluktan gençliğe geçtikleri için biraz büyümüş göstermek amacıyla dışarda, mesela Ahmet abinin oraya götürürdük. Bu yayınevi sahibinin, oraya gittiğimiz zaman çocuk gene değişik bir ortam içine giriyor. Orda başka şahıslar da vardı, onlarla tanıştırırdık. İşte bu da bizim genç arkadaşımız gibisinden. Bu şahıs orada yine birtakım duygulara kapılırdı. Onu götüren şahsa daha çok bağlanırdı. Zamanla bunlara güncel olaylardan bahsedilirdi. İki üç ay sonra bu devreler atlatıldıktan sonra sağ basın alınırdı bunlara. "Bak işte yahu memleketi bölmek istiyorlar. Şu komünistler yok mu Allah belalarını versin. Gerçi her iki tarafın da belasını versin de bu komünistler illet oldu başımıza" gibisinden daha kendimizi ortaya çıkarmıyorduk. Ülkücüyüz falan demek yoktu. Zamanla artık aşılanmaya başlardı. Her olaydan ona bir pay biçerdik. İşte yarın bir gün senin de başına gelebilir gibi, bilmem ne gibisinden ve o şahıs yavaş yavaş komünistlere karşı soğurdu. Hani bu akım kötü diye kendi kendine telkin ederdi. Sonra ona bahsetmeye başlardık. Mesela bak Rauf Tamer'in yazısını kesip götürür, bak "Rauf abimiz ne güzel yazmış, helal olsun şu adam çok güzel yazıyor" gibisinden. Yine dışarı götürürdük, bunları arkadaşlarla tanıştırırdık. Ve böylece devamlı 5-6 ay aynı şekilde üzerlerine eğilirdik.

«Ülkücü propaganda»

Sonra bunlara ülkücülüğün ne olduğunu anlatmaya başlardık. Tabii bu girişimler çok önemlidir. Birdenbire pat diye ülkücülük iyidir denmez. Yavaş yavaş şu ülkücüler ne istiyor, acaba gibisinden bunların fikirlerini hiç araştırmadım derdim. Ama iyi şeyler istiyorlar herhalde, baksana vatan, millet, din, ahlak diyorlar. Ve böylece yavaş yavaş onun üzerinde empoze edilme yollarına giderdik. Bir de ortaokuldan benim gibi yetişmiş kişiler gelirdi. Ortaokulda bu işlerle az çok ilgilenmiş. O şahıslara direkt açılırdık. O şahıslarda kendi arkadaşları arasında direkt yayılma politikası güderlerdi. Yine para mara ihtiyaçları olduğunda biz kendi bütçemizden para yardımı yapardık.

— *Başka neler yapardınız?*

A.Ö. — Dayak atarak veya onları tahrik edici sözler söyleyip bize karşı saldırtmak ve bunun neticesinde biz onları döversek orada biz haklı görünürdük. Bize o saldırdı önce.

Vadedilenler

— *Peki size neler vadediyorlardı?*

A.Ö. — Vadedilenlerin başında ilerki hayatımız geliyordu. İlkönceler bize taviz vererek başladılar. "Siz merak etmeyin okuldan atılırsanız, biz kurtarırız. İşte Kuzey Deniz Saha Komutanlığında adamlarımız var" gibisinden laflar söylerlerdi.

— *Kim söylüyordu bunları?*

A.Ö. — Hüseyin Bakırcı, Mustafa Diker. Bu Harp Okullular bize devamlı bunu söylerlerdi.

— *Bunlar Hava Harp Okulu öğrencisi mi?*

A.Ö. — Aslında üniversitede okuyorlar. Biri Çapa Tıp Fakültesinde öğrenci, biri de İDMMA'da idi.

— *Çapa'da olan Hüseyin Bakırcı mı?*

A.Ö. — Hayır öbürü... Mustafa Diker Çapa'da. Bu şahıslar bize tavizlerden vaatlere geçtiler.

— *Bunlarla Milli Hareket Yayınevinde tanışmıştınız değil mi?*

A.Ö. — Milli Hareket Yayınevinde tanımıştık. 28 Ocağa kadar üniversite imtihanlarına başvurmak gerekiyordu. Bizim okulda da üniversiteye girmek yasaktı, komutan tastik etmiyordu. Bunu danıştık onlara. Bunlar biz sizin işinizi yaparız dediler. Lise diploması alırız sizlere. Nereden alacaksanız dedik. Konuşalım, ondan sonra hallederiz dediler. Selçuk Atar diye bir şahısla tanıştık. Zannedersem İstanbul'da Mali Bilimler Yüksek Okulunda okuyor. Bu şahıs olur dedi. Nereden alacağız dedik, anlattılar. Turan Emeksiz Lisesinden diplomayı alacaklardı.

— *Malatya'daki Turan Emeksiz Lisesinden mi?*

A.Ö. — Malatya'daki Turan Emeksiz Lisesinden. Bu şahıs da Malatyalıydı. zaten. Ne yapmamız gerekir dedik. Bize gittiler o formdan aldılar. Kılavuzdan aldılar. Formu beraberce doldurduk. Daha sonra onlara verdik. Biz götürür yaptırırız dediler. Sonra sorduğumuzda tamam yapıldı, şeklinde cevap aldık. Daha sonra yeniden bir haber gelmiş. Turan Emeksiz Lisesindeki kadro daha sağlamlaşmamış. Tabii biz güveniyorduk bu şahıslara. Bu lise diploması işine biz kendimizi iyice güvendirmiştik. Kendi kendimize telkin etmiştik lise diplomasını alacağız diye. Tabii lise diploması alacağımız vadedilince, o zaman daha pervasızca hareket etme durumu ortaya çıkıyordu. Diyorduk, nasıl olsa lise diplomamız hazır, okuldan atılırsak ne olur gibisinden bir düşünce uyanmıştı.

Silah alma vaadi

Vadedilenlerden biri de silah mevzuu idi. Biz size silah veririz dediler, siz hiç merak etmeyin. Bu konuda Yılma Durak'la tanışmıştık. Şu anda MHP İstanbul İl İkinci Başkanlığını yapıyor. Hüseyin Bakırcı ondan temin ederiz dedi. Eğer sizin başınız belaya girerse, biz size derhal temin ederiz dedi. Ve böylece o mevzuyu kapattık orada. Tabii bu vaatleri aldıktan sonra biz iyice pervasızca hareketlere başladık. Her başımız belaya girişinde abi böyle böyle oldu tamam siz hiç merak etmeyin derlerdi bizi gönderirlerdi.

— *Peki bu Yılma Durak Doğunun Başbuğu olan Yılma Durak değil mi? Böyle silah temin ettiğini somut olarak örnekleyebileceğin bir iki şey var mı?*

A.Ö. — Görmedim fakat bize söylediler. Şu şekilde söylendi. Biz soygun yapmak fikrini ortaya attık, tabii bu başlangıçta oldu. Daha her şey planlanmamıştı hiç bir şey yoktu ortada, biz sadece orada teşkilatın parasızlığından bahsedilince şaka ile karışık soygun yapalım dedik.

— *Kimdi parasızlıktan bahseden?*

A.Ö. — Hüseyin Bakırcı ve yanındaki arkadaşları. Şöyle dediler: "Siz şimdilik böyle işlere girişmeyin, Yılma Beyin çetesi var bu işleri yapıyor". Yılma Bey dururken herhalde size iş düşmez dediler. Ondan sonra Yılma Beyle tekrar görüştük. Yılma Bey 'arkadaşlar siz şu anda henüz bir harekete geçmeyin, biz bu işlerle ilgileniyoruz' dedi. 'Sizin başınız belaya girerse biz size her kolaylığı gösteririz, istediğiniz şeyleri veririz' dedi.

«Yılma Durak'la nasıl tanıştık»

— *Yılma Durak'la konuşmanız nasıl oldu?*

A.Ö. — 26 Şubat 1980 Salı günü tanıştık, Yılma Durak'la. Zaten bu lafları da o zaman söylemişti bize. 26 Şubat Salı günü saat zannedersem 4 civarıydı.

— *Bu çocuklar aracılığıyla mı tanıştınız?*

A.Ö. — Hüseyin Bakırcı aracılığıyla tanıştık.

— *MHP İl binasında mı konuştunuz?*

A.Ö. — Erol Taş'ın kıraathanesi var Sarayburnu'nda orada oturuyorduk. Hüseyin çıktı, "Ben bir yere telefon edeceğim" dedi. Telefon etti ve geldi. Biraz bekleyin Yılma Bey gelecek dedi, onla tanıştıracağım sizi. Yılma Bey geldi. Silah mevzuunda siz bir şey yapmayın, merak etmeyin dedi. Başınız belaya girdiği zaman biz size istediğiniz şeyi veririz dedi. Ondan sonra okulda daha sıkı çalışmamızı ülkücü hareketin güçlenmesi gerektiğini söyledi.

— *Ne gibi vaatler almıştınız?*

A.Ö. — Lise diploması vardı. Silah verilebileceği hususu vardı. Okuldan atılırsak tedbir alınacağı hususu vardı. Okuldan atılırsak bize iş bulunacağı, başımız belaya girdiğinde bizi saklama vaatleri gibi bir takım vaatleri vardı.

«Para alıyorduk»

— *Para alıyor muydunuz?*

A.Ö. — Parayı parça parça Hüseyin'den alıyorduk. İlkönce annemin vefatında 15 Aralıkta Hüseyin'le karşılaştık. Daha önceden de tanışıyorduk. O gün annemin vefatı için Muzaffer arkadaşla birlikte Çorum'a gidecektik. Bu sırada Kadıköy'de Hüseyin'le karşılaştık. Başın sağolsun dedi. Beraber gittik bize yemek falan ısmarladı. 600 lira kadar hesap ödedi. Ondan sonra çıktık, paramızın olup olmadığını sordu. Bizim paramız vardı, fakat 500 lira daha verdi lazım olur diye. Ondan sonra tekrar karşılaştık. Üniversite kılavuzları alınırken. Onların parasını yine Hüseyin verdi. Sınav harcını yine Hüseyin yatırdı. Sonra her gidişimizde cebimize 500, 1000, 800 lira gibi değişik miktarlarda para veriyorlardı. Tabii bu harçlık niteliğinde veriliyordu. Cabbar da bizim yanımıza her gelişinde harçlık niteliğinde para veriyordu. Tabii bu alınan paraların harcanması konusunda da arkadaşlarınızı gezdirirsiniz gibi konular yer alıyordu. Yani ülkücü arkadaşlarımızı alacağız gezdireceğiz.

— *Tahminen ne kadar böyle para verdiler?*

A.Ö. — 5-6 bin civarında.

— *Sizde okulda bunları harcıyorsunuz?*

A.Ö. — Harcıyoruz, arkadaşların eğlencesinde vs.

— *Öğrenciler hiç sormuyorlar mı para nereden geliyor diye?*

A.Ö. — Biz zaten onu harcarken kendi cebimizden harcamış gibi oluyorduk. Arkadaşlar bir şey hissetmiyordu. Fakat biz onlara sorduğumuz zaman onların verdiği cevap şuydu. Biz Allah için yapıyoruz derlerdi. Allah rızası için size para veriyoruz. Biz sadaka mı alıyoruz derdik. Yok, öyle bir şey aklınıza gelmesin derlerdi, savuştururlardı. Hani biz borcumuz var ödeyelim dedik. O zaman mani oldular ödenmez dediler bu para.

— *Hüseyin Bakırcı'ya nereden geliyor bu para? O da öğrenci değil mi?*

A.Ö. — O da bir öğrenci Babasının da maddi durumu yerinde sayılmaz. Ailesini geçindirebilecek durumda bir bekçiymiş. Onların da okul içinde teşkilatları vardı. Arkadaşlarından para topluyorlardı. Belli bir aidat 100 lira, 200 lira, 50 lira. Dışardan başka nerelerden para alıyorlardı, bilmiyorum orasını. Ama bize aidatlardan verdiklerini söylüyorlardı.

Soyguna karar veriliyor

— *Soyguna teşvik edildiniz mi?*

A.Ö — Teşkilatın parasızlığı konuşulurken, parasızlıktan bahsediliyordu. Konu nerelerden temin edilebileceği hususuna geldi. Şimdi nereden temin etmelliydik. Okulda okuduğumuz için çalışmamız imkansız birşey. Başka ne yapabiliriz? Zorla para toplayamayız okulda. Dedik ki Allah rızası için soygun yapalım. Tabii Allah rızası için yapıyoruz soygunu. Bu fikrimize katıldılar.

— *Kim katıldı?*

A.Ö. — Hüseyin Bakırcı, Mustafa falan. Onlarla konuşuyoruz... Bu fikrimize katıldılar. Allah rızası için soygun yapacağız. Askeri öğrenci olduğumuz için de bizden kimse kuşkulanmaz. Soygunu nasıl yapacaktık? En önemli husus buydu. Soygun yaparken silah lazımdı. Belli bir kılık kıyafet lazımdı. Ve saklanacak yer ayarlamak gerekiyordu.

— *Bir süre önce Çengelköy'de belediye otobüsü tarandı, 5 kişi yaralandı. Acaba bu olayın Assubay Okulundaki sizin teşkilatla alakası var mı? Çünkü kurşunlayanlar belli sağcı, kurşunlananlar solcu.*

A.Ö. — Bizim okulun öğrencileri şu anda öyle bir harekete geçemezler. Gerçi eyleme geçmek için silah bulması kolaydır. Fakat daha o nitelikte öğrenci çok az. Olsa da iki kişi ya çıkar ya çıkmaz. İki kişi kadar var. Daha önceden zaten eylem yapabilecek nitelikte 4 kişiydik. Muzaffer'le ben okuldan ayrıldık, geriye iki kişi kaldı.

— *Şimdi Muzaffer de ayrıldı mı okuldan?*

A. Ö. — Ayrıldı. O da atılacaktı. İkimiz zaten aynı oyuna geldik.

— *O nerede şimdi?*

A.Ö. — İzmir'de.

— *Onun teşkilata karşı tutumu nasıl?*

A.Ö. — O teşkilattan soğumadı. Çünkü olayları daha değişik açıdan değerlendirdi. Kişilerin olayları değerlendirmesine göre tabi yolunu da çizer. O olayları bambaşka açıdan bizim hatamız kendi hatamız olarak değerlendirdi. Biz hatalıymışız bu işlere girmek aslında iyi imiş. Aslında herşey iyiymiş de, mesela niye kitap dağıtırken yakalanmışız veya niye üzerimizde kitap listesi bulundurmuşuz veya ne bileyim niye böyle şeyler yapmışız gibisinden kendimizde bulurduk hatayı. Teşkilata toz kondurmazdık. Yapılan olaylar da zaten normal geldiği için adam öldürmek, banka soymak ya da başka olaylar bunlar normal hayatımızın akışı içindeydi. Bunları gözönünde bulundurmak onlar için pek önemli değildi.

Teşkilattan silah istiyorlar

Silah mevzuunu Muzaffer'le beraber düşündük. Silahı nereden temin etmeliydik. İlk önce teşkilattan temin etme düşüncesi geldi. Gidip konuştuk. Hüseyin Bakırcı silah verebiliriz dedi. Nereden alacağız dedik Yılma Bey aracılığıyla alabiliriz dediler. Daha Yılma Beyi o zaman tanımıyorduk. Yeniden okula döndük. ve teşkilatın vereceği silahları düşünmeye başladık. Bize nasıl silah verebilirlerdi. Verecekleri silahlar eylemlerde kullanılmış silahlardı. Herhalde bize silah verirken temiz bir silah getirip verecek değillerdi. Biz de bu silahları kullanmadan önce yakalanırsak düşüncesi uyandı. Peki ya bu silahları kullanmadan yakalanırsak ne olacak. O zaman balistik muayene neticesinde işlenen suçlar ortaya çıkacak ve direkt bizim üzerimize yıkılacaktı. Muzafferle ikimiz okuldan çok firar eden birer öğrenciyiz. Firar ettiğimiz günlerde nerede olduğumuzu da belki ispat edemiyecektik ve böylece başımız belaya girecekti veya silahı verip bizi yakalatabilirler düşüncesi uyandı. Çünkü bir arkadaşımızın başına böyle bir olay 'gelmişti. Okulda değildi bu arkadaş. Ve teşkilattan silah almaktan vazgeçtik.

— *Yani ona da silah verdiler sonra da yakalattılar öyle mi?*

A.Ö. — Yakalattırdılar.

— *Niye yakalattılar. Davadan dönme gibi birşey mi vardı?*

A. Ö. — Davadan dönme diye birşey yoktu. Şube Başkanıyla şahsi bir mesele vardı. Arkadaşı olaya gönderiyor, arkasından da polisi gönderiyor ve burası kurşunlanacak diyor. Arkasından giden polis arkadaşı yakalıyor.

— *Hangi teşkilatta oldu bu?*

A.Ö. — Çorum ÜGD teşkilatında. Burada Çorum ÜGD ile ilgili bir olayı daha aktarayım. Ben Aleviyim. Çorum teşkilatı İkinci Başkanı Mustafa Amasyalı ile bir kere tartıştık. Bana kızılbaş diye sataştı. Alevi olduğum için bana güvenmediğini belirtiyorlardı.

Yarın: «Okuldan mezun olan ülkücülerin listesi Gölcük'teki şefe bildiriliyordu»

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

İLKÇAĞ İŞKENCELERİ -3

Spartaküs Romalı tutsaklara bir şey yapmamıştı ama yenilince Romalılar 6 bin kişiyi çarmıha gerdi

Hunlar kendilerine karşı gelenleri aç susuz bırakıyor sopalarla döverek sakat bırakıyor ve taşlarla öldürüyorlardı. Hunlar ancak kılıç çeken adamı kılıçla öldürürlerdi

HYRKANOS II (MÖ 110 - MÖ 30) Başrahip. Yahudi Başkomutanı Aleksandros İannaios'un oğlu babasının ölümünden sonra iktidarı elinde tutan annesi. Aleksandr tarafından başrahip ilan edildi. Annesinin yerine geçer geçmez kardeşi Aristobulos tarafından devrildi. Poppeius iktidarı yeniden ona verdiyse de silik kişiliği yüzünden Prokonsül Gabinius tarafından her türlü faaliyetin dışında tutuldu. MÖ. 47 yılında Sezar kendisini tekrar iktidara getirerek Başkomutanlığa yükseltti. Yeniden tahttan indirilince yönetimi kendi adına Antipatros'a ve sonra Herodes'e bıraktı. 40 yılında Aristopulos'un oğlu Antifonos tarafından tahttan indirildi. Antifonos Kudüs'ü ele geçirdi ve Hyrkanos'u başrahiplikten kesinlikle uzaklaştırmak için sakatladı. Bir kaç yıl Parthar ülkesinde sürgün yaşadı. Daha sonra Yahuda'ya döndü ve orada sopalarla öldürüldü.

Spartaküs'ün ayaklanması

MÖ 73-71 yıllarında ünlü Spartaküs ayaklanmaları başgösteriyordu. Roma'ya savaş tutsağı olarak getirilmiş, köle olarak satılmış olan Spartaküs kendisini satın alan efendisinin yanından kaçarak kiralık asker oluyor. Bir gladyatör okulunda 200 kadar köleyle birlikte kaçma planları hazırlıyorlar, daha sonra 70 kadar arkadaşıyla birlikte kaçarak, köleleri toplamak için çalışmalar yapıyordu. Roma ordularına karşı elde ettiği başarılar sonucu, zincirlerini kıran tutsaklar, efendilerinin baskısından kaçan köleler Spartaküs'e katılıyorlardı. Kısa zamanda Spartaküs'ün 40 bin kişilik ordusu Roma'yı sarsmaya başlıyordu. Sonradan birleştiği Crixius'un ölüm töreninde 300 Roma askerini Romalıların kendilerine yaptıkları gibi birbirlerini öldürünceye dek döğüştürdü. Bu Romalıları iyiden iyiye çileden çıkardı. Roma yüksek yargıçlarından askerlik bilgisi yüksek olan Crassus komutasındaki Roma orduları düzenli bir şekilde Spartaküs'e saldırdılar. Spartaküs, Roma orduları karşısında yenilmekten kurtulamadı, yaralandı. Adamlarından 6 bini çarmıha gerildi. Oysa Spartaküs 3 bin Romalı tutsağın hiç birini bile öldürmemişti.

Hunlarda işkence

KÖLE ayaklanmalarına karşı yapılan işkenceler, baskılar sürüp giderken İç Asya'da neler oluyordu.

MÖ.124 - Hunlarla Çinliler arasında sık sık meydana gelen savaşlar devam ederken, General Li Guang'ın emri altında ardı arkası kesilmeyen vuruşmalar da sürdürülüyordu. Ancak son saldırıda Hunlar Çinlileri dağıttılar. Komutan Li Guang'ı tutsak ettiler. Hunluların hükümdarı bu generali diri diri getirene ödül vereceğini söylediğinden, generali tutsak alan göçebelerin sevinçleri sonsuzdu. Çin generalini iki atın arasına bağlayıp hükümdara götürürlerken baygın hale gelen general bir ara Hun delikanlısının elindeki mızrağı kaparak çevresindekileri uzaklaştırdı, atına atlayıp kaçtı. İç Asya'da kaynaklara dayalı ilk işkence olaylarından birini böylece belirttikten sonra daha sonraki işkence ile ilgili gelişmeleri şu şekilde sıralayabiliriz.

Hunların yasaları hakkında bazı dağınık bilgiler vardır. Örneğin kılıç çeken adamın kılıçla öldürülmesi gerekliydi. Hapis cezasından çok ölüm cezası, uzun boylu soruşturma ve sorgulamalara gerek duyulmadan uygulanırdı. Hapis cezaları on günü geçmez, tutukluya dayak atılır, zaman zaman aç susuz bırakılırdı. Savaşçı bir millet olduğundan toprakla pek uğraşmazlardı. Devlet yöneticileri ve savaşçılar kendilerine bazı arazi parçaları ayırırlar, bu toprağı işlemeye de tutukluları ve borçlandırdıkları yabancıları zorunlu tutarlardı. Karşı gelenler sakat bırakılır, aç susuz bırakılır çoğu kez de öldürülürdü. Bunlara yapılan işkenceler özellikle sopa ve taş gibi aletlerle olurdu. Hun hükümdarlarıyla birlikte ileri gelenlerinin en büyük amaçları moda haline gelen Çinli imparator kızı almaktı. Hun ileri gelenlerinin tümüne yetecek çoğunlukta Çinli prenses bulunmaktaydı. Prensesler bu yabancılarla evliliklerini zorunlu olarak sürdürdüklerinden yaşamları manevi işkenceler içerisinde geçerdi. Bazı prensesler bu işkence dolu yaşama dayanamadıklarından yaşamlarına son verirlerdi. Çinliler bu işkenceler karşısında yeni bir yöntem izlemeye başladılar. Halktan kızları prenses diye Hunlara vermeye başladılar. Bir Çin prensesi bu işkence dolu yaşamını şu şiirle dile getirmektedir:

Yurdumdan ayrıldım, kara bağlarım
Şimdi de Hunların çadırı yerim,
Ocağım kül oldu ona ağlarım,
Dünyaya gelmemiş olmak isterim.

Yarın: Diri diri gömülen köleler

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SİYAH İNCİ
18.40	HAFTANIN ŞARKISI
18.45	AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI FİNAL MAÇI Belçika-İngiltere karşılaşması Torino'dan naklen yayınlanacak.
20.30	HABERLER
21.30	YILLARIN ARDINDAN Sürekli filmin 2. bölümü yayınlanacak.
22.15	AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI FİNAL MAÇI Milano'da yapılan İspanya-İtalya karşılaşması banttan yayınlanacak.
00.45	HABERLER

(GENİŞ HABER 7. SAYFADA)